

FRENK LARAMI

DOŠ HOLIDEJ

BROJ 364 • CENA 42,00 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Nemačka 1,70 €
Švajcarska 2,60 CHF
Austrija 1,38 €
BIH 1,50 KM
R. Srpska 1,50 KM
Makedonija 45,00 DEN
Crna Gora 0,70 €
Hrvatska 10 KN
Slovenija 270 SIT
1. oktobar 2004.

ČOVEK IZ SENKE

★ DOK HOLIDEJ ★

364

Frenk Larami

ČOVEK IZ SENKE

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 364

Glavni i odgovorni urednik

Slavko DRAGINČIĆ

Urednik

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala

Frank Laramy

THE SUNDOWN MAN

Recenzija i adaptacija

Tomislav KETIG

Lektor

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik

Franjo VARGA

Korektor

Margit HORVAT-HARANGOZO

Štampa: 23. IX 2004.

Tržište: 1. X 2004.

Izdaje: MARKETPRINT, 21102 Novi Sad, p. fah 20

Štampa: JP MAGYAR SZÓ – OJ Štamparija FORUM, Novi Sad, Vojvode Mišića 1

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ. Urednik: Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala: Frank Laramy – THE SUNDOWN MAN

Copyright: MAP. Recenzija i adaptacija: Tomislav KETIG

Sva prava se zadržavaju, uključujući prava na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji drugi način.

Za šerifa Toma Barkera najteže doba dana bila je sredina popodneva, kada su sunčevi zraci padali pod nepovoljnim uglom na glavnu ulicu, zaslepljujući mu oči, već umorne od dugog osmatranja svega što je za njegov posao bilo od značaja. U te sate, obično trom i posustao od vrućine, morao je da napusti svoju udobnu stolicu za ljuljanje na verandi ispred šerifske kancelarije i potraži bolje mesto s kojeg bi motrio na sve one koji su dolazili u grad. To je, uglavnom, značilo da mora da ode do gradskog korala za stoku i da odatle motri, izložen pogledima većine građana koji su ga zbog toga smatrali previše revnosnim. S tog mesta je, međutim, on imao dobar pregled svih puteva koji su vodili iz pustare i kojima bi najpre mogli proći ljudi čija je lica svakoga dana iznova proučavao u gomili poternica što su mu redovno pristizale iz glavnog grada pokrajine. Upoređujući lice svakog nepoznatog pridošlice s licima koja je pamtio do najsitnijih pojedinosti. Bio je spreman i na najgore, ako bi do toga došlo. Biti uvek spreman na najgore predstavljalo je tajnu Barkerovog uspeha, a u njegovom slučaju najveći uspeh je bio što je sa svojih četrdeset pet godina još uvek živ. Nije poznavao nijednog drugog šerifa, koji se, kao i on, punih dvadeset godina bavio štićenjem zakona, a da još uvek hoda majkom zemljom.

Tačno u tri po podne, s revolverom pritegnutim oko zdepastog struka i šeširom nabijenim na čelo, on se korakom dokoličara uputio pored saluna, hotela, gradske štale i čatrlja na periferiji grada. Sve je, kao i obično, bilo mirno i tiho.

Suv, topao vetar pirkao je oko praznih korala, oronulih od zuba vremena. Njihovo postojanje govorilo je o tome da je grad znao i za bolje dane. Barker se naslonio na jednu gredu i vrhom iznošene čizme počeo praviti šare u prašini. Nije mislio ni na šta drugo sem na listu imena koju je tokom meseca primio. Ako su se neki od tih ljudi uputili ovamo...

Skoro ceo sat proveravao je od sunca skorene puteve i umiren što ne vidi nikoga počeo da zapada u dremež. Građani su nailazili, prolazili i neki od njih su ga u prolazu pozdravljali, odajući mu na taj način priznanje što ne šteti sebe na poslu za koji je plaćen. On je nekima otpozdravljao, nekima bi samo klimnuo glavom i kako je vreme prolazilo sve više zapadao u razmišljanje.

Razmišljao je o svom zameniku, Benu Elabiju, poslušnom, pouzdanom i vrednom mladom čoveku, koji je u tom trenutku ispitivao slučaj neke sitne krađe u okolini. Barker je zaključio kako je vreme da Elabi počne pažljivije da razgleda poternice i preuzme na sebe deo bdenja nad dolascima nepoznatih oso-

ba. Tako će i on biti spreman za svaku eventualnost i imaće šansu da doživi penziju.

Odjednom se trgao jer je nečija izdužena senka pala na njega. Pustivši gredu za koju se pridržavao, okrenuo se na petama, ljut na sebe što je nervozan i što je to i pokazao. Digao je pogled i zagledao se u iscrpljeno lice čoveka na konju i u njemu odmah prepoznao revolveraša, Džeka Lija.

– Je li ovo Lorna Krik? – upitao je Li.

Barker je i dalje bio na oprezu. Za Lijem nije postojala poternica, bar ne u tom smislu da mu je glava bila ucenjena. Ali iz izveštaja koje je primao Barker je znao da je Li čovek koji stvara neprilike, da na dršci revolvera ima dosta zareza i takva njegova reputacija terala je Barkera da bude podozriv. Ako je neko poslao na onaj svet poznata imena kao što su Džoni Fegin, Džesi Lajfert i Al Janger, onda je to značilo da je taj precizan i brz u potezanju oružja. To je značilo da je Li opasan i nepoželjan.

– Tačno, ovo je Lorna Krik, Li – potvrdio je Barker hladno. – Nema drugog grada na sedamdeset milja odavde.

Li je osmotrio grad, ali se po izrazu njegovog lica nije moglo naslutiti šta o njemu misli. Crveno obrubljenih očiju, prerano oronulog lica, izbornog od umora, očistio je pokretom ruke prašinu s ogrtača i progovorio, mičući usnama, kao da u ustima ima sitne kamenčiće:

– Tražim posao, šerife. Ne tražim neprilike ako vas to brine.

– Kakav posao, Li?

– Posao kauboja na nekom malom ranču. Negde gde me niko ne poznaje i gde za mene nisu čuli.

Barker se ozbiljno osmehnuo:

– Uzalud, Li. Čim ujašeš u neki grad, tebe odmah prepoznaju. Evo, na primer, ja sam te odmah prepoznao.

– Vaš je posao da prepoznajete ljude moje vrste, zar ne, šerife? – rekao je Li obazrivo.

Ono što je Li rekao nateralo je Barkera da se zamisli. Nije verovao da bi njegov zamenik prepoznao Lija. Možda ga niko u gradu ne bi prepoznao. Ali ime Džeka Lija odmah bi oživelo sećanja i raspirilo govorkanja. Za manje od jednog časa glas o njegovom dolasku proneo bi se po gradu. Barker je to znao, kao što je znao da bi ubrzo zatim sledile nevolje. A on nevolje nije želeo.

– Pa, možda si u pravu što se toga tiče, Li. Možda nije ni važno da li bi te neko odmah prepoznao kao ja... U vreme...

– Rekao sam vam da ne tražim neprilike, šerife – ponovio je revolveraš, prekidajući ga. – Ne želim neprilike. Sit sam svega toga.

– Ne sumnjam u to.

– Želite li da čujete moju istoriju?

Barker slegnu širokim ramenima:

– Istoriju čoveka kome su u svakom gradu na granici ljudi činili zlo? Koga su uvek terali u škripac i prisiljavali ga da se brani? – Odmahnuo je glavom. Topao vetar poigravao se pramenovima njegove sve rede kose.

– Moja istorija je priča o čoveku čija je žena napastvovana i ubijena i koji je krenuo da se osveti dvojici ljudi koji su to učinili. Slučajno se desilo da su

ta dvojica bili poznati revolveraši i kada sam ih ubio ja sam odmah bio obeležen kao čovek brz na revolveru. Pet godina sam lutao Divljim zapadom i pet godina su za mnom jurcala nedorasla štenad, prinudavajući me, kao što ste rekli, da se borim za život... – Džek Li je umornim pogledom obuhvatio grad, koji mu je izgledao dremljiv i činilo mu se da bi mu baš takav odgovarao.

Tom Barker iskrivi usta, ali ne reče ništa.

– Ne mogu dalje, šerife – nastavio je Li. – Došao sam do kraja. Moj konj je toliko istrošen da nije u stanju više da pređe ni milju. Sve što imam to je ovo što vidite na meni.

Tom Barker je prodorno pogledao mršavog, umornog revolveraša. Odjednom se sažalio na njega i, što je još čudnije, poverovao da ovaj govori istinu. Zatim mu se pogled zaustavio na revolverima teškog kalibra u futrolama za širokim opasačem. Nepoverenje u Džeka Lija ponovo se vratilo.

– A šta ćemo s tim? – upitao je i pogledom pokazao na revolvere.

Li je laganim pokretom otkopčao opasač i pružio ga Barkeru:

– Završio sam s njima. Novac koji za njih dobijem dobro će mi doći za početak novog života.

Šerif je prihvatio revolvere i pažljivo ih osmotrio. Hori Lajens, puškar, rado će ih kupiti, ali neće za njih platiti onoliko koliko oni vrede. Žmirkajući, pogledao je Lija i ponovo preuzeo inicijativu:

– Hoćeš li da se skradiš, da se kloniš kavg i neprilika i da gledaš samo svoja posla, Li? – upitao je.

– Učiniću sve što tražite, šerife Barker – obećao je Li odlučno.

Barker je tog trenutka ponovo postao sumnjičav:

– Ti znaš ko sam?

– Čuo sam za vas i za ovaj grad, šerife. To je najpogodnije mesto da čovek u njemu nestane, a takvo sam mesto upravo tražio. Možda je to i poslednje mesto za mene. Budite sigurni da neću ništa zabrljati.

– Bolje bi bilo za tebe da ne zabrljaš – rekao je Barker i dobacio Liju njegov opasač. – Zaustavi se kod puškara. Uzmi za ovo oružje ono što ti on ponudi. Posle toga idi popij neko piće i čekaj. Raspitaću se da li u okolini ima posla za tebe i poslaću te iz grada u roku od dvadeset četiri časa. – Ponovo je žmirnuo. – Ako me budeš prevario, Li, otići ćeš tamo gde su otišli i drugi tvoga kova. Jesi li me razumeo?

Džek Li ozbiljno klimnu glavom:

– Razumeo sam, šerife. – Poterao je konja pored Barkera i zagledao se u utihnuli grad čije su izdužene senke ispunjavale glavnu ulicu. Oseti odjednom kako voli te dugačke senke i istog trenutka osećao se bolje. – Hvala vam, šerife – rekao je preko ramena.

Barker nije odgovorio. Naslonio se leđima na drvenu ogradu i provukao prstima kroz proredenu, prosedu kosu. Nije znao da li je postupio dobro ili ne, ali laskao je sebi kako je u svojoj šerifskoj karijeri, ako ništa drugo, bar naučio da procenjuje ljude. Li mu je izgledao kao čovek čije su snage pri kraju i Barker se iskreno nadao da se nije prevario.

Sunce se spustilo za horizont i u gradu su se počele paliti svetiljke. Tom Barker je napustio svoje osmatračko mesto i uputio se polako niz glavnu ulicu ka centru. Pogledavši u prolazu preko dvokrilnih vrata u unutrašnjost saluna, ugledao je Džeka Lija samog za stolom, sa izgledom zadovoljnog čoveka. Barker sâm za sebe klimnu glavom, potvrđujući time još jednom svoj sud o Liju, a onda krenu dalje ka puškarevoj radnji. Zatekao je Horijsa Lajensa kako krpom čisti drške revolvera Džeka Lija. Puškar je izgledao vrlo zadovoljan sobom dok je gladio crvenkaste drške od višnjevog drveta.

Barker još s vrata upita:

– I šta je kazao?

Lajens diže pogled i zatrepta očima:

– Ko?

– Onaj ko ti je te revolvere prodao.

– Nije bio mnogo govorljiv.

– Jesu li revolveri dobri?

Hori Lajens slegnu mršavim, opuštenim ramenima.

– Jedno je sigurno: ne bih se usudio da ih prodam nekom nespretnjakoviću, Tome. Verovatno bi taj sâm sebi prosvirao kuršum kroz noge.

Barker nabra obrve. Priželjkivao je da on sâm može da kupi te revolvere i da ih za izvesno vreme ostavi da miruju u fioci njegovog stola. Požalio je čak što je uopšte došao kod Lajensa. Puškar će se verovatno čuditi i pitati zbog čega je dolazio i verovatno će doći do zaključka koji neće odgovarati ni njemu ni Džeku Liju. I zaista, Lajensova ljubopitljivost je odmah došla do izražaja, jer je spustio revolvere na tezgu i prišao vratima.

– Ko je bio taj čovek, Tome?

– Ne znam. Neki skitnica.

– Video sam da si razgovarao s njim kod korala za stoku. Po načinu kako si ga zadržao i kako si mu se obratio pomislio sam da ga poznaješ.

Barker se napravio da ga je nešto na ulici zainteresovalo i skrenuo je pogled na drugu stranu kako bi izbegao odgovor, ali Lajens se nije dao obeshrabriti.

– Nije hteo da mi kaže svoje ime – rekao je kratko ali je njegov pogled odavao zainteresovanost, uprkos ravnodušnosti njegovog glasa.

– Može biti da i nema ime – promrm-ljao je šerif, pokušavajući da razgovor okrene na šalu.

– Zar ga ti nisi pitao kako se zove, Tome? – Lajens se pravio da je iznenađen. – Nisi pitao za ime nepoznatog čoveka, koji tek što je prispeo u grad, a nosi ovakve revolvere?

Barker je nekoliko puta uzdahnuo pre nego što je rekao:

– Čuj, Lajense, kupio si revolvere od jednog nepoznatog došljaka i šta sad ima da se raspituješ? To ti se i ranije događalo, zar ne?

– Naravno da se događalo i događa se vrlo često.

– Onda se okani dalje priče i nemoj da me gnjaviš. I nemoj da gnjaviš čoveka koji ti ih je prodao. Preprodaj revolvere kad ti se ukaže prilika i zaboravi na njih kao da nisu ni postojali.

Opominjući prizvuk Barkerovog glasa naterao je Lajensa da promeni ton:

– Naravno, Tome. Do đavola, nemoj da se žestiš zbog moje radoznalosti. Možda je ova vrućina delovala i na tvoje živce.

– Da, možda je to posledica vrućine.

Rekavši to, šerif se udalji i uputi pravo ka zgradi zatvora. No čim je Barker nestao s domašaja pogleda, Hori Lajens je zatvorio svoj dućan i otišao u salun. Videvši Džeka Lija samog, kupio je dve čaše pića i ponevši ih do stola za kojim je Li sedeo, seo je naspram njega, iako ga ovaj nije pozvao. Gurnuo je čašu preko stola do Lija, koji ga je samo ćutke odmerio pogledom.

– Sad mi pade na pamet da mi niste rekli svoje ime, došljače – rekao je puškar obazrivo.

– Ne, nisam.

Lajens je srknuo viski iz svoje čaše i zavalio se na naslon stolice u očekivanju da dozna odgovor na pitanje koje ga je kopkalo. Ali odgovor nije stigao, a Lijev ozbiljan pogled sprečio ga je da dalje postavlja pitanja. Posle nekoliko minuta ustao je od stola i napustivši salun, vratio se u svoju prodavnicu oružja. Pospremio je izlog i za Lijeve revolvare pripremio počasno mesto, gde će ih svako lako u prolazu zapaziti. Zatim je napisao na komadiću papira oglas i stavio ga pored revolvera:

Prodaja na javnoj licitaciji. Subota ujutru u deset časova.

Predosećao je da će do tada došljakovo ime biti poznato i da će ono njegovoj robi podići vrednost.

Završivši s tim, izašao je iz radnje. Dok je zaključavao vrata začuo je iza sebe šum nečijih koraka. Okrenuo se i našao se pred jednim visokim čovekom rošavog lica, koji ga je gledao s interesovanjem.

– Čiji su to revolveri koje ćete izložiti na javnoj prodaji, mister? – zapitao je ljubazno.

Hori se, međutim, zabrinuo. Mada je govorio ljubazno i tiho, nepoznati je ostavio na njega utisak nečeg samrtno neprijatnog. Došljak je na sebi imao crn, dugačak kaput, besprekorno čistu belu košulju, crnu, uzanu mašnu i uglačane čizme. Izgledao je pristojno, ali je nešto na njemu zračilo dahom smrti. Ozbiljnog izraza lica, zabacio je peševe svog sakoa i otkrio širok pojas s dva revolvra u futrolama. Drške revolvera bile su crne. Trgovac je nemirno progutao pljuvačku.

– Ja... ovaj... ne znam, mister.

Nepoznati je koraknuo napred i prinudio Lajensa da uzmakne do zida. Trgovac je odjednom osetio kako mu se usta suše i kako mu je telo orosio hladan znoj. Iako nije progovorio ni reč, rošavi došljak mu je naterao ledene žmarce uz kičmu. Onda je, skoro ne mičući usnama, izustio:

– Kako ćete nešto prodati kad ne znate kolika mu je vrednost, mister? Hajde, mućnite malo glavom!

Hori je uplašeno pogledao prema salunu, a tamne, duboke oči nepoznatog pošle su za njegovim pogledom.

– Taj čovek dojahao je pre jednog časa – rekao je trgovac nervozno. – Šerif ga je dočekao i saslušao, a posle toga on je došao k meni i prodao mi svoje revolvare. Moram priznati da godinama nisam video takve.

– Izuzetno su uglačani i održavani – primeti došljak.

Lajens klimnu potvrdno glavom, povlađujući sagovorniku:

– Ja sam ih upravo maločas očistio. – Ponovo je pogledao stranca i njegova dva nisko pripasana revolvera i novi talas jeze prostrujao mu je telom. – Pretpostavljam da ako ga je šerif Tom Barker pustio u grad, taj čovek mora biti...

– Tom Barker? – ponovi stranac.

– Tačno, Rajane – začuo se jedan ravan glas iza njega. Lajensu su uzdrhtala kolena. Barker im se nečujno prišunjao.

Došljak je hladno odmerio šerifa, a onda kratko klimnuo glavom:

– Dobar dan, Barkere.

– Čisti se iz moga grada, Rajane. Odmah! Jaši pre nego što ti se sedlo ohladi.

Rajan odmahnu glavom i osmehnu se uglom usana:

– Na tragu sam jednom čoveku, Barkere, a vi, valjda, znate kakav sam ja kad sam na tom poslu.

– Ne dajem ja ni pet para na to kakav si. Kažem ti da se čistiš! – Šerifova ruka kliznula je pored tela ka dršci revolvera. Lajens je opazio da se na to Rajan nije ni pomerio. Stajao je nepomično i gledao šerifovu ruku sve dok ovaj nije izvukao revolver iz futrole i počeo ga dizati prema njemu. Sve je to trajalo koliko i treptaj oka. A onda se Rajanova desnica munjevito pružila. Lajens je začuo kratak Barkerov krik i dva revolvera su grmnula. Pucanj jednog od njih prolomio se delić sekunde pre drugog i šerif Barker je pao licem ka tlu.

Rajan mu je prišao i okrenuvši ga vrhom čizme na leđa, zgrabio trgovca za rame da bi ga sprečio da pobegne. Drhteći kao prut, Lajens je počeo micati usnama, ali su mu usne ostale neme.

– Video si ko je prvi potegao oružje, mister – rekao je Rajan.

Znoj se počeo slivati trgovcu u oči. Želeo je da pobegne i da izbegne odgovor, ali su ga došljakove crne oči držale prikovanog na mestu, čak, čvršće od njegove ruke. Klimnuo je glavom nekoliko puta kako Rajan ne bi došao u nedoumicu na čijoj će on strani biti.

– Dobro – nastavi Rajan. – Ako se neko bude raspitivao, seti se tačno tog trenutka. Od toga ti, upamti, zavisi život! A sada mi daj one revolvere, pa pođimo da tom prodavcu oružja učinimo prijateljsku posetu.

Lajens je žurno otključao dućan, dograbio revolvere iz izloga i bez reči ih pružio Rajanu.

Uzevši ih, ovaj reče:

– Hajdemo! Ti ćeš mi sa ulaznih vrata pokazati tog čoveka, a onda mi se možeš gubiti s očiju!

Nekoliko ljudi je izašlo na ulicu, ali niko se nije usudio da pride i izvidi ko je i zbog čega pucao. Rajan je poterao trgovca ispred sebe do pokretnih ulaznih vrata saluna. Prišavši do vrata provirio je preko njih:

– To je zaista Džek Li – konstatovao je...

Trgovac je zinuo. Lijevo ime nije mu bilo nepoznato, pa ipak, kada ga je video nije ga poznao. Rajan je ramenom odgurnuo dvokrilna vrata i ušavši u salun, stavio revolveraševe pucaljke na šank. Skupio je u džepu nešto sitnine i poručio viski. Barmen Keš Doniger ga je pažljivo pogledao i zaustio nešto da kaže, ali se ipak predomislio i oćutao. Pogled Rajanovih očiju naveo ga je da mu brzo posluži piće i ćutke se udalji.

Došljak je uzeo piće, a onda se okrenuo i pogledao Lija. Ovaj je odgurnuo stolicu pod sobom i vrlo polako ustao na noge. Očigledno je poznavao pridošlicu i naslućivao je šta se sprema.

Rajan je prvi progovorio:

– Imao sam dosta muke da te nađem, Li.

– To sam i hteo. Hteo sam da me niko ne nađe.

Rajan se osmehnuo:

– Prošao sam kroz šest gradova i raspitivao se za tebe. Ni u jednom od tih gradova niko te nije video. Tek u sedmom naišao sam na jednog štalskog momka koji te se setio. Činilo mu se da si to bio ti, jer te je jednom video u Ponderosi. Nije pogrešio, zar ne? Tačno. Baš u Ponderosi ti si ubio jednog mog prijatelja.

Džek Li se nagnuo napred i oslonio se dugačkim rukama o sto. Odjednom je u salu utrčao jedan čovek i paničnim glasom povikao:

– Do đavola, Keše, maločas je neko ubio Toma Barkera!

Rajan dogradi tog čoveka za prsa košulje i odgurnu ga do šanka, a onda besno preseče pogledom barmena:

– Ućutkaj ga!

Doniger je pokretom ruke dao znak glasonoši da bude miran. Ovaj je od straha pobledeo i ostao nepomičan, leđima naslonjen na šank, ne znajući šta da radi s rukama koje su mu mlitavo visile.

Hori Lajens se nečujno ušunjao u salun i našao sebi zgodno mesto na kraju šanka, odakle je mogao sve da vidi, ali i da pobjegne ako zatreba. Rajan ga

kratko pogleda pa se ponovo okrenu ka Džeku Liju:

– Taj moj prijatelj, koga sam maločas pomenuo, zvao se Džoni Fegin. Džoni je imao samo dvadesetjednu godinu.

– Ne znam koliko je imao, ali izazvao me je – odvrati Li. Ostao je oslonjen o sto, ruku malo raširenih i šaka položenih na uglačanu drvenu ploču.

Rajan je njegovo objašnjenje prihvatio klimanjem glave. Iz njegovog držanja moglo bi se pomisliti kako Lijevo objašnjenje smatra opravdanim, ali to je bila samo varka jer je odmah nastavio:

– Zatim je tu bio i Džesi Vinsent.

– I s njim je bilo isto – izusti Li i jedva primetno sleže ramenima.

– Je li tako bilo i s Alom Jangerom? Al i ja smo bili prijatelji i imali smo neke planove.

– Šteta. Tako je moralo biti.

Nastala je duža tišina, a onda je Rajan obrisao usta nadlanicom i prstom pokazao revolvere na šanku:

– Uzmi ih i pripaši – rekao je kratko. Li je odmahnuo glavom:

– Ja sam završio s obračunima, Rajane. Ako ti je to želja, možeš poći kuda hoćeš i reći svakome kome želiš da sam se uplašio i ustuknuo pred tobom.

Rajan je odmahnuo glavom:

– Neću ti dozvoliti da uzmakneš, Li. Moraš prihvatiti šansu sa mnom ili ću te jednostavno ubiti kao psa. Sit sam tebe, sit sam priča o tebi, sit sam svega što ljudi govore... te kako si učinio ovo, kako si mogao učiniti ono...

U mukloj tišini koja je nastala Keš Doniger je vlažnom krpom obrisao šank. Šum brisanja šanka odjeknuo je

u grobnoj tišini kao grmljavina. Rajan pogleda barmena iskolačenim očima i zareža:

– Prestani s tim!

Doniger ispusti krpu iz ruke kao da se opekao i zacrvene se.

Džek Li se uspravio i udaljio od stola. Pošao je lagano ka izlazu, govoreći razgovetno:

– Ostavi me na miru, Rajane. Došao sam ovamo da nađem neki posao i da se skrasim. Od sada pa zauvek, nikada te neću ugroziti niti ti biti konkurent.

Rajan je dograbio Lijeve revolvere i gurnuo ih niz šank. Li ih je prihvatio pre nego što su pali na pod. Pogledao ih je setno i prisetio se jednog drugog vremena, vremena kada je živio kao sretan i zadovoljan čovek.

– Imaš minut vremena – rekao mu je Rajan.

Li je pogledao lica ljudi u salunu i shvatio da je potpuno sâm. Znao je da se Rajan ne šali i da nema drugog izlaza. Mirno je pripasao opasač i uvežbanim pokretom ruku proverio da li revolveri glatko klize iz futrole... Onda je podigao glavu i pogledao svog protivnika.

– Ovo nema nikakve veze s Feginom, Vintersom ili Jangerom. Do ovoga bi došlo i da njih nije bilo.

Rajanov osmeh bio je santa leda:

– Samo potegni!

Spolja s ulice Džek Li je čuo nerazgovetne glasove i nečije pitanje:

– Ko je to uradio?

Ali sve to ga se više nije ticalo. Nije mario ni za šta... razmišljao je samo o tome kako je mogao zavoleti ovaj grad...

Ruke su mu pošle ka drškama revolvera. Rajan je potegnuo u istom trenut-

ku i njegova odlučnost da pobedi bila je za nijansu jača. Njegovi kuršumi pogodili su Džeka Lija u srce i Li je umro pre nego što je bio toga svestan. Jedan kuršum iz Lijevog revolvera okrznuo je Rajana po ramenu i odleteo na ulicu.

Kada je prasak revolvera zamro, s ulice se začuo krik i neki čovek je izbezumljenim glasom povikao:

– Oh, Gospode Bože, Bili!

*

Topao povetarac šumeo je u gustom suvom šiblju i remetio tišinu prekidanu samo reskim šumom čupkanja trave, koji je dopirao s mesta gde su pasli sapeti konji. Ležeći ispod jednog niskog bora, Dok Holidej se oslonio na lakat i pogledao ženu pored sebe. Rut je ležala zatvorenih očiju, kao da spava, s jednom rukom zabačenom iznad glave, dok je drugom pridržavala otkopčanu bluzu ispod koje su se ravnomerno dizale i spuštale bele, jedre dojke. Dok je znao da ona ne spava i pitao se o čemu razmišlja. On sâm je još bio pod utiskom upravo doživljene ljubavi i dok je ležao, zagledan u njeno lice i kosu, činilo mu se da još uvek oseća njene poljupce i strasna milovanja. Osmehnuo se u sebi. Osećao je zadovoljstvo slično onome koje oseća čovek nakon važnog životnog otkrića. Možda mu prevarantživot tim intimnim božanstvenim doživljajem pruža nadoknadu za nevolje i strepnje kojima ga je često mučio. Možda je sve to bilo deo sudbinskog zakona ravnoteže, koji svakom čoveku daruje njegov delić sreće.

Ovaj njegov delić sreće, u kome je upravo uživao, bio je dovoljno velik i

vredan da ga u gradu zadrži dva meseca i, kako su sada stvari stajale, činilo se da će tako potrajati još dosta dugo. Rut ga je volela i pružala mu sve što žena može da pruži voljenom muškarcu. U svakom slučaju, ona nije imala nikakvog razloga da glumi ljubav i pretvara se, što ljudi ponekad čine iz koristoljublja ili nekih drugih sebičnih razloga, jer je imala sve što žena poželeti može: mladost, lepotu i bogatstvo.

Dok podiže pogled ka plavetnilu neba i pomisli koliko je čudna sudbina koja je oduzela život jednom čoveku, što je samo po sebi bilo tragično, ali je ipak, kao da želi da naravna i drugu, svetliju stranu života, omogućila sreću drugom ljudskom biću. Džejs Šuler, Šedov sin, bio je mrtav već četiri godine. Šed to nije mogao da preboli, utoliko pre što je nekoliko godina pre toga izgubio još jednog sina, Džejsovog starijeg brata. Sada je sve pogled upirao u Bilija, svog jedinog unuka, jer Džejs i Rut nisu imali dece. Iako nikada nije zaboravila da je njen muž ubijen u salunskom obračunu, Rut je naučila da živi bez njega i potrudila se da sebi stvori drugi, novi život. Džejs je otišao sa ovoga sveta i iz njenog života, a došao je Dok Holidej. Vreme se potrudilo da izbriše tužne uspomene.

Rut je uzdahnula i otvorila oči. Dok je voleo da gleda te njene oči, tamnozeleno kao duboko planinsko jezero, lepe, sjajne i setne. Te oči ponekad su svetlucale kao što odsjaj sunca svetluca na namreškanoj površini vode, a ponekad su opet bile zamagljene i neuhvatljivo daleke, kao da ih nosi čežnja za nečim nedoživljenim. Mada mu ona

to nikada nije rekla, Dok je naslućivao da Rut nije odviše volela pokojnog Džejsa, bar ne onako kako je u početku zamišljala. Sada joj je postalo jasno da je život s njim bio isto tako prazan kao i život posle njega. Možda je za nju susret s Dokom bio otkrovenje kome se radovala, ali zbog kojeg je istovremeno i patila, svesna godina koje su joj prošle ni u čemu.

Dok se nadneo nad nju i poljubio je. Ona mu je uzvratila poljubac i pogledala ga:

– Znaš li o čemu sam upravo razmišljala?

– Ne. Još nisam dorastao rešavanju tako krupne zagonetke.

– O, mislim da si ti u tome vrlo vešt! Kako inače da se objasni to da uvek dobijaš na kartama?

Holidej se osmehnuo:

– Možda je to zbog toga što u nečemu drugom nemam sreće. Uostalom, čitanje misli u igri je nešto sasvim drugo. U poređenju s vašim ženskim glavama muškarci su prave otvorene knjige.

– Znači, i ti si? Zašto onda ja ne znam da li me voliš?

Dok podiže pogled ka nebu.

– I ti bi sada htela da te ja u to uverim?

– Da, htela bih, jer sam upravo sanjerala da sam negde daleko odavde s tobom.

– Rut, moram ti još jednom reći da nije mudro razmišljati o budućnosti sa mnom... Za sada su to samo nedostižne sanjarije. Pustimo da vreme rekne svoje, da smognem snage da svoju prošlost uskladim sa željama... mojim... i tvojim. A sada podimo! Ti se vrati na ranč.

– A ti? – upita Rut neraspoloženo.

– Ja ću odjahati do onih brežuljaka. Hoću da posetim Endija Krauna koji ima malu farmu s one strane brda. Upoznao sam ga nedavno i učinio mi se zanimljivim. Možda ću se vrlo kasno vratiti u grad. U svakom slučaju sutra ćemo se videti.

Rut je bez reči ustala i pošla ka mestu gde su pasli konji. Zapadnjak je pošao za njom i pomogao joj da odveže konja i da ga uzjaše. Našavši se u sedlu, Rut mu otposla poljubac i potera konja ka zapadu. Dok je sačekao da se ona udalji, a onda osedlao svog ždrepcu i pojahao ka brežuljcima. Pomislio je kako će ga Tom Barker večeras uzalud čekati na uobičajenu partiju pokera.

*

Sunce je bilo visoko na nebu kada je zapadnjak napustio farmu Endija Krauna. Jahao je brzo jer je uprkos prohladnoj noći sunce već žestoko peklo i iz ugrejanog tla dizala se jara. Iskustvo mu je govorilo da će to biti još jedan vrelo dan i ukoliko se pre vrati u hladovinu svoje hotelske sobe i čaši hladnog piva utoliko bolje. Nije, dabome, imao ništa protiv prerije i divlje lepote planina, ali u dubini duše on je, ipak, bio gradski čovek. Voleo je udobnu postelju, stolicu za ljuljanje i sto sa zelenom čojom, dobru cigaru i čašu brendija, a kad je žedan i hladno pivo. Nije mu bio mrzak ni pogled na nalickane gradske dame, niti mu je smetao žubor njihovog ćeretanja. Ukratko rečeno, udoban gradski život pretpostavljao je životu u divljini i sada je želeo da se tamo vrati.

Prešao je preko prevoja jednog brežuljka i produžio da jaše niz neravnu, retkom šumom obraslu padinu da bi nešto dalje otkrio kako na ranču Šeda Šulera nema nikoga. U daljini je ugledao grupu kaubojja, ali sve u svemu to ga je začudilo. Onda se prisetio kako je Šed imao običaj da Bilija i Rut jednom sedmično odveze u grad i verovatno je to bio razlog njihovog odsustva. Pogledavši kuću i baštu oko nje, došao je do zaključka kako je život na ranču Šulorovih nesumnjivo udoban. Šed Šuler je znao kako se radi i živi. Zabacivši šešir na potiljak, zapadnjak je maramicom obrisao čelo i onda odjahao.

Došavši nadomak grada ugledao je povorku ljudi koja je glavnom ulicom izlazila iz grada. Zapadnjak zateže vodice i na prvi pogled pomisli da su se ti ljudi okupili da nešto proslave. Ali odmah je promenio mišljenje, jer su se ispred kolone kretala troja kola, a za njima po četvoro u redu išlo je više od stotinu muškaraca i žena. Po izrazu njihovih lica shvatio je da se ne radi ni o kakvoj paradi ili veselju.

Podbo je petama konja u trk, ali pre nego što je stigao do prvih kola, ugledao je Rut Šuler pored starog Šeda. Oboje su izgledali duboko potreseni. Na obrazima Rut videli su se tragovi suza, a preko ramena imala je prebačen crni šal, kao da nije toplo leto već hladan zimski dan.

Dok je sjahao i žurno pošao ka njoj. Iza Šeda išao je Keš Doniger, a pored njega Hori Lajens. Doniger je isprekidao uzdahnuo, a Lajens je samo obo-rio pogled.

Holidej je dodirnuo Rut po mišici i istog trenutka niz obraze su joj se ponovo zakotrljale suze.

– Šta se desilo? – upita Dok.

Šed Šuler je odgovorio umesto svoje snahe:

– Bili je mrtav. Pošli smo da ga sahranimo. Ostao sam sâm. Sâm i očajan.

Rut je zagnjurila lice u šake i počela da jeca. Holidej ju je prihvatio ispod ruke i pošao nekoliko koraka uporedo s njima. Ženi su podrhtavale noge i izgledalo je kao da će se onesvestiti od pretrpljenog šoka i bola.

– I Tom Barker je mrtav, Holideje – obavestio ga je Doniger. – I neki čovek po imenu Džek Li.

Zapadnjak je izvukao Donigera iz povorke ozbiljnih muškaraca i uplakanih žena.

– Objasnite mi u čemu je stvar – rekao mu je. – Džek Li. To ime mi je poznato.

– On je revolveraš. Dojahao je u grad juče kasno popodne i po svemu izgleda kako je nameravao da tu ostane. Ali neki lupež, po imenu Rajan, prinudio ga je na obračun. Obojica su potegli oružje i opalili, ali Lijev kuršum je promašio... i pogodio malog Bili Šulera.

Holideju se smračilo lice.

– Oh, Bože, kakva nesreća – izustio je i pogledao za kolima.

Neko vreme njih dvojica posmatrali su pogrebnu povorku koja se počela penjati padinom ka groblju, a onda je Dok smogao snage da upita:

– A taj Rajan... ubio je Toma?

– U poštenom obračunu, kako kaže Hori.

– To je možda tačno, a možda i nije – Dokov glas bio je promukao. – Nikada nisam video nekog običnog revolveraša koji bi bio brži od Toma.

Doniger slegnu ramenima.

– Verovatno zato što niste videli Rajana. Ne znam ko je on, ali poteže munjevito. Ja tu ništa nisam mogao da pomognem, a sumnjam i da bi bilo ko drugi mogao. Hori se uporno drži svoje priče o događaju... – Počutao je malo pa dodao: – Video sam tog Rajana u akciji. Brz je kao munja i surov. Kod njega nema milosti.

– Gde je on sada?

– Sinoć je od mene kupio bocu viskija i povukao se u jednu od mojih soba na spratu.

– Dozvolili ste Tomovom ubici da prenoći u hotelu?

– Ja nisam vičan oružju, Holideje. Ja vodim salun i izdajem sobe za prenoćište. Šta je čovek kao ja tu mogao da učini?

Zapadnjak tiho opsova, a onda upita glasno, razljućen i svojom i tuđom nemoci:

– Je li bilo ko preduzeo nešto?

– Niko nije mogao ništa da učini, Holideje. Zar očekujete da trgovci, službenici ili stari ljudi i žene preduzmu nešto protiv takvog čoveka?

Dok pogleda prema brežuljku i kao da ga je to smirilo

– Dobro, Keše, niko vas ne osuđuje zbog toga. Recite mi samo gde se Rajan sada nalazi.

– Pretpostavljam da je još uvek u svojoj sobi. Jutros je, naime, sišao i uzeo još jednu bocu. Izgleda da ga smrt svih tih ljudi nije ni najmanje dirnula.

Zapadnjak izvuče revolver iz futrole kako bi proverio je li pun. Keš Doniger ga uhvati za ruku:

– Polako, Holideje! Vi niste u stanju da se merite s Rajanom.

Zapadnjak mu odgurnu ruku:

– Pobrinite se za Rut i Šeda, hoćete li, Keš? I postarajte se da u salunu bude tiho.

– Bilo bi bolje da pođete sa mnom i odate poslednju počast Tomu i malom Biliju – posavetovao ga je Doniger. – Kasnije bismo mogli skupiti još ljudi i onda bismo imali više...

Zapadnjak ga skloni u stranu i ponovi:

– Pobrinite se za Rut. Recite joj da ću kasnije doći kod njih.

Izustivši to, Dok se čvrstim korakom udaljio. Keš Doniger ga je za trenutak pratio pogledom, a onda pohitao da stigne povorku. Kola su se već bila zastavila i s njih su skidali tela Toma Barkera i Bilija Šulera.

Doniger je prišao Horiju Lajensu:

– Onaj šašavko otišao je da potraži Rajana – rekao je zadihano. – Izgleda da ćemo ovim putem još jednom proći brže nego što smo mislili.

Lajens je pobledeo:

– On ne može da sredi Rajana. Ne verujem. Postići će samo to da izgubi glavu.

Rut Šuler je čula šta je Lajens rekao i okrenula se da pođe prema njemu, ali se onesvestila i srušila na zemlju.

Zapadnjak je u međuvremenu laganim korakom ušao u salun popeo se uz stepenice dozivajući sve vreme Hala Rajana. Ali nije dobio nikakav odgovor.

– Rajane! – viknuo je glasnije. – Ja sam Dok Holidej. Dolazim po tebe!

Njegov glas je odjeknuo u hodniku i to je bio jedini odgovor na njegove reči. Pošao je da pretraži sobu broj tri i primetio je da su jedna vrata na kraju hodnika odškrinuta. Oprezno im je prišao i odgurnuo ih.

Rajan je ležao na postelji, staklastih očiju uprtih u tavanicu. Prazna boca ležala mu je na prsima, a opasač s revolverom na podu.

Dok je polako zakoračio u sobu, ali pre nego što je stigao do postelje primećio je tragove krvi na jastuku. Dodirnuo je revolveraša vrhom cevi svog kolta, ali ovaj nije reagovao. Onda je okrenuo Rajanovu glavu u stranu i na potiljku ugledao veliku rupu. Odskočio je uzbuđeno i pobledeo. Prošlo je nekoliko minuta pre nego što se sasvim pribrao i krenuo da podrobnije pregleda leš i pretrese sobu. Na Rajanovoj glavi otkrio je poveliku čvorugu i tragove na podu koji su ukazivali na mogućnost da je bio vučen od prozora do postelje. Na jastuku je našao nagoretine od baruta, a jedan jedini kuršum ispaljen je kroz perjani jastuk i razneo Rajanov potiljak. Ubica je očigledno posle toga okrenuo jastuk i spustio na njega Rajanovu glavu.

Po zapadnjakovom uverenju to je u najboljem slučaju bilo trapavo izvršeno ubistvo. Ma kolika hulja da je Rajan bio, njegov ubica svakako nije bio ni za dlaku bolji. Dok je zatvorio vrata sobe i sišao u salun. U Donigerovom baru natočio je sebi čašu brendija i ostao zagledan u nju. Pomerio se tek kad je čuo da se ljudi vraćaju s groblja.

Izišao je polako na trotoar i ugledao Keša Donigera i Horijsa Lajensa kako žure k njemu.

– Šta je s Rajanom? – doviknuo je Doniger izdaleka, ali dovoljno tiho da se njegov glas na spratu ne bi čuo.

Zapadnjak se međutim žurio u drugom smeru. – Mrtav je. Ne dirajte ga dok se ne vratim – doviknuo im je preko ramena.

Doniger je s olakšanjem odahnuo:

– Do đavola, Hori! Šta će na to reći šerifov zamenik?

Ali trgovac oružjem ga nije slušao. Sva njegova pažnja bila je usredsređena na izlog njegove radnje u kome su bili izloženi revolveri Džeka Lija... Kao što je planirao, nameravao je da ih u subotu proda na aukciji. Bilo je u gradu i okolini mnogo kauboja koji su žudeli da pripašu oružje čuvenog revolveraša. Ali još bi veći posao bio ako bi se mogao dočepati revolvera koji su ubili Džeka Lija.

Liznuo je usne pri pomisli na veliku, neočekivanu zaradu i udaljio se ne progovorivši ni reč.

Doniger je slegnuo ramenima i ušao u salun. Nije se ni potrudio da se popne do Rajanove sobe i proveriti šta je s njim. Ako je Dok Holidej rekao da je Rajan mrtav, onda je to sigurno tačno i utoliko bolje. Njemu je pak predstojao naporan dan, jer je trebalo uslužiti pićem one koji su se vraćali s pogreba Toma Barkera i Vilijsa Šulera.

*

– Oh, Dok, Dok...

Rut Šuler mu je pala u naručje i zajecala, naslonjena na njegovo rame. Ho-

lidej ju je nežno pomilovao po kosi i bacio pogled do Šeda Šulera. Znao je da u tom trenutku može malo šta da kaže ili učini za njih.

– Mislim da će biti najbolje da odmah odete i odvedete Rut, mister Šulere. Jer ništa, nažalost, u ovome ne možemo izmeniti.

– I ja mislim da će to biti najbolje, mister Holideje – odgovorio je Šed i dodirnuo Rut po ramenu. – Hajdemo, Rut. Vreme je da podemo.

Rut se odvojila od zapadnjaka, ali bila je još daleko od toga da bude pribrana.

– Zašto, Dok? – uzdahnula je. – Zašto je sve to moralo da se dogodi? Zašto je baš Bili morao da strada... tako mlad, tako pun života...

– Ne znam, Rut. Ne znam čak ni šta se u stvari desilo. Ali, veruj mi, učiniću sve da to saznam.

– Desilo se to da je dvojici suludih revolveraša i hulja dopušteno da uđu u naš grad – rekao je Šed Šuler gnevno. – Trebalo ih je pobiti pre nego što su uspeali da se približe poštenim ljudima.

– To ne bi mnogo pomoglo, mister Šulere – izustio je zapadnjak tiho.

– Bi! Kako da ne? Sada moj unuk ne bi bio mrtav. Ali protiv takvih hulja nešto se mora učiniti. Tom Barker je uvek govorio kako nijednom takvom tipu neće biti dozvoljeno da se zadrži u gradu. Pa ipak, priča se kako je hteo da dopusti Džeku Liju da ostane. A to je ono što je izazvalo varnicu i požar i zbog toga je mali Bili sada mrtav!

Rut je prišla svekru i uzela ga za ruku.

– Nemojte više ništa da kažete, oče. Hajdemo kući i ostavimo Džona da postupi po svom nahodenju.

Šuler je obgrlio vitka ramena svoje snahe i privukao je k sebi. Duboko je uzdahnio i digao pogled ka nebu. Onda je jedva čujno rekao:

– Da, hajdemo kući. Mister Holidej ima svoje probleme, Ben Elabi ima svoje... svi imaju svoje probleme...

Poveo je Rut niz padinu, a Dok je pošao za njima. Pomogao je Rut da se popne u kola i zadržao na trenutak njevu ruku u svojoj.

– Nažalost, ne znam što bih rekao u ovakvom trenutku – rekao je tužno – ali ti znaš kako se osećam, zar ne?

– Znam, Dok.

Zapadnjak se odmakao od kola.

– Doći ću čim budem mogao. Ako vam zbog nečega budem potreban, samo mi javite.

Oboje klimnuše glavom i Šed Šuler potera zapregu.

Holidej se uputio prema salunu. Stigao je baš u trenutku kad su iznosili telo Hala Rajana. Neko je doviknuo:

– Odličan potez, mister Holideje! Zahvalni smo vam... ceo grad vam je zahvalan.

Šerifov zamenik, Ben Elabi, naglo se okrenuo i zainteresovano pogledao onoga ko je to rekao:

– Zahvalni... na čemu, Vatsone?

Lin Watson je bio najkrupniji i uprkos svojim poodmaklim godinama, još uvek najjači čovek u gradu. Svakodnevno podizanje i nošenje ogromnih drvenih stabala u obližnjem stovarištu građe davalo je snagu njegovim mišicama, a istovremeno otupljivalo njegov ionako za-

kržljali um. U gradu je uglavnom smatran za čoveka male pameti, ali su ga se zbog njegovog rasta i snage svi pribojavali.

– Zato što je ubio Rajana, Bene. Do đavola, zar je važno kako je to izveo? Važno je da je posao obavljen.

– Nisam ga ja ubio – rekao je zapadnjak, nastojeći da ne pokaže svoje tmurno raspoloženje. – Kada sam ga našao u njegovoj sobi već je bio mrtav.

Šerifov zamenik, Ben Elabi, bacio je pogled ka Watsonu i dvojici ljudi koji su iznosili Rajana i digao obrve kao da se nečemu čudi. I ostali koji su došli da vide mrtvog revolveraša izgledali su podjednako iznenađeni. Keš Doniger je iza šanka nabrao obrve.

– Ako ga vi niste sredili, Holideje, ko je onda? – upitao je.

– To ne bih znao – odvratio je Dok mirno i prešao pogledom po nemim licima okrenutim ka njemu.

– Nisam čuo pucanj pre nego što smo pošli na groblje – nadovezao se sada i Elabi. – Posle toga u gradu nije bilo nikoga... sem vas... koliko sam mogao da vidim.

– Rekao sam da je već bio mrtav kad sam ga našao – ponovio je zapadnjak za nijansu oštrijim glasom.

Doniger pomirljivo slegnu ramenima.

– O-kej, o-kej, nije ni važno. Drago mi je što moju kuću neće više kužiti njegov zadah.

Rekavši to, on se okrenuo i izišao, odgurnuvši nekoliko ljudi koji su mu se našli na putu. Ben Elabi ga je ispratio pogledom, a zatim kratko osmotrio zapadnjaka i progovorio kao da se nikome posebno ne obraća:

– Pa neka bude tako... za sada – mahnuo je rukom onima koji su nosili Rajana: – Odnosite leš u zatvor, a posle toga neka mi se jave svi oni koji su nešto čuli ili videli. Rajan je ubijen s leđa. A to je ubistvo s predumišljajem... ma ko da ga je izvršio.

Nosači su poneli leš, a šerifov zamenik je pošao za njima.

Ostavši u salunu s ljudima koji su ga podozrivo gledali, zapadnjak se natmuriro. Opet mu je ta prokleta sudbina natovarila sumnjičenje na grbaču... ma koliko da je naučio da živi ne obazirući se na mišljenja drugih, neosnovane sumnje su ga vredale.

Sutradan posle pogreba, Keš Doniger i četvorica članova gradskog odbora posetili su Bena Elabija, koji je čitava dva dana utrošio trudeći se da nađe živog svedoka ubistva. Ali niko ništa nije ni čuo ni video.

Doniger je stavio na sto šerifsku značku Toma Barkera i važnim glasom započeo:

– Održali smo sastanak, Bene, i odlučili da te ovaj grad smatra najpogodnijim čovekom da popuni Tomovo mesto. Ukratko, želimo da ti postaneš naš šerif.

Ben Elabi je pogledao metalnu zvezdu i setio se čoveka koji ju je ponosno nosio i živeo u besprekornom skladu sa zakletvom koju je položio. Živeo je i umro u skladu s tom zakletvom. Sećajući se tog čoveka, shvatio je da su u poređenju s njim njegove sposobnosti veoma skromne.

– Nisam siguran da sam sposoban da preuzmem Tomovo mesto – rekao je iskreno.

– Mi mislimo da jesi, Bene – saopštio mu je Doniger. – Uostalom, Tom je imao visoko mišljenje o tebi i to nam je bezbroj puta i rekao. Da je on živ i da je u mogućnosti da bira, sigurno te ne bi zaobišao. Zašto bismo onda to učinili mi?

Ben je pogledao lica ljudi okupljenih u šerifskoj kancelariji. Ne samo Doniger, već i svi ostali bili su uspešni poslovni ljudi i uvaženi članovi društva. Sem toga, on ih je poznavao kao pitome, dobronamerne i miroljubive ljude, kojima je za održavanje reda i mira bio potreban neko kao što je bio Tom Barker.

– Ako vi tako mislite – promrmljao je – ja ću pokušati.

Doniger mu je s osmehom pružio ruku.

– Znamo da si dorastao Tomu, Bene i ponašaj se tako da budemo ponosni na tebe.

Okrenuo se prema ostalima koji su redom prišli i rukovali se s Benom. Posle nekoliko izmenjenih ljubaznih rečenica i dosetki, Doniger im reče da su slobodni i time kod Bena nije ostavio ni trunku nedoumice oko toga ko je bio zadužen za njegov izbor. Čim su ostali sami, Doniger je rekao:

– Ostalo je da progovorimo još reč-dve o jednoj stvari, Bene.

Ben ga je ćutke pogledao.

– Reč je o Rajanovom ubistvu. Holidej je izjavio da s tim nema ništa.

– Možda jeste, a možda i nije tako. U svakom slučaju, Rajan je mučki ubijen.

Doniger nastavi, ponesen svojim mislima:

– S druge strane, opet, niko se nije prijavio da je to učinio.

– Da se neko prijavio, ja bih ga optužio za ubistvo s predumišljajem, mister Donigere.

Ovaj se iznenadi:

– Uhapsio bi čoveka zbog toga što je sredio hulju kao što je Rajan?

– Ne sredio, nego mučki ubio. Rajan je ubijen metkom u potiljak, a to jeste ubistvo s predumišljajem. Koliko znamo, on je protiv Toma Barkera postupao u samoodbrani, a posle toga je pošteno izazvao Džeka Lija. Činjenica da ih je obojicu ubio još uvek ne znači da je ubica. Ali on je ubijen, u to nema sumnje.

Doniger se zamišljeno počeošao po vrhu brade.

– A da nisi nešto zaboravio?

– Šta?

– Tom Barker je bio predstavnik zakona. Niko nije imao zakonsko pravo da na njega potegne revolver. To Rajana označava kao prestupnika.

– Kako se meni čini, Tom je tu ispao brzoplet.

Doniger nabra obrve.

– A šta je drugo mogao da učini?

Ben sleže ramenima.

– Ne znam. Prosto samo mislim kako je trebalo da bude umešniji i da stvar drugačije sprovede. – Kada je Doniger zaustio da nešto kaže, Ben ga je pokretom ruke ućutkao. – Ne, stanite, dopustite mi da budem jasniji, Keše! Tom je znao da se ne može meriti s Rajanom. Trebalo je, dakle, da zatraži pomoć.

Doniger je sumnjičavo zavrteo glavom i odmakao se nekoliko koraka od stola. Bacio je pogled na ulicu i promrmľjao kroz zube:

– U svakom slučaju, poginuo je vršeći svoju dužnost. Vršeći je onako kako je znao i umeo. Mislim da zbog toga svi treba da ga poštujemo. On je ponosno uzdigao i...

– I izgubio glavu – presekao ga je Ben.

– Zar ti ne bi postupio kao Tom? – upita Doniger napeto.

– Ne.

Keš Doniger se isprasio do pune visine i počeo se poigravati lančićem džepnog sata, pri čemu su se njegovi debeli prsti micala iznenadujućom brzinom i lakoćom.

– Pa... bar si iskren – promrmľjao je konačno.

– A to znači? – izustio je Ben resko.

Doniger se lukavo osmehnuo:

– U ovom trenutku ne znači ništa naročito, šerife Elabi. Ostavimo to kako jeste, pa ćemo videti šta će se desiti.

Rekavši to, Doniger se okrenuo i izašao iz šerifske kancelarije. Gledajući za njim, Ben je znao da na njegovo poverenje više ne može računati. No to ga nije mnogo zabrinjavalo. Seo je za pisaci sto, skinuo značku s košulje i zamišljeno se zagledao u nju. Zapitao se da li ju je stvarno želeo i da li će znati da ponese odgovornost koja je s njom išla.

Pomislio je na nerazjašnjeno ubistvo revolveraša Rajana i na jedinog osumnjičenog, Doka Holideja. Od toga da li će uspeti da reši taj svoj prvi slučaj zavisice i njegov budući autoritet. Iako sada nikoga ne zanima ko je počinilac tog zločina, jednog dana neko će se setiti tog nerazjašnjenog ubistva i pripisace ga šerifovoj nesposobnosti i nema-

ru. Za čoveka koji namerava da stekne ugled i položaj u društvu to ne bi bio dobar početak.

Prišao je vratima, osmotrio grad, a onda zaključao vrata zatvorske zgrade. Njegova prva noć na dužnosti šerifa oblasti Lorna bila je topla i depresivno tiha.

*

Keš Doniger je pružio ruku preko šanka i napunio čašu Horiju Lajensu.

– Šta te jede, Hori? – upita ga.

– Ništa.

Doniger se usiljeno osmehnu:

– Pa sad, istina je da ne grizeš nokte kao sumanut, ali ti ni lice ne sija od osmeha.

Lajens se namršti.

– Zar čovek mora da se izmotava svakog dana?

Doniger začepi bocu.

– Kako god hoćeš, Hori. Meni je potpuno svejedno. Kažem ti samo da ukoliko osetiš potrebu da s nekim prijateljem progovoriš nekoliko reči, znaš gde me možeš naći.

Doniger uze krpu ispod tezge i počeo da briše kapljice viskija, prosute po njejoj površini. Prisetio se kako mu je Hal Rajan, neposredno pre Lijevog ubistva, preteći rekao da prestane s brisanjem tezge i kako su mu tada hladni žmarci zamileli uz kičmu. Zagrobno preteći revolverašev glas sledio ga je bio do srži. Zastao je usred pokreta i postavio sebi pitanje: kako se Tom Barker osećao kada se našao licem u lice s Rajanom. Da li je zaista bio budala zato što je pokušao da mu se sâm suprotstavi, kao što je to Ben Elabi malopre rekao?

Ili je Barker zaista posedovao onu vrstu hrabrosti koja je jednom pravom čuvaru reda i zakona neophodna da bi grad držao pod kontrolom? Hrabrost koju, možda, Ben Elabi nije posedovao.

Doniger je obrisao viski i pošao niz šank. Odjednom više nije bio siguran u novog šerifa i u pravilnost učinjenog izbora. Ne samo zbog sumnji probuđenih u njegovom razgovoru s Elabijem, već i zbog nečega što mu je tog trenutka palo na um. Nekoliko puta čuo je govoranja o tome kako je Elabi zainteresovan za Rut Šiler i to je doveo u vezu s njegovom odlučnošću da traga za Rajanovim ubicom. Nije li to bio perfidan način da ukloni suparnika? Takva mogućnost otkrivala je do sada nepoznatu stranu šerifovog karaktera – njegovu sklonost da zakon koristi za lične ciljeve, a takav čovek ne može biti dobar za položaj šerifa. No sve je to bila samo pretpostavka i zbog toga je Doniger odlučio da za sada samo drži oči otvorene i motri.

Stigavši do kraja šanka odmerio je pogledom grupu kaubojja, zauzetih igranjem karata i zaključio da mu oni neće pričinjavati nikakve neprilike. Bio je zadovoljan što je posle ubistva Lija i Rajana grad miran i što će verovatno takav i ostati. Zanimario je činjenicu da je Hori zbog nečega bio uznemiren. Lajens je bio čovek koji je uvek nalazio razloga da se zbog nečega brine.

Otišao je u magacin i iz sanduka uzeo šest boca viskija, izneo ih napolje i pošao da zaključa vrata. U tom trenutku spazio je jednog konjanika koji je prošao pored otvorenih izlaznih vrata na kraju hodnika.

Po prirodi radoznao, za trenutak je zaboravio na boce i pošao niz hodnik da proveriti ko bi taj konjanik mogao biti. Kasno popodnevno sunce obasjavalo je dvorište i konjanik se zaustavio pored zadnje ograde, koja se nalazila u senci. Doniger je izvadio cigaru iz džepa prsluka, odgrizao vrh i lenjim pokretom je pripalio. Do tog trenutka konjanik je sjahao, privezao vodice za jedan stub ograde i okrenuo se.

Novi talas napetosti odjednom je preplavio Donigera i tek povučeni dim zastao mu je u ustima naduvenima kao balon... Taj čovek, visok i tamne puti, odeven u grubo odelo kakvo se nosilo u preriji i brdima, imao je nisko pripasana dva revolvera, pričvršćena kaiševima za butinu. Sasvim lagano došljak je obuhvatio pogledom celo dvorište. Doniger oseti kako mu se usta suše. Otupnuo je oblak dima i povukao se za korak, nadajući se da će ostati nepomećen.

Pridošlica je i dalje stajao pored konja i kada mu je pogled kliznuo do ulaza u hodnik, mišići na obrazima su mu se zgrčili.

– Ti tamo, izadi – rekao je odsečno promuklim glasom.

Strah je stegao Donigerovo srce. Samo tri reči bile su dovoljne da shvati s kim ima posla. Izvadio je cigaru iz usta, ali je ostao nepomičan kao da su mu stopala zakovana za pod.

– Čuo si me.

Doniger ispusti cigaru i zakorači u dvorište.

Pridošlica je odmerio krčmara od glave do pete pogledom oštrim kao nož.

– Uplašio sam te, mister? – upitao je.

Keš je žurno zavrteo glavom.

– Ne, ni govora. Zašto biste me uplašili?

– Video si me kad sam prošao pored tvojih vrata i odmah si zauzeo neprijateljski stav.

Doniger je pokušao da osmehom opovrgne tu izjavu: – Neprijateljski? Ne. Ja sam Keš Doniger. Ovo je moj salon i ovde je svako dobrodošao.

Visoki došljak je ležernim korakom prešao preko dvorišta. – Tvoj salon? – upitao je, zastaviši pred Donigerom.

– Naravno, samo moj. Otvara se svakoga jutra tačno u devet časova, a zatvara kada gosti zaključe da im je dovoljno svega. Nikako ranije! Uverite se i sami.

Pogled zamućenih crnih očiju skrenuo je pored krčmara u hodnik. Kada je došljak video šest boca viskija, usne su mu se neprimetno razvukle.

– Tražim brata – rekao je.

– A kako je njegovo ime, mister? – zainteresovao se Doniger, kome kao da je malo laknulo.

– Rajan, isto kao i moje. On je Hal, a ja sam Bid Rajan.

Doniger se očajnički trudio da ne oda svoje uzbuđenje. Pa zar je svaki zlovoljni, natmureni i opasni revolveraš na granici morao da dođe baš u Lorna Krik, pomislio je... Nastojao je da se na njegovom licu ne vidi šta misli, ali bezuspešno. Dosta neubedljivo odmahnuo je glavom:

– Ne, niko s tim imenom nije bio ovde.

– Hal voli da pije – nastavio je njegov brat. – On toliko voli piće da sigurno nije mogao doći u neki grad a da prvo ne potraži čoveka kao što si ti, Donigere.

On ne voli mnogo da priča i nema neki poseban način ponašanja. Ali siguran sam da bi ga se setio da je svratio kod tebe.

Doniger se blede osmehnuo:

– Mnogo kauboja dolazi u moj salun. Veliki, mali, tihi, bučni, svakakvi. Ne mogu svih da se setim.

– Hal je gonio jednog čoveka koji nam se obojici zamerio. Bežao je pred nama. Proveravao sam svuda u Homiliju i Red Kriku, ali tamo ga nije bilo. Trebalo je da ga Hal nađe ovde.. No da se to desilo, ovaj grad bi to svakako osetio. Čulo bi se.

Doniger je s čežnjom pogledao prema baru, ali tamo je sve bilo tiho i mirno. Pitao se da li će možda Hori Lajens ponovo doći da mu poveri šta ga to zabrinjava i Keš pomisli kako bi i on sada Horiju mogao poveriti svoje brige.

– Sem toga, mister – nastavio je Rajan – Hal bi me čekao. No njegov konj nije u gradskoj štali, a nisam ga video ni na glavnoj ulici, pa ni ovde, pozadi, u dvorištu gde sam očekivao da ću ga naći. I zato mi reci šta se desilo s mojim bratom.

Doniger ovlaži suve usne.

– Kako bih, do đavola, ja to mogao da znam? Ja ga uopšte ne poznajem. Možda ga čak nikad u životu nisam video, a možda uopšte i nije došao u ovaj grad. Uostalom, imam goste koje treba da poslužim.

Doniger je hteo da se okrene, ali se došljakova teška ruka spustila na njegovo rame i prsti mu se utisnuli duboko u meso.

– Ovde mi nešto zaudara, mister. Nešto strašno zaudara. Desilo se nešto što bih ja trebalo da znam.

Krčmar je zavrteo glavom i bolno zgrčio lice. Pomislio je da nekoga pozove u pomoć, ali je zaključio kako će, ipak, biti bolje da ne rizikuje da tim pozivom potpali fitilj dinamita.

– Ništa se nije desilo, a ako i jeste, zašto ne odete da potražite šerifa? Ja sam poslovan čovek i ne želim neprilike. A sada me ostavite na miru!

Na krčmarevo iznenađenje, Bid Rajan je odjednom sklonio ruku s njegovog ramena. Doniger je već hteo da odahne kad ga je Rajan strahovito udario po licu. Donigeru su klecnula kolena i u istom trenutku snažan aperkat pogodio ga je u vrh brade i oborio ga na tle.

Ležao je još uvek bez svesti kada se Rajan vratio u dvorište, noseći u rukama dve boce viskija. Poveo je konja u glavnu ulicu, a onda se vratio u dvorište i popeo se uz stepenice do visoke verande, odakle je, pijuckajući viski, mogao da osmatra grad.

*

Kasnije te večeri Holidej je doživeo još jedno iznenađenje. Tek što je završio večeru, na vratima restorana pojavili su se Šed i Rut Šuler. Oboje su bili ozbiljni, ali pribrani.

Seli su i naručili kafu. Kada se konobar udaljio, Šed je progovorio:

– Odлучili smo da već večeras dođemo u grad i raščistimo neke stvari, mister Holideje.

Zapadnjak je za trenutak digao obrve i izvadio cigaru iz tabakere. Kresnuo je palidrvce i prinoseći plamen vrhu ciga-

re pogledao Rut, a zatim Šeda. Imao je utisak da je ovom iznenadnom dolasku prethodio razgovor među njima i da je on bio deo tog razgovora. Naslućivao je i zbog čega. Šed je konačno shvatio da između njega i Rut nešto postoji.

– Da odmah pređem na stvar – nastavio je Šed. – Mada sam već izvesno vreme naslućivao, danas sam sa sigurnošću zaključio da Rut i vi... da niste ravnodušni jedno prema drugom...

Holidej je udobnije namestio stolicu kao da želi nešto da kaže ali ga je Šed pokretom ruke prekinuo:

– Ne mislim da je to nešto loše. Znam da je Rut mlada žena i da je kad-tad morala naći nekog muškarca. Igra slučaja je htela da to budete vi i da se to desi baš u ovom trenutku.

Zapadnjak je zamišljeno klimnuo glavom.

– Sada je Rutin položaj malo komplikovan – nastavio je Šed i ozbiljno pogledao Doka. – Ona više ne može ostati na ranču. A to i ne želi. Bez obzira na mene, ona mora potražiti put u sopstvenu budućnost. Uostalom, bez obzira na moju starost, mogla bi da se izrode razna govorkanja...

Dok ne reče ništa. Rut ga je gledala toplo kao što nikada ranije nije činila, kao da je na pragu odluke koju je dosta dugo očekivala. Holidej se osećao nelagodno. Naslućivao je kuda to vodi i unapred je znao ishod.

– Da budem sasvim otvoren, Holideje: došli smo ovamo da nešto predložimo, tačnije da ja vama dvoma nešto predložim. Ja volim Rut skoro kao svoju kćer i voljan sam da prodam deo svoje stoke i da joj taj novac dam da otpočne

novi život. A pošto se vas dvoje volite, najbolje bi bilo da ga počne s vama. Suma koju nameravam da joj dam nije mala. Mislim da će biti dovoljna da odete negde daleko i krenete iz početka.

Zapadnjak oseti grč u stomaku. Iako je upozoravao Rut da od njega ništa ne očekuje, ona je podlegla svojim željama i Šedov predlog naišao je na plodno tle.

– Ja ne mogu da živim s uspomena-ma, Dok – rekla je mlada žena. – Moram da odem odavde. Možda ja nisam ono što ti želiš, ali dovoljno sam zrela da ti se prilagodim. Možemo otputovati u Kaliforniju i provesti tamo neko vreme. Za nekoliko meseci videli bismo da li se možemo uklopiti.

Oborila je pogled i zagledala se u svoje ruke. Zapadnjak je shvatio koliko joj je moralo biti teško da pred Šedom otvoreno iznese svoja osećanja. Bila je zaista hrabra i on se ponosio što mu je tako hrabra žena poklonila svoju ljubav, ali ju je istovremeno i žalio. Žalio ju je zbog uzaludnog trošenja te hrabrosti i truda da tok njegove sudbine skrene u mirne vode. Pored svih ranijih razloga, njegovoj eventualnoj odluci da prihvati Šedov predlog sada je na putu stajao još jedan.

– Možda sve nije baš tako prosto – rekao je.

Šed Šuler je zamišljeno nabrao čelo i pogledao ga.

– Ne vidim zašto ne bi bilo prosto, Holideje. Vi volite Rut, je li tako?

Žena je porumenela. Pogled joj je ostao prikovan za ruke.

– Naravno da mi je draga.

– Onda nema o čemu više da se govori. Pakujte svoje stvari. Rut će spakovati svoje, a ja ću sutra iz banke uzeti izvesnu sumu novca, koju ću vam dati. Kroz mesec dana počinje dogon stoke i ja ću poterati svoje krdo na pijacu. Polovinu onoga što dobijem poslaću vam tamo gde budete želeli. To je samo pitanje nedelja i mislim da će vam taj period biti dovoljan da donesete zrelu odluku.

Zapadnjak je ustao i prošetao oko stola.

– Ne mogu otići odavde – rekao je.

Rut ga je zbunjeno pogledala:

– Ne možeš otići? Zbog čega?

– Zbog grada i još više zbog sebe.

Rut je skrenula pogled do Šeda Šulera. Iznenadila se kada je opazila da je i starac zabrinut i iznenađen zapadnjakovim rečima. Šed je digao pogled ka Doku i prkosno isturio bradu:

– Holideje, shvatite jedno. Meni je mnogo stalo da Rut bude srećna i sve drugo nije važno. Prema tome, pakujte se i pođite. Otidite negde daleko, gde vas niko ne poznaje i gde vas neće naći nikakav novi Rajan ili Džek Li. Neka sve ide do đavola, mladi čoveče! Otreznite se i pođite iz ovog grada.

– Nije samo stvar u tome, mister Šulere. Kada sam pomenuo grad, mislio sam na nešto drugo. Znate da je Hal Rajan ubijen s leđa i da mnogi misle da sam ga ja ubio. Ako sada odem, svi će biti uvereni da sam ja krivac i da sam zbog toga pobegao. A ja to ne bih mogao da podnesem.

– Šta vas se tiče šta će ljudi misliti? Šta vi dugujete ljudima u ovom gradu?

Ništa. Uostalom, sve to neće imati nikakvog značaja ako odete u Kaliforniju.

– Imaće značaja svuda gde budem – rekao je Dok i prišavši Rut pomogao joj da ustane. – Ti znaš šta mislim o svemu tome, a sada mi je na vratu još i to ubistvo s leđa.

– Sve to nije važno – naglasio je Šed Šuler odlučno. – Bolje je uživati loš glas nego ostati mrtav na ulici. Poslušajte savet starijeg čoveka, mladiću! Kakva će korist biti za vas ako Rut ostane da tuguje nad vašim lešom? Dosta joj je toga. Ne budite budala.

Zapadnjak se uspravio i pogledao Šulera s ne manje odlučnosti nego ovaj njega.

– Ne mogu da pođem – rekao je. – Kada otkrijem Rajanovog ubicu, možda će stvari stajati drugačije. U svakom slučaju, potrebno mi je bar toliko vremena da skinem sumnju sa sebe.

Rančer se okrenuo i ljutitim korakom udaljio se ka izlazu. Rut je molećivo pogledala Doka u oči i tiho rekla:

– Čekaću, Dok, ali čekaću kratko vreme. Molim te, ne dozvoli da dugo čekam. Ne mogu dugo. Moram da odem odavde.

Holidej ju je uzeo za ruku i ispratio je do vrata restorana. Za to vreme Šed Šuler se već popeo na sedište kola i uzeo uzde u ruke. Nijednom nije više pogledao zapadnjaka i čim je Rut sela pokraj njega, on je poterao konja u trk.

*

Hori Lajens je odlučio da se okane briga i da ne čeka da se Keš Doniger vrati za šank. Da je Tom Barker živ on bi dva puta razmislio pre nego što bi re-

volvere Hala Rajana stavio pokraj revolvera Džeka Lija. Ali pomisao na zaradu koju će ostvariti prodajom tih revolvera bila je suviše jaka da bi joj se odupro. A šta ako se Ben Elabi bude ljutio? Ništa. On nije ono što je bio Tom Barker.

Izišavši iz saluna, pohitao je u trgovinu i preuredio izlog. Posle toga su se oba para revolvera, s ceduljicama na kojima su pisala imena bivših vlasnika, našla u izlogu. Svako ko tuda bude prošao moraće da ih zapazi i glas o njima brzo će se proširiti. Jedina briga mu je bila s kojom početnom cenom da započne prodaju. Angažovaće Džošu Harvija, štalskog momka, da daje ritam prodaji, pojavljujući se kao tobožnji kupac. Harviju je lako mogao da se oduži s nekoliko čašica viskija. A ako mu neko bude zamerio da pravi posao na tragediji i smrti drugih ljudi, on će te kritičare podsetiti kako su i Rajan i Li mrtvi i da su to odavno zaslužili.

Zatvarao je vrata trgovine baš kad je Ben Elabi naišao. Podsvesni osećaj krivice prouzrokovao je to da je ispuštio ključeve, koji su pali na njegovu cipelu i odatle kliznuli na trotoar. Ben Elabi ih je podigao i kada ih je pružio trgovcu opazio je revolvere u izlogu. Pogledao je Lajensa pa ponovo izlog.

– Šta je ovo, Lajense?

– Ono što jasno vidiš, Elabi – odvratio je trgovac kratko. On nikada nije imao visoko mišljenje o Elabiju. Barker je bio kičma grada i njegov kamen temeljac. Prema njemu Elabi je bio slatunjav bučkuriš.

– Zar vi hoćete da zarađujete pare na tuđoj krvi, Lajense?

Trgovac se leđima naslonio na izlog.

– Lijeve revolvere kupio sam čim je on došao u grad. Barker je udesio tu kupoprodaju. Šta bi ti sada želeo da ja učinim? Da to zaboravim i da se odrekнем svoga novca?

– Nećete održati tu javnu dražbu – reče mu Ben. – Zar hoćete da se kauboji podžapaju i iskolače oči jedan na drugog zbog šanse da kupe revolvere mrtvog revolveraša?

– To su dobri revolveri.

– Ne sumnjam da su dobri – progunda Ben tmurno. – Naravno, za ubijanje. Sklanjajte, do đavola, to iz izloga!

– Ne izdiri se na mene, zameniće – prasnuo je sada i trgovac. – Ja sam poslovan čovek, vodim biznis u ovom gradu i kao takav...

– A ja sam od pre jednog časa šerif ovoga grada. I zato sklanjajte te revolvere ili ću razbiti izlog i uzeti ih!

– Ako ih uzmeš, Elabi, onda ćeš morati da ih platiš. A ono koliko ja mislim da vrede nije isto koliko ti misliš da vrede. Džek Li je bio čuveni revolveraš... a isto tako i Hal Rajan.

– Obojica su bili ubice... nevaljalci. Za slučaj da ste to zaboravili, Rajan je ubio Toma Barkera. Uz sve to i nedužni dečak je poginuo od kuršuma ispaljenog iz jednog od tih Lijevih revolvera. Hoćete li i to pomenuti na toj vašoj licitaciji?

Lajens je pocrveneo i protegao vrat kao da ga je okovratnik košulje odjednom počeo da ga steže.

– A sada vadite ih napolje – rekao je Ben, polazeći. Tek što je prešao desetak koraka začulo se kloparanje točko-

va i u grad je ušla diližansa i zastala u oblaku prašine.

Tom Barker je imao običaj da prisustvuje dolasku diližanse, pa je i Ben odlučio da tako učini.

Okrenuo se i pošao ka stanici diližanse da bi zastao iza gomile prisutnih koji su se tu našli kada se diližansa obavijena prašinom zaustavila. Posle nekoliko trenutaka iz nje je izišla mlada žena s devojčicom, a zatim stariji muškarac sa štapom u ruci. Nekoliko kaubojaja, privučenih radoznalošću, dočekali su mladu ženu glasnim poklicima. Ona je porumenela do ušiju i zbunjeno se počela osvrtnuti oko sebe.

U tom trenutku trotoarom je pored platforme stanice prolazio Dok Holidej i videvši ženinu zbunjenost, probio se kroz gomilu i, skinuvši šešir, upitao je da li joj može pomoći. Na licu mlade žene odmah se ukazao izraz olakšanja zbog prisustva jednog uglađenog dženlmena.

– Trebalo je da me ovde dočeka Karver Holms – rekla je. – Poznajete li ga?

Holms je bio jedan od kaubojaja koji retko svraćaju u grad, ali ga je zapadnjak poznavao zbog jedne kratke tuče koju je ovaj izazvao u salunu. Karver Holms je bio krupan, koščat mladić, kome je dan bio prekratak za obavljanje svih dnevnih poslova, uglavnom što svoje poslove nije mogao uskladiti sa željom da se druži s ljudima. Ipak, njegov mali ranč izgledao je uzorno i nalazio se u zapadnom delu doline.

– Da, slučajno poznajem Karvera. Jeste li vi njegova rodaka?

Mlada žena je ponovo porumenela i zaštitnički obgrlila rukom devojčicu oko ramena.

– Ja treba da se udam za njega – rekla je i oborila pogled.

Zapadnjak je u salunu čuo priče o tome kako Karver Holms razmišlja o ženidbi, ali je istovremeno čuo i da poslednjih pet godina on nije napuštao oblast Lorna Krik. Tek kada se gomila iza Doka razdvojila i kada je pred njih stao zadihani mladi čovek, zapadnjak je shvatio da je ova stidljiva, simpatična mlada žena u stvari udavača i buduća mlada, poručena poštom. Karver Holms je skinuo svoj izgužvani šešir i pokušao da njime otrese prašinu s odela pre nego što je neodlučno pogledao mladu ženu.

– Eliza Kaf? – upitao je.

Ona ga je za trenutak bojažljivo pogledala, a zatim se stidljivo osmehnula:

– Da.

Neko iz gomile pozadi njega doviknuo je:

– Do đavola, Karver je zaista uradio ono što je rekao! I pogledajte kakav je zgoditak izvukao!

Mladi rančer se okrenuo na petama i besno iskolačivši oči preleteo pogledom po licima ljudi načičkanih na trotoaru. Nastala je tišina. On je i dalje posmatrao prisutne, čekajući da s njihovih lica nestane podsmešljivi osmeh.

– Ako neko ima nešto da kaže, onda je sada trenutak da to učini, a ako ne, onda neka zauvek drži usta zatvorena – rekao je Karver ljutito.

Niko mu nije odgovorio. Holidej je dotakao Karvera po ramenu i kada se snažni mladić okrenuo ka njemu Dok

je odmahnuo glavom. Karver je duboko uzdahnio pa se okrenuo ka mladoj ženi i upitao nabusito:

– Hoćeš li već jednom da pođeš?

Eliza je skinula šešir s glave i rastresla bujnu kosu. Zapadnjak je opazio da su u očima Karvera Holmsa blesnuli zadovoljstvo i oduševljenje. Zaista je bilo teško ne oduševiti se slapom bujnih vitica koje su se spuštale niz Elizina ramena. Zatim je mlada žena rekla:

– Moja kćerka je veoma umorna. Je li to daleko odavde?

– Kako se zove? – upitao je Karver.

– Elison.

Karver je izvesno vreme razmišljao o imenu koje je čuo. Onda se osmehnuo:

– Lepo ime. A i Eliza je lepo ime. Ne, nije daleko.

Još jednom je ljutito pogledao gomilu koja ih je okruživala i prisutni užurbano uzmakoshe. Karver je uzeo Elizinu putnu torbu i pošao prema kolima. Dok je s odobravanjem klimnuo glavom.

– Imaće dobru, finu ženu – prokomentarisao je neko pored zapadnjaka. Dok se okrenuo i ugledao čoveka sa štapom od bambusove trske, koji je sišao iz diližanse. – Na putu smo dosta razgovarali – nastavio je ovaj. – Dva puta je htela da siđe i vrati se ali nije imala gde.

Zapadnjak je pažljivo pogledao pridošlicu:

– Na putu odakle...?

– Da li se to odnosi na nju ili na mene?

– Na vas.

Pridošlica se osmehnuo i pogledao niz glavnu ulicu u oba smera.

– Ja dolazim iz Talsa Sitija. Pre toga bio sam u Laramiju.

– A čime se bavite? – umešao se sada šerif Ben Elabi.

– Svim i svačim, ali najviše i uglavnom trgovinom. Ja sam trgovački putnik ako vam to nešto znači.

– Tako dakle? – konstatovao je Ben i odmahnuo glavom.

– Da, a sad ću uzeti svoju torbu i častiću vas pićem, šerife. Na taj način izbeći ćemo mnoge nesporazume.

Putnik je prišao diližansi i iz kola uzeo novu putnu torbu. Tek što je krenuo ka Benu pojavio se užurbani Doniger.

– Elabi, moram da govorim s tobom. Odmah!

Putnik je pogledao Donigera i očigledno da na njemu nije uočio ništa zanimljivo. – Biću u salunu, šerife Elabi – rekao je. – Pridružite mi se.

Rekavši to, udaljio se, a Keš Dinger je istresao iz sebe:

– Maločas me je udario neki pustahija iz čistoga mira. Nije imao apsolutno nikakvog razloga. Sem toga, ukrao mi je dve boce viskija.

– Kada i gde? – upitao je Ben.

– U mom salunu, gde bi drugde? Hoćeš li da ti kažem i njegovo ime?

Ben je zabrinuto klimnuo glavom. Koliko je znao, Keš Doniger je svojim pritužbama uvek zasipao Toma Barkera. On je bio od one vrste ljudi kojima je sve smetalo i Ben je pomislio da će i ovo biti jedna od takvih situacija. Želeo je da umiri krčmara i da se pridruži došljaku u salunu. Pridošlica ga je na izvestan način interesovao.

– On se zove Bid Rajan, eto ko je on.

– Keš primeti da se Ben namrštio pa je žurno dodao: – Da, tačno, brat Hala

Rajana, onog ubijenog čoveka. Brat hulje i razbojnika. Taj brat me je pokrao i prebio bez ikakvog razloga. Sada mi reci šta ćeš povodom toga da učiniš, Elabi?

Ben je pogledao prema salunu. Izgledao je kao čovek koji se našao pred nečim s čime ne može izići na kraj.

– Onda? Hoćeš li postupiti kao Tom i potražiti tog hulju Bida Rajana? Ili nameravaš da ostaneš ovde i vrtiš palčevima?

– Gde je Rajan sada? – upitao je Ben.

– Otkud bih ja to znao? Nađi ga, uzmi mu novac za viski koji mi je oteo i zatvori ga u ćeliju, a ja ću kasnije podneti tužbu protiv njega.

– Za napad i krađu? – upitao je Ben.

– Dabome, nego za šta drugo? – prasnu Doniger.

Odjednom se odnekud pojavio Hori Lajens i videvši ih zajedno, namrštio se i ušao u salun.

– U redu, podi sa mnom i pokaži mi ko je taj tip – reče šerif krčmaru.

Doniger se trgao i uzmakao.

– Ja nisam revolveraš, Elabi. Ja sam običan, miran građanin. Ako bude neke gužve, nemoj očekivati od mene da rizikujem glavu protiv tipa kao što je Bid Rajan.

Ben se napravio da ga nije čuo i pošao je prema salunu. Izvukao je revolver da proveriti da li se lako vadi, pa ga vratio ponovo u futrolu, a onda ušao kroz dvokrilna vrata.

Ušavši, prešao je pogledom po ljudima koji su stajali pored šanka i sedeli za stolovima.

– Vidiš li ga? – upitao je Donigera.

– Da sam ga video, ja sada ne bi stajao pored tebe, Elabi – odgovorio je krčmar, ušavši dva koraka u salun i još jednom prešao pogledom po gostima. – Ne, nije ovde. Ali mora biti negde u blizini i sigurno će se vratiti. Pitao je za svoga brata, ali mu ja nisam ništa rekao. To će me verovatno dovesti u grdnju nepriliku, jer će se on sigurno raspitivati i na drugoj strani i neka će mu budala svakako reći šta se dogodilo. Tada će on shvatiti da sam ga lagao i onda jao meni!

Ben je prišao šanku, svestan da samo mali broj prisutnih primećuje da na njegovim prsima sija šerifska zvezda. Prošetao je do kraja prostorije i vratio se nazad, važno ispršen, koračajući čvrstim, krupnim koracima kako bi i time istakao svoj autoritet. Onda se vratio do Donigera.

– Javite mi kad ga budete videli.

– Kuda ti ideš, do đavola? – upita ga krčmar ljutito.

– Kuda nego da ga potražim.

Rekavši to, Ben se okrenuo, izašao iz saluna i pošao niz ulicu. Bio je uplašen, ali istovremeno i ispunjen nadom i polem. Strepeo je od opasnosti s kojom će morati da se suoči, a prva od njih bila je u obličju Bida Rajana. Sasvim je drugačije to izgledalo kad je ispred sebe imao Toma Barkera. Sada je bio prinuđen da sve uradi sâm. Ali s druge strane, njegov novi položaj davao mu je značaj i ugled koji mu je do tada nedostajao. Sada će smeti da obelodani svoje simpatije za Rut Šuler i neće se osećati inferiornim pred tipovima kao što je taj Dok Holidej, čija je jedina vrlina što drsko gaze kroz život i беру plodove

koje nisu zaslužili. On sada više nije anonimni šerifov pomoćnik Ben Elabi, već Ben Elabi, šerif Lorni Krika, čovek o kome će se još čuti. Onda ga ponovo obuze malodušnost: ako doživi da se za njega čuje... Jer Daleki zapad je bio pun tipova Rajanovog kova.

Prošao je pored trgovine Horijsa Lajensa i primetio da su revolveri sklonjeni iz izloga. Dobro, bar je jedna stvar danas završena onako kako je on rekao, pomisli. Otišao je lagano do zgrade zatvora i ušavši u svoju kancelariju posvetio se čitanju dnevnika Toma Barkera. Pošto je Tom oduvek govorio kako nema bliskih rođaka, Ben je smatrao da time neće povrediti njegovu privatnost.

*

Šed Šuler je ispijao svoje piće na jednom kraju šanka, a Hori Lajens na drugom. Keš Doniger je služio goste bez svoje uobičajene razgovorljivosti i kretao se nervozno, točeći viski u čaše, pri čemu je povremeno bacao brze poglede ka ulaznim vratima. U salunu je vladala relativna tišina i, začudo, te večeri niko nije igrao karte.

Oko osam časova u salun je ušao Dok Holidej i pucnuvši ležerno prstom poručio svoje uobičajeno piće, a zatim seo za jedan sto, okrenut leđima zidu. Doniger ga je pažljivo pogledao i primetio izvesnu promenu zapadnjakovog raspoloženja. Iz nekog razloga usek između Holidejevih obrva bio je dublji nego obično, a to je značilo da se u njemu skupila veća količina ljutnje ili gorčine, koja će uskoro morati da se na nekoga izlije.

Bid Rajan je ušao u salun oko osam i petnaest. Ušao je kroz bočna, sporedna vrata i stigao do šanka pre nego što ga je krčmar opazio. Kada ga je video, Doniger je ispustio iz ruke bocu s viskijem, koja se pri padu razbila o pod i oteo mu se prigušeni krik straha. Bid Rajan se osmehnuo, stavio nešto sitnine na šank i lagano, izazivačkim pogledom, odmerio sve oko sebe. Ali njegov pogled još nije stigao do mesta gde je sedeo zapadnjak, a ovaj je već progovorio:

– Izgubio si svoj štit, Rajane. Tvoj brat je mrtav.

Revolveraš se kratko trgao, okrenuo se i ugledao Doka, koji je ustao sa svog mesta i pošto je načinio nekoliko koraka, zastao na šest-sedam metara od njega.

– Hal... mrtav?

– Da, a ni ti nećeš umaći smrti, Rajane – dodao je zapadnjak nehajno.

– Ja tebi ništa nisam učinio – izustio je revolveraš žustro, glasom koji je podrhtavao.

Opazivši odsustvo borbenosti na Rajanovom rošavom licu, Keš Doniger sinu od radosti. S dodatnim uvažavanjem pogledao je zapadnjaka. Kakva je to ljudina u stvari bila! Legenda o njemu nije se u svemu poklapala s Holidejevim držanjem od kako je boravio u Lorna Kriku, ali to je očigledno bio samo privid. Biće da je ovo što sada vidi zapadnjakovo pravo lice – lice neumoljivog osvetnika i hladnokrvnog revolveraša.

– Ne, meni zaista nisi ništa učinio, Rajane iz prostog razloga što nisi ni mogao ništa da mi učiniš. Ali naneo si

zlo mnogim drugim ljudima, je li tako? Ti i tvoj bedni, krvožedni brat.

– Ti si ubio Hala?

– Nisam, ali neću zbog njega liti suze. Hoćeš li ti?

Rajan je stisnuo usne i oprezno pogledao oko sebe.

– On ti u svakom slučaju ne može učiniti nikakvo zlo, Holideje. A ni ja ne želim da imam bilo kakve veze s tobom.

Zapadnjak se glasno nasmejavao. Uokvireno bujnom dugačkom kosom lice mu je imalo blag izraz. Ali pogled mu je bio tvrd kao kremen.

– Ti si došao do one tačke u svom lupeškom životu, Rajane, kada više nije važno šta ti želiš, a šta ne želiš. Koliko ljudi ste ti i Hal ubili? Petoricu? Šestoricu? Ili, možda, i više?

Rajan je pogledao ka sporednim vratima.

– Ne gledaj vrata, mister – opomenu ga Dok – jer te ona nikuda neće odvesti.

Prvi put u svom životu Rajan je osetio šta znači pravi strah. No uspeo je da natera sebe da se isprsi i da svom držanju dâ pečat lažne hrabrosti.

– Idi do đavola, Holideje! Naši putevi se više nikada ne moraju ukrstiti!

– Ali bilo je suđeno da se ukrste. – Kao objašnjenje svim onima koji su se nalazili u salunu, a i kao potvrda banditovih slutnji, izgovorio je još samo ovo: – Mrzim hulje i smatram da je svet lepši bez njih.

Rajan je liznuo usne i pogledao Keša Donigera kao da od njega traži podršku i pomoć. Krčmar ga je pogledao kroz stisnute kapke. Uživao je u tom trenut-

ku. Uživao je pri pomisli da Rajan može biti ubijen. Bio je, čak, siguran da će se to desiti.

– Nećeš me prinuditi da potegnem revolver, Holideje – rekao je bandit.

– Nisam to ni nameravao. Oduvek sam znao da si hulja i da nije vredno prijeti ruke s tobom. Kao i s tvojim bratom.

– Hal je mrtav!

– Tako je najbolje. Pre toga je ubio Džeka Lija.

– Koliko znam ti nisi mario ni Lija. Što je onda važno ko ga je poslao na onaj svet: ti ili Hal?

– Važno je, jer ja to ne bih uradio. Li me je ubedio da će promeniti način života – odvratio je Dok mirno. – Sreo sam ga nedavno u Kridu. Živeo je svojim životom i jedino se brinuo da ćete ga ti i tvoj brat naći jer je znao da ste mu na tragu. Pitao sam ga zbog čega ga gonite, a on mi je odgovorio da ga gonite samo zbog recke na dršci pištolja. Ništa više. Hal je želeo da stekne slavu, zar ne? Ti si opet bio zadovoljan time da ostaneš u njegovoj senci. Tako ti je bilo sigurnije. A, vidiš, sada si ostao bez te senke, Rajane. Ti si sada na brisanom prostoru, na čistini. I to sâm! Šta sada misliš?

Rajan je odjednom digao obe ruke uvis.

– Nije tvoj način da hladnokrvno ubiješ nekog čoveka, Holideje, i zbog toga nemam nameru da potegnem revolver na tebe. Naprotiv. Ja ću se sada okrenuti i izaći. Kada izađem, produžiću da hodam.

Vijugava vena iskočila je na Doko-
vom čelu. Polako se približio Rajanu.

– Priznaješ, dakle, da si kukavica, mister? – izgovorio je dovoljno glasno da ga svi mogu čuti.

Rajan se osmehnuo uglom usana.

– Nazovi to kako hoćeš, Holideje. Meni je važno da ostanem živ. A sada izlazim.

– Šta je s Elabijem?

– Nisam ga video i ne želim da ga vidim. Uostalom, svejedno je da li je Hal ubijen u njegovom gradu ili u nekom drugom. Jer on nije imao veze s Halovim ubistvom.

Kešu Donigeru bilo je jasno da se i Holidej i Rajan vladaju svaki prema svojim principima. Dok nije bio hladnokrvni ubica i, znajući to, Rajan je uspeo da ostane živ. Krčmaru je to bilo krivo, kao da je pokraden. A onda mu je sinulo da je zaista pokraden.

– Dužan mi je za dve boce viskija – rekao je iznenada.

Rajan se namrštio na krčmara, a Dok je upitao:

– Je li to tačno?

– Naravno da jeste. Zašto bih lagao? Došao je u moj salun, zlostavljao me i na kraju me onesvestio udarcem u glavu. Zatim je ukrao dve boce mog najboljeg viskija.

– Plati čoveku šta mu duguješ – naredi zapadnjak Rajanu.

Ovaj je neodlučno izvadio nešto novca iz svog džepa i bacio ga na šank. Doniger je brzo pokupio novčanice i prebrojao ih.

– Nema dovoljno – konstatovao je. – Nedostaju još dva dolara.

– Nemam više – promuca Rajan.

Zapadnjak mu odjednom pride i zada mu pesnicom udarac u lice. Rajan pade

na pod, a zatim nadlanicom obrisao krv sa usana. Ležeći na podu lukavo se osmehnuo, a onda je ustao i odrečno odmahnuo glavom.

– Neću da poginem. Ne možeš me izazvati – rekao je hladno.

– Onda se gubi! Gubi se i ne osvrći se. Ako slučajno čujem da si bilo gde nekome naneo zlo, znaj da mi nećeš umaći!

Rajan je zastao, podigao šešir s tla, pogledao smrknuto Donigera, a onda izašao.

– Hej, ja ga ne bih pustio da se izgubi ovako u mraku – rekao je krčmar.

– Ljudi njegovog kova znaju da...

– Poznajem ljude njegovog kova – presekao ga je zapadnjak. Zatim je prišao svom stolu, ispio do kraja piće, a onda i on izišao iz saluna.

*

Bid Rajan je osedlao konja u polumraku štalskog dvorišta, svestan da štalski momak, Džoš Harvi, pažljivo prati svaki njegov pokret. Pošto nije imao dovoljno novca da plati troškove za konja, Rajan nije ni nameravao da to učini. Primetio je da je Harvi upola omamljen pićem i da bi jedan mlak udarac drškom revolvera mogao da ga sredi. Posle toga nameravao je da potraži Bena Elabija, dozna od njega šta se dogodilo s njegovim bratom i da onda sredi i ubicu i Holideja. Zapadnjaka bi, naravno, sredio na svoj način. Metkom u leđa.

Pritežući kolan, video je kako je Harvi došepao do štalskih vrata i naslonio se na drveni dovratnik kao da je na osmatračnici. Samo polako, samo polako,

osmehivao se Rajan, uživajući unapred u udarcu koji će zadati toj budali.

Ali Harvi nije bio toliko pijan da ne bi naslućivao šta se mota po Rajanovoj glavi. Imao je dosad posla sa suviše lupeža i pustahija da ne bi već izdaleka bio u stanju da raspozna nekoga ko pripada tom soju. Nameravao je stoga da bude krajnje oprezan kad bude tražio novac.

Rajan je završio sa sedlanjem konja i izveo ga iz ograđenog prostora. Velika žuta petrolejka obasjavala je Harvija ispred vrata. Pokretom čoveka kome se ne žuri, Rajan je prebacio vodice preko prečke privezišta i mašio se rukom u džep. Harvi ga je pažljivo posmatrao.

– Koliko ti dugujem, mister? – upita Rajan.

– Ne manje nego koliko sam ti rekao kada si stigao.

– Dolar i po?

Harvi je mirno klimnuo glavom i Rajan je zazveckao preostalom sitninom u džepu, a onda prišao bliže svetlosti. Odjednom je munjevitim pokretom izvuкао revolver iz futrole i udario njime štalskog momka po glavi.

– Glupak – promrmljao je sebi u bradu kada se Harvi srušio. Odvezao je zatim vodice i dok je to završavao ugledao je Holideja kako izlazi iz jedne sporedne ulice. Ne gubeći vreme, vinuo se u sedlo, okrenuo konja i poterao ga od štalskih vrata prema zapadnjaku. Iza sebe je začuo buku i tiho opsovao što u udarac koji je zadao Harviju nije uložio više snage.

– Odlazim iz grada kao što sam rekao! – doviknuo je Holideju.

– Vidim, ali za svaki slučaj hteo sam da proverim. Bez podvala.

– Rekao sam ti da ne želim da imam nikakve veze s tobom. Ako si ti na jednoj strani sveta, ja ću biti na drugoj.

Zapadnjak se zadovoljno osmehnuo. U sebi se nije ni najmanje dvoumio oko toga da bi ga Rajan ubio kad bi mu se za to pružila i najmanja prilika... I sleđa. Ali on nije nameravao da mu tu šansu pruži... Naslonio se na zid zgrade, uživajući u strahu i mržnji koji su izbijali iz očiju Bida Rajana. Ko zna, možda će posle poniženja koje je doživeo, Rajan biti oprezniji, možda će tu, u Lorna Kriku, njegov zločinački put biti okončan.

Odjednom je odjeknuo pucanj i Bid Rajan je izbačen iz sedla kao udaren džinovskom pesnicom. Uz potmulo steganje bandit je svom težinom tresnuo o zemlju.

Dok je bacio pogled pored Rajanovog konja i ugledao siluetu nekog čoveka koji se trkom udaljavao od zida štale. Potegao je kolt i ispalio hitac za njim, ali je ovaj zamakao u neprozirnu tamu noći.

Holidej je potrčao za njim, ali pretrčao je samo desetak metara kada je iza sebe začuo glasan povik:

– Stoj, ni koraka dalje!

Zapadnjak je stao i okrenuo se.

Nedaleko od njega stajao je Ben Elabi širom razmaknutih nogu i s uperenim revolverom u ruci.

– Ne mešajte se u ovo, Elabi!

– Samo se maknite i ja ću vas ustreliti – rekao je Ben i, prišavši Rajanovom telu, okrenuo ga čizmom na leđa. Rajanove mlitavo opuštene usne i ukočen

staklast pogled mrtvih očiju rekli su mu sve što je trebalo da zna.

– Uzeću vaše revolvere, Holideje.

– Moje revolvere? Zašto sad to?

– Bez obzira kakva je hulja bio Rajan, moraćete da odgovarate za njegovu smrt.

U međuvremenu na ulicu je sa svih strana nahrupilo mnoštvo ljudi.

– Hoćete da kažete kako me optužujete da sam ga ja ubio? – upita Dok.

– Kažem samo da mi predate revolvere, mister. Smesta!

Uvidevši da mu u tom trenutku ne preostaje ništa drugo, Holidej mu pruži revolvere. Ben grubim pokretom uze oružje iz zapadnjakovih ruku pa se vrati korak nazad.

Holidej pokaza rukom u mrak:

– Vaš ubica je tamo negde, Elabi. Sigurno ste ga videli i čuli.

– Čuo sam pucnje i video sam da je Rajan pao iz sedla i da ste vi pokušali da pobegnute. Ako tvrdite nešto drugo, kasnije ćete imati priliku da to kažete. A sada napred!

Elabi gurnu zapadnjaka revolverom u leđa i oni se kroz gomilu uputiše prema zatvorskoj zgradi.

*

Dok je stajao iza rešetaka ćelije i škrgutao zubima. Džoj Harvi je pronađen onesvešćen i pošto su ga vratili svesti, doveli su ga u zatvorsku zgradu. On je izjavio da ga je Rajan udario revolverom i onesvestio i da posle toga ništa nije video ni čuo. Kada je štalski momak izašao, Keš Doniger je zbunjeno pogledao zapadnjaka.

– Zašto ste, do đavola, to učinili, mister Holideje? Pa vi ste u svako doba mogli da se obračunate s Rajanom. To ste dokazali u salunu.

– Slušajte, mister, to je upravo ono što vam ja sve vreme pokušavam da kažem. Mogao sam srediti Rajana kad god hoću. Zašto bih ga onda ubio s leđa i izložio se ovoj bruci?

Krčmar sleže ramenima i pokaza na Bena Elabija:

– Šerif može da posvedoči samo ono što je video i čuo, mister Holideje. On kaže da je čuo dva pucnja, kao uostalom i mi i da vas je video kako bežite. Šta onda možemo da pomislimo?

– Mislite što god hoćete, mister – viknuo je zapadnjak oštro, iznerviran glupošću svojih sagovornika. – Kažem vam da je neko iz mraka ubio Rajana. Taj neko bio je sakriven iza ugla štale. Ja sam ga video, zapravo samo njegovu siluetu i ispalio sam hitac na njega. Ne znam da li sam ga pogodio, ali sam potrčao za njim. – Gnevno je pogledao Bena. – Možda bih ga i uhvatio da me vaš mudri šerif nije u tome sprečio.

Keš Doniger je duboko uzdahnio:

– Vidite, meni se stvar ne čini baš takvom, mister Holideje. Žao mi je što to moram da kažem. Lično smatram da je sasvim dobro što je Bid Rajan mrtav, ali ne možemo dopustiti da se u ovom gradu blagonaklono gleda na ljude koji drugima pucaju u leđa. Bojim se da ćete morati da izađete pred sud.

Zapadnjak je svom snagom stezao rukama rešetke, kao da želi da na njima iskali nakupljeni gnev.

– Do đavola, čoveče – obratio se Elabiju. – Pustite me smesta odavde ili će-

te to zažaliti. Kajaćete se za svoju glupost kada budete videli da ste uhapsili pogrešnog čoveka i da vam je ubica umakao. Ceo grad će vam se smeјati kao naivnom žutokljuncu!

Doniger se obrati Benu:

– Odličan posao, mladiću! Sada moram da priznam kako sam pomalo sumnjao u tebe, ali ti si tu sumnju otklonio. Nesreća je samo u tome što će čovek kao što je Dok Holidej morati da plati za smrt hulje kakav je Rajan, ali pravda mora da se izvrši. Kada budeš hteo da te neko smeni na dežurstvu javi mi i ja ću se postarati da nađem nekoga ko će preuzeti sledeću smenu. Videću, takođe, i da ti nađemo pogodnog zamenika, jer ti si sada šerif. Ne možemo dopustiti da i dalje bez ičije pomoći vodiš ovaj grad s obzirom da u poslednje vreme ovamo navraćaju tipovi skloni izazivanju nereda.

Rekavši to, Doniger se ohrabrujuće osmehnuo Benu i izašao iz kancelarije.

Dok je počeo da šeta po ćeliji tamo-amo duboko zamišljen. Ali nije mu pošlo za rukom da nađe bilo kakvo rešenje svog problema. Zbog toga je počeo raspravu s Benom Elabijem.

– Sećate li se, šerife, koliko je vremena prošlo između dva pucnja? – upita.

– Kako da ne. Dve ili tri sekunde.

– I šta vi mislite da bih ja mogao sebi dopustiti luksuz da tako usporeno pucam, pogotovo kad je u pitanju čovek kao što je Bid Rajan?

– Sačuvajte to što imate da kažete za sud – posavetovao ga je Ben, ali Dok nije hteo da odustane jer nije video drugog načina da se izvuče.

– Čujte me, Elabi! Rajanovi nikada ne jašu sami. Da je Tom živ, on bi vam to rekao. Oni obično vode za sobom celu bandu.

– U ovaj grad došli su sami i jedan i drugi. Po tome ne bih rekao da jašu u grupi, kao što vi kažete.

– To je, možda, zbog toga što su u Kridu zapali u nevolju.

Ben se ozbiljno zagledao u uhapšenika. Tokom dva meseca stvorio je dosta čvrsto mišljenje o njemu i nije mu izgledalo verovatno da bi Holidej pribegao pucanju u leđa, ma ko da je u pitanju. No drugog osumnjičenog nije bilo na vidiku. Nezavisno od činjenice da je zapadnjakova nezgoda njemu lično išla u prilog, Ben Elabi se pitao kako naći istinu. Onda su njegove misli krenule logičnim tokom.

– A šta mislite – upitao je – da li je sem vas još neko želeo da se obračuna s njima?

Zapadnjak je slegnuo ramenima:

– Kao prvo, nikako nećete da prihvatite da ja nisam želeo obračun s njima. Naš susret ovde bio je čista slučajnost. Što se tiče njihovih neprijatelja, otkud bih ja to mogao znati? Verovatno je bilo takvih koji su im želeli smrt. Možda su ljudi koje je Hal ubio imali srodnike koji su odlučili da se osvete. Možda je to razlog što je Bid zaostao iza Hala. Možda je njegov zadatak bio da proveriti da li ih neko goni. Ne znam. Siguran sam samo u jedno: ja tog zlikovca nisam ubio. Ja sam ga, istina, prethodno u salunu ponizio i udario, ali ga nisam ubio.

– A zašto ste uradili samo to?

– Zato što sam znao da se Bid neće usuditi da potegne revolver.

Ben je zainteresovano pogledao svog uhapšenika:

– Mislite da vas se bojao?

– Vraški me se bojao!

Elabi se počeo po vrhu brade. Koliko je Holidej bio dobar na revolveru? Možda bi mu Tom Barker to mogao reći, ali on je bio mrtav. I Džek Li je bio mrtav. Hal Rajan je, takođe, bio mrtav, kao i njegov brat, Bid. Lorna Krik je od jednom postao grad na čijim ulicama su se valjale gomile mrtvaca. A on je bio šerif tog grada tek jedan dan.

– Kakav ste vi to pakleni čovek, Holideje? – upitao je. – Ponašate se kao krstaški ratnik, kao neko kome je sudbina dodelila da očisti Daleki zapad od zla?

Zapadnjak je uhvatio prizvuk sarkazma u Elabijevim rečima i namrštio se.

– Dosta će vremena proteći pre nego što shvatite o čemu se radi. U svakom slučaju, ja sam čovek koji veruje u pravdu, u pravičnost. Shodno tome, ja mrzim hulje.

– Većina ljudi ih mrzi, Holideje, ali malo ko može sebi da dozvoli da im to kaže u oči. Vi imate tu prednost zahvaljujući vašoj umešnosti u baratanju oružjem, ali... zar vam se ne čini da vas to donekle stavlja u isti red s onima koje mrzite?

– Ne, toga se ne plašim. Moji motivi su sasvim drugačiji od onih s kojima me upoređujete. Uzgred rečeno, u normalnim okolnostima to upoređenje bih shvatio kao uvredu, ali ovo nisu normalne okolnosti... delimično i zbog toga što ste vi još neiskusni. A što se tiče vaših aluzija da nisam bolji od braće Rajan, ne biste tako govorili da ste videli ono što sam ja video.

– Šta to?

Zapadnjak stisnu usne i zavrte glavom:

– Pre nekoliko godina u oblasti Krid svratio sam na farmu jednog starog čoveka. Bila je to skromna, tiha i časna osoba. On i njegova supruga želeli su samo da ih niko ne dira i da na miru obrađuju svoj komad zemlje. Susedi su ih voleli i taj stari par je bio ubeđen da nema neprijatelja. Ali dva meseca kasnije oboje su nađeni mrtvi i opljačkani. Opis ubica odgovarao je opisu braće Rajan, ali njihova krivica nikada nije bila dokazana. Šta mislite: da li je isto mrzeti i goniti takve ljude ili pljačkati stare i nemoćne? Mislim da je i vama odgovor jasan... E, vidite, zbog toga se ne ustežem da se uhvatim u koštac s njima.

– I da rizikujete život?

– Da, i da rizikujem život – zapadnjak se zamislio i osmeh mu se pojavi u uglu usana. – Možda vam to izgleda čudno, ali znao sam još neke ljude, koji su mislili i osećali kao ja. Zar mislite da su Vajat Erp, Bil Hikok i drugi čuveni zapadnjaci rizikovali život samo zbog bedne šerifske plate? Varate se, mladiću. I njih je vodio jedan drugi, viši cilj, osećaj za pravdu i pravičnost. To ćete jednoga dana shvatiti.

Dok je umorno uzdahnulo i za trenutak Benu Elabiju se učinilo da u njegovom glasu nema prizvuka snage i samouverenosti. Holidej mu je u tom trenutku izgledao kao čovek umoran od dugog, napornog puta. Prišao je pisaćem stolu i seo.

– Džoš Harvi ništa nije video. A on je, izgleda, jedina osoba koja bi vam mogla pomoći.

Zapadnjak je prišao ležaju u ćeliji i umorno se spustio na njega. Ben Elabi je s olakšanjem odahnuo. Trebalo mu je vremena da razmisli i da se pripremi za teške i napore dane koji su mu predstojali. Nadao se da će terenski sudija, Mops, doći u grad krajem sedmice. Tada će problem Doka Holideja biti rešen na ovaj ili onaj način. Posle toga njegov položaj biće znatno izmenjen. Uživace mnogo veći ugled, a glavni konkurent kod žene koju je u potaji priželjkivao biće uklonjen. Sve šanse su, dakle, bile na njegovoj strani. Ipak, jedan problem ga je mučio: misterija ubistva Hala Rajana. Ako je slučaj Bida Rajana bio jasan, s Halom je stvar stajala sasvim drugačije i Ben Elabi je to znao. Iako je u pitanju bila sudbina njegovog konkurenta, poštenje mu nije dozvoljavalo da sumnju izjednači sa istinom.

Pogledao je prema ćeliji i nabrao obrve. On nije video da je Holidej ubio Bida Rajana, ali ga je video da beži s mesta zločina. Holidej je tvrdio da je potrčao za ubicom, što je najverovatnije bio samo dobar izgovor. Ipak, nije sve bilo stoprocentno sigurno. Za Hala Rajana dokaza je bilo još manje. Šta, dakle, ako je neko drugi ubio obojicu? Šta ako je sticaj okolnosti pridoneo da Holidej bude optužen za zločin koji je neko drugi izvršio?

Ben Elabi je zatvorio oči i rukom prevukao po namrštenom čelu.

*

Nečija senka pala je na tezgu Horijsa Lajensa i on je naglo podigao glavu. Odozgo su ga gledala dva crna otvora

revolverskih cevi. Trgovac klonu od straha.

Pred njim je stajao ogroman čovek i netremice ga gledao... Druga dvojica stajala su na ulazu u njegovu radnju.

– Hteli smo da kupimo nešto municije, mister – rekao je grdosija nabusito.

Hori je bojažljivo ustao sa stolice u nadi da su njegove zle slutnje i strah neosnovani. Vreme zatvaranja radnje je već davno prošlo, ali on je žarko želeo da brzo usluži tu trojku i da ih se što pre otarasi.

– Odmah, odmah... Koji kalibar želite?

Grdosija je stavio jedan svoj revolver na tezgu.

– Isti kalibar za svu trojicu. Šest kutija metaka.

Hori se okrenuo da uzme kutije s mecima kad mu se grdosijina ruka spustila na rame kao teška stena. Hori je kratko, prigušeno zastenjaio i hladan znoj mu je pocurio niz obraze. Sada mu uopšte ne bi bilo krivo i da mu ne plate municiju. Nije želeo neprilike s njima, nego samo da ih više ne vidi.

– A gde ste nabavili ove revolvare, mister? – upitao je grdosija tmurno. Pokazao je prstom na oružje Hala Rajana.

– Ja... kupio sam ih. Došao je neki čovek i izrazio želju da ih proda. Bio je ostao bez novca, bar tako mi je rekao.

Grdosija je oštro pogledao dvojicu svojih pratilaca i oni priđoše tezgi, a jedan od njih je usput zatvorio vrata nogom.

– Jeste li već videli ovaj opasač za revolvare, Ale i ti, Džejk? – upita grmalj.

Oni samo baciše kratak pogled na oružje i odmah je postalo jasno da ga poznaju.

– Halovi revolveri. Nema sumnje – rekao je Al.

Džejk je samo klimnuo glavom.

– Tako i ja mislim – potvrdio je grdosija. Pritisnuvši Horijsa Lajensa uza zid. Hori je kriknuo, a Al je hitro priskočio i dograbio nesrećnog trgovca za prsa.

– Reci nam sve što znaš o Halu i tim revolverima – rekao mu je dok je Džejk prišao prozoru i osmotrio ulicu.

– On je mrtav – procedi Hori.

Grdosija odgurnu Ala u stranu i zgrabi Lajensa za gušu.

– To je laž! – grmnuo je.

Hori je očajnički odmahnuo glavom.

– Istina je – zavapio je, gušeći se pod prstima snažnog došljaka, a onda je žurno ispričao sve što se dogodilo u gradu od dolaska Džeka Lija. Kada je stigao do Holidejevog učešća u događajima, primetio je da je grdosija pobledeo i pustivši ga odmakao se korak nazad. Onda je sklopio oči i zatresao se kao da je groznica obuzela njegovo masivno telo. Al se odmakao korak dalje, a Džejk je zatrepao i liznuo usne:

– Šta ćemo da preduzmemo, Vile? – upitao je nervozno.

Grdosija je prišao tezgi i uzeo opasač Hala Rajana. Zamišljeno ga je za trenutak odmerio u ruci, a onda ga prebacio preko ramena. Zatim je pružio ruku da uzme sjajno očišćene Rajanove revolvere, ali se trgovac glasno usprotivio:

– Hej, čekajte malo... Ja sam za te revolvere platio dosta novca.

Glas mu je zamro u grlu jer ga je Vil odalamio po licu, onda je uzeo Rajanove

revolvere, stavio ih u futrole i obratio se Alu:

– Ućutkaj ga. Pošto moramo da obavimo važan posao nije nam potrebno da ovaj brbljivi građanin izjuri na ulicu i uzbuni grad svojim šašavim povicima.

Al Kruk je zakoračio napred i drškom revolvera snažno udario Horijsa Lajensa po glavi.

*

Obavivši to, Al upita:

– Kako misliš da izvedemo stvar s Holidejem, Vile?

Grmalj je stajao naslonjen na zid trgovine i netremice posmatrao zatvorsku zgradu na drugoj strani ulice. Kroz dva prozora i ispod ulaznih vrata prodirala je svetlost, osvetljavajući ulicu. On odmahnu glavom:

– A šta si ti otkrio, Džejk?

Njegov kompanjon slegnu koščatim ramenima.

– Nema prozora na drugoj strani i postoje samo jedna vrata. Sa strane postoje dva prozora, ali su suviše visoko da bi se moglo videti šta se dešava unutra.

– Onda će biti bolje da pričekamo. Bilo bi najzgodnije da najpre sredimo šerifa, pa da posle toga na miru pretresemo grad. Ovako ćemo morati najpre proveriti šta se desilo, a to bismo i inače morali. Holideja znamo, ali tog šerifa ne znamo.

– Zašto jednostavno ne uđemo unutra i izrešetamo ga? – upita Al, sav crven u licu.

– Pa da neko od nas pogine? – odgovori Vil oštro i ljutito. Pokaza prstom na ulicu. – Ima suviše mnogo svetla.

A sem toga, otkud znamo da nas tu neće očekivati?

– Pa niko ne zna za nas, zar ne? – primeti Al.

– Tačno, ali Holidej sigurno zna da Hal i Bid nisu došli sami. On će nas sigurno očekivati.

Al se zamislio i počeo se po potiljku. Vil je pošao trotoarom i poveo Džejka sa sobom. Onda je i Al pošao za njima, pošto je prethodno pogledao razočareno prema vratima gradskog zatvora... Pedesetak metara dalje ušli su u salun i mada se Kešu Donigeru nije sviđao njihov izgled, on ih je hitro poslušio.

Vil tiho došapnu svojim pratiocima:

– Džejk i ja ćemo sesti za sto, a ti obavi ovde svoj deo posla, Ale.

– Šta želimo da saznamo, Vile?

– Uglavnom sve o tom njihovom šerifu. Šta je radio, kakav je na revolveru i ostalo. Ako je vešt u potezanju oružja, onda mu nećemo pružiti šansu.

Al se osmehnuo i klimnuo glavom, a njegovi kompanjoni su se udaljili ka jednom stolu. Al je odmah ispio svoje piće i pozvao krčmara da ga ponovo usluži.

– Nadam se da je ovo miran grad – rekao je bajagi nezainteresovano.

– Miran je onoliko koliko to ljudi dopuštaju.

Al načini radoznalo lice:

– Čujte, ako bi to zavisilo od mene i mojih prijatelja, smeo bih da se zakujem da će biti najmirniji grad na celom Dalekom zapadu. Nama je preko glave buke i gužve i ne želimo neprilike.

Doniger ovlaš prelete pogledom po Vilu i Džejku.

– A šta ste vi u poslednje vreme radili? – upita. – Obilazili ste ovu oblast?

– I te kako – potvrdi Al tiho. – Koliko se nama čini, zapadno od Plate teško da bi se mogao naći neki miran grad. Šta je to u poslednje vreme ušlo u ljude? Svi su tako naoštreni i spremni za svađu i tuču da je život postao prosto nemoguć. – Zavrteo je glavom kao da se prisetio nekih teških trenutaka koje bi više voleo da ih nije doživeo. Kada je zaključio da je u dovoljnoj meri privukao Donigerovu pažnju, jednostavno je nastavio: – Zna li, mister, da su u poslednja tri grada kroz koje smo prošli ljudi ispalili više metaka nego što su svojim susedima rekli prijaznih reči. To je da čovek ne poveruje. A kako je u ovom gradu?

Doniger je još uvek bio podozriv zbog sumnjivog izgleda trojice došljaka, ali nije želeo da načini grešku. Ubistva koja su se tih dana dogodila išla su mu na živce.

– Pa... ni u ovom gradu ne sede, pušeci, dokono na terasama – odgovorio je.

– Zaista? – začudi se tobož Al.

Krčmar odmahnu glavom:

– Ne, bogami. I mi smo u poslednje vreme imali dosta neprilika. U stvari u poslednja dva dana. Desila su se četiri ubistva.

Al se rukama odgurnuo od šanka kao da je zaprepasćen onim što je čuo. – Četiri ubistva? Šta je to bilo? Banditi ili tako nešto?

– Nijedan od njih nije bio bandit u smislu toga da se njegovo lice moglo videti na poternici. Ali, da li su bili pravi banditi ili ne, to i nije tako važno. Jeste

li ikada čuli za čoveka po imenu Hal Rajan? Ili, možda, za njegovog brata, Bida? Ili za jednog drugog revolveraša, po imenu Džek Li?

Iz Alovog lica nestalo je i poslednje kapi krvi.

– Vi to govorite o braći Rajan iz oblasti Krid?

Krčmar se nagnuo napred. Osećao se malo mirnijim i jezik mu se razvezao:

– Naravno. Vidim da ih poznajete. Izgleda da ti ljudi nisu tako nepoznati kao što smo mi u ovom gradu mislili. Hal Rajan je ubio našeg šerifa, ali je i sâm dobio svoje. Njega je sredio niko drugi nego Dok Holidej.

Al se napravio kao da mu je mило što to čuje:

– Ah, to se moglo i očekivati ako je Hal došao u sukob s Holidejem. Ali izgleda da imate i šerifa na kojeg bi se čovek mogao osloniti.

Po Donigerovom licu moglo se zaključiti kako u to nije baš sasvim siguran.

– Pa, on je dosta dobar, rekao bih, u vršenju svojih dužnosti. Možda bi nešto mogao da obavi i bolje, ali neke krupne zamerke ne mogu mu se učiniti. Uostalom, imamo njega i nikoga drugog, pa ga se moramo držati.

Al je ispio piće i pozvao krčmara da mu se pridruži. Ali Doniger je odbio jer je želeo da ostane trezan te večeri bar do zatvaranja saluna. Posle toga nameravao je da jednu bocu odnese Džošu Harviju i da mu time pomogne da ublaži svoj jad. Harvi je bio đavolski dobar potrošač njegovog pića. Zbog toga je Doniger odbio Alovu ponudu, ali je napunio njegovu čašu i uzeo novac. U tom

trenutku neko ga je pozvao s drugog kraja odaje i Doniger se izvinio Alu rekavši da će se vratiti čim posluži tog gosta.

No Al više nije bio zainteresovan za razgovor s njim i pridružio se Vilu i Džejku. Smeškajući se, rekao je:

– Krčmar nema baš visoko mišljenje o novom šerifu i mislim da smo malo pre propustili povoljnu priliku. Trebalo je da upadnemo u zatvor.

– Šta ti je rekao, Ale?

– Isto ono što nam je i puškar rekao. Holidej je ubio Hala, a što se tiče šerifa, on nije baš neka velika marka. Uostalom, izgleda da je Holidej smaknuo Hala pod mutnim okolnostima.

Vil se ljutnu:

– Zašto, do đavola, nisi pokušao da saznaš nešto više?

Al odmahnu glavom:

– Zato što moramo vrlo oprezno da nastupamo. Ako bih previše pritiskao krčmara, nisam siguran da on ne bi nešto posumnjao. Mogao bi da odjuri i upozori šerifa.

Vil se zamislio. – Zatvorska zgrada je suviše čvrsta da bismo je napali – rekao je.

– Meni se čini da je ovo mesto mnogo pogodnije – predloži Džejk.

Al je pogledao najpre njega, a onda i grmalja pre nego što je ovaj doneo odluku:

– Morali bismo da promenimo taktiku, Ale. Šta misliš, bi li ti mogao da bocneš krčmara tako da on otrči u zgradu zatvora i pozove šerifa u pomoć?

Alu se u uglu usana pojavi osmejak:

– Jesi li ikada poznavao nekog ko bi to mogao da uradi bolje od mene, Vile?

– Zbilja nisam.

– Onda mi daj nekoliko minuta vremena. – Al je ustao. – Vas dvojica motrite na ostale, mada ne mislim da među njima ima nekoga ko bi bio dovoljno hrabar da pruži otpor. Ipak, budite budni! – Rekavši to, vratio se do šanka i pošto je srknuo piće, odjednom je hitnuo čašu u pravcu Donigera. Čaša je odskočila od Donigerovog ramena i udarivši u zid, razbila se u stotinu komadića. Bled u licu Doniger se okrenuo i ugledao Ala, oslonjenog o šank, pred sobom.

Kao objašnjenje svog postupka Al je rekao:

– Kako je moguće da u ovako mirnom i lepom gradu neko služi ovako loš viski?

Doniger je zinuo od zaprepašćenja. Vil i Džejk su ustali od stola i zauzeli položaj na donjem delu šanka.

– Vas trojica ponašajte se pristojno – povikao je Doniger – ili ću pozvati šerifa da vas smiri!

Na to je Vil uzeo bocu s šanka i hitnuo je u zidno ogledalo. Džejk se odvojio od njega i potpleo jednog od gostiju, a zatim ga udario kolenom u stomak, od čega se ovaj srušio. Zatim ga je Džejk udarcima nogu prisilio da otpuzi do vrata. Za nekoliko sekundi svi koji su se našli u salunu pohitali su da pobegnu. Vil i Al su nastavili da razbijaju čaše i boce, a Doniger se trčeći uputio ka zatvorskoj zgradi.

– Džejk, ti preuzmi na sebe stepenice – rekao je Vil. – Ti, Ale, pazi na zadnji ulaz. Pretpostavljam da će za nekoliko minuta naš šerifčić stići ovamo. Moramo biti spremni da ga dočekamo.

– A zatim ćemo srediti i Holideja – rekao je Al.

Banditi su zauzeli pozicije i s revolverima u rukama stali da čekaju svoju žrtvu.

*

Čuvši galamu u salunu, Rut Šuler se trгла. Prateći je prema zatvorskoj zgradi, gde su njih dvoje želeli da još jednom razgovaraju s Holidejem, Šed Šuler je za trenutak zastao, ali ga je Rut pozvala da produže put.

– Ne, oče – rekla je. – Nemojte se mešati u to. Dosta je bilo salunskih svađa i tuča. Želela bih da se ovo što pre završi i da jednom odem odavde.

Stari rančer je zamišljeno pogledao u pravcu saluna pre nego što je prihvatio savet svoje bivše snahe i pošao za njom. Kada su stigli do zgrade zatvora zatekli su Bena Elabija kako proverava svoj revolver. Uznemiren galamom u salunu, Holidej se probudio i stao kraj rešetaka svoje ćelije.

Kada su Rut i Šed ušli u zgradu, on ih je dočekaо rečima:

– Pretpostavljam da će to biti ljudi iz Rajanove bande.

Šerif se okrenu ka njemu:

– Otkud to znate, Holideje?

– Kad čovek poznaje tipove njihovog kova, onda to nije teško pogoditi. Ovi banditi su obično pratili Hala na razmaku od dva dana jahanja.

Ben priguši psovku i pripasa opasač s revolverom. Rut mu je prišla i s puno žara progovorila:

– Zar ne vidite kuda to vodi, Bene? Ako su to stvarno Rajanovi ljudi, onda će doći do okršaja. Zar ne bi bilo bolje

da Doka pustite iz zatvora. Mi bismo otišli odavde i problem bi bio rešen.

– Ni govora! Holidej je uhapšen pod optužbom da je izvršio ubistvo.

– Ali to su samo sumnje. Pravih dokaza nema.

– To će reći sud – odgovori Ben Elabi odlučno i pogleda Rut u oči. Pogledi su im se sreli i on je, ponovo očaran njenom lepotom, shvatio da nikako ne sme dozvoliti da izgubi tu mladu ženu dubokih, zelenih očiju. Zadržavajući zapadnjaka u zatvoru, izlagao se smrtnoj opasnosti, jer će se gnev Rajanove bande sručiti najpre na njega, pa tek onda na Doka, ali ako bi sada pustio uhapšenika i privoleo ga da ode, onda bi ova lepotica bila za njega zauvek izgubljena. Ni po koju cenu nije smeo da poklekne i pokaže svoju slabost, ne sada kada je postao šerif i počeo da gradi svoj ugled.

– Ako bude imao kome da sudi – ogłosi se zapadnjak iz ćelije. – Ako su ovi izgrednici Rajanova banda, onda ćemo nas dvojica, šerife, za kratko vreme biti mrtvi. No, može biti da to nisu oni, ali uveravam vas da će uskoro doći. Onda ćemo biti na istom.

Ben je zaustio da nešto kaže, ali je u tom trenutku u njegovu kancelariju sav zadihan utrčao Keš Doniger.

– Dođi odmah, Bene! U salunu imam trojicu najbestijalnijih huligana koje sam ikada...

Zapadnjak ga je presekao u pola rečenice:

– To je jedan krupan tip, jedan mršavi motkast i jedan patuljak s ožiljkom na bradi? – upitao je krčmara.

Doniger ga je zabezeknuto pogledao.

– Otkud to znate, Holideje? Da niste bili ovde zaključani...

– Onaj kepec je slatkorečiv, ume da priča – nastavio je zapadnjak i krčmar žustro klimnu glavom:

– Opisali ste ih tačno, kao da ih u dušu poznajete...

Dok ozbiljno pogleda mladog šerifa.

– To su Rajanovi momci. Onaj krupni se zove Vil Mendl, mršavi je Džejk Lopez, a najgori od svih je kepec, koji se zove Al Kruk. On je prepreden i podmukao kao rakun, a ujeda kao zmija otrovnica, uglavnom u mraku. Bilo bi najbolje, šerife, da me pustite odavde i da zajedno pođemo u salon.

Ben je šumno uzdahnuo vazduh kroz stisnute zube. Kao da se opekao o vrelo gvožđe. Senka brige zamračila mu je lice. Kada je prihvatio šerifsku značku nije slutio da će se za kratko vreme naći suočen s ovakvom opasnošću. Njegovo nespokoјstvo povećao je i Doniger rečima:

– Uradi šta hoćeš, Bene, ali moraš da ih počistiš iz grada.

Stojeći pored rešetaka, zapadnjak je podsmešljivo primetio:

– Priča se ponavlja. Časni građani traže da šerif opravda platu koju prima. I, naravno, nije im ni na kraj pameti da svom šerifu pruže podršku.

Doniger se izbečio na Doka:

– Ne aludirajte na mene, mister! Ja imam svoj biznis i vodim ga časno i pošteno. Nisam dužan da se tučem s huljama i pri tom, možda, izgubim glavu.

– A zašto su drugi pozvani da svoj život izlažu opasnosti? – umešala se Rut, sve ljuća i ljuća.

Zapadnjak joj je odgovorio umesto Donigera:

– Hoćeš da znaš zašto, Rut? Video sam mnogo ovakvih gradova i mnogo puta sam se sudario s ljudima, kao što su Rajan i njegova banda. Građani počnu da puze čim takve hulje ciknu na njih. Na sreću, uvek se nađe neki ludak kome su red i zakon važniji od sopstvenog života. – Onda se obrati Donigeru: – Ako vam je dobrobit ovog grada na srcu, a mislim da jeste, posavetujte šerifa da me pusti da mu pomognem. Nas dvojica bismo mogli da ih sredimo.

Krčmar je zakratko zbunjeno zurio u Doka, a onda je upitno pogledao Elabi-ja. Ovaj je zamišljeno ćutao, očigledno kolebajući se šta da učini. Ako bi sada pustio Holideja i pozvao ga u pomoć, priznao bi time da je nedorastao svom položaju, pa čak i da je kukavica, dok bi se, naprotiv, zapadnjak predstavio kao junak od čijeg pokreta malim prstom zavisi sudbina. Ne samo njegova, već celog grada. Takvu ulogu Elabi je želeo samo za sebe i nikoga drugog, bez obzira što je strepeo i sumnjao u svoju sposobnost da tu ulogu uspešno odigra. Pogledao je Rut i odlučio se:

– Rekao sam da to ne dolazi u obzir.

Dok ga je neko vreme netremice posmatrao i onda zaključio da je Elabi doneo neopozivu odluku. To je njegovu sudbinu stvaljalo u šerifove ruke, pa je odlučio da mu pomogne koliko može.

– S Rajanovim pajtašima nije lako – rekao je. – Oni imaju svoje trikove.

– Kakve trikove? – upitao je mladi šerif zabrinuto.

Zapadnjak se obrati Donigeru:

– Jesu li rasterali goste iz saluna?

– Razume se. Razbili su mi ogledalo i polupali mnoštvo čaša i boca, a i izudarali neke goste.

Dok je zadovoljno klimnuo glavom:

– Uobičajeni trik. To je gužva zbog koje šerif mora da interveniše, zar ne? Nezgodna je u tome što će ga oni čekati u zasedi.

Šed Šuler je u međuvremenu prišao zidnom ormariću i uzeo pušku. Rut je to prva opazila.

– Oče, šta vi to radite?

– Ben je moj prijatelj i naš šerif. Neko mora da pođe s njim da mu pomogne.

Čuvši to, Doniger je počeo uzmicati ka vratima i došavši do ulaza nervozno je osmotrio ulicu.

– Biće bolje da požuriš, Elabi – rekao je. – Ja ću poći da prikupim ljude za pomoć. – Izgovorivši to, šmugnuo je u mrak.

Zapadnjak je podsmešljivo dobacio:

– Taj se neće vratiti, šerife.

Ben Elabi je to znao, baš kao što je znao i da Šeda Šulera neće povesti sa sobom u salun.

– U svakom slučaju – obratio mu se – hvala vam, mister Šulere, ali ne želim da vas u ovo mešam. Ako želite da mi pomognete, ostanite ovde i čuvajte zatvorenika. Ali prethodno otpratite Rut do kuće.

– Nema vremena za to – odvrati rančer.

Ben je to shvatio i to ga je još više uznemirilo. Pogledao je zamišljeno zapadnjaka i upitao:

– Znate li još neki njihov trik, Holideje?

– To je teško reći odavde. Sve zavisi od situacije. U svakom slučaju, znajte

da neće svi biti na jednom mestu. Čekaće da vas uhvate u unakrsnu paljbu.

Ben mu zahvali kratkim klimanjem glave i pođe ka vratima. Rut je pošla korak za njim, pa zastala:

– Bene, zašto ne prihvatite pomoć?

– Rekao sam već šta je moja dužnost – procedi šerif kroz zube i položi ruku na kvaku.

Zapadnjak je poluglasno dobacio za njim:

– Ovaj svet je pun budala, Elabi.

– Možda – promrmljao je Ben i, izašavši, zatvorio vrata za sobom. Bacivši pogled ka drugom kraju ulice, ugledao je Donigera kako zamiče u nečije dvorište.

*

Zapadnjak je kresnuo šibicu i pripalio cigaru. Šum Elabijevih koraka je zamro na ulici i Dok je pomislio kako svaki šerifov korak znači u stvari njegov korak bliže smrti. Jer istog trenutka kada završe sa šerifom, Rajanovi banditi će se ustremiti na zatvor. Što je najgore, ovako nenaoružan biće prinuđen da bespomoćno čeka smrt. Svaki izgubljeni trenutak bio je dragocen. Pogledao je Rut, koja je brižnoga lica stajala kraj njega i Šeda Šulera zagledanog kroz prozor.

– Želite li dobro svojoj snahi, mister Šulere? – upitao ga je.

Rančer se neprimetno trgao i nabusi to odgovorio:

– Naravno.

– Onda me pažljivo saslušajte. Rajanovi momci traže mene, jer su bez sumnje već doznali da sam ja likvidirao braću Rajan. Nije važno što je to netačno,

jer oni neće tragati za istinom i čim srede šerifa doći će ovamo i ubiće me kao psa. Neću sada da pominjem kako će se obračunati i s vama, a možda će svoj gnev u određenoj meri iskaliti i na Rut. Time će svi njeni lepi snovi biti razoreni. Zato ću nešto da vam predložim – dodirnuo je prstom bravu na vratima. – Otvorite ova vrata i pustite me dok još ima vremena, a ja vam dajem reč da ću otići u salun i srediti tu Rajanovu žgadiju... ako oni ne srede mene. To je ipak bolje nego da ih ovde čekam. Kad to bude okončano, vratiću se ovamo... ili će me odneti na groblje.

Rut je s puno nade pogledala Šeda. Ovaj se namrštio, očigledno zainteresovan, ali neodlučan da li da Dokov predlog prihvati... Onda progovori s prizvukom nedoumice:

– Kako bih to mogao? To bi bio prestup, zar ne? Vi ste uhapšenik i bez obzira što verujem u vašu nevinost...

– Čoveče, ne gubimo vreme! Svaki sekund je dragocen – prekinuo ga je Dok, već nervozan što vreme curi.

Rut je prešla preko odaje i uhvatila svog svekra za mišicu:

– Oče, učinite to što traži. Uverena sam da je to jedini način da se sve dobro završi.

Zapadnjak ju je pogledao i da li zbog posebnih okolnosti u kojima se našao ili zbog nečeg dubljeg, tek uhvatio je sebe kako tu mladu ženu obožava. Rut je sem lepote posedovala i izvanredan duh i inteligenciju. Pitao se da li bi, ako bi mu se pružila šansa da otpočne nov život, pokušao sreću s njom. U ovom času bio je sklon da na to odgovori potvrdno.

Jedva prikrivajući očajanje, ponovo je pokušao:

– Treba samo da pridete stolu i dajte mi ključ iz fioke. Ja ću uraditi ostalo. I dajem vam reč da ću se vratiti u zatvor... ako preživim.

Rančer je stajao kao oduzet i neodlučno premišljao. Micao je usnama kao da hoće nešto da kaže, ali usne su mu ostale neme. Odluku je umesto njega donela Rut. Ugrizla se za donju usnu i u nekoliko hitrih koraka došla do stola, izvadila svežanj ključeva i još hitrije prišla Holideju. Dok zgrabi ključeve i s dva brza pokreta otključa vrata. Dok ga je Šed Šuler nemo gledao, on je otvorio vrata ćelije, pritrčao pisaćem stolu, izvukao donju fioku i iz nje izvadio koltove s drškom od slonovače. Pripasujući opasač, istrčao je na vrata, pret hodno dobacivši: – Vraćiću se!

U prostoriji se samo čulo kako zamire odjek njegovih trčećih koraka.

*

Keš Doniger je otišao prvo kod Hori-ja Lajensa i zatekao ga u zadnjoj prostoriji iza radnje. Hori je sedeo na stolici i hladio glavu krpom natopljenom hladnom vodom.

– Sto mu muka! Šta te je to udarilo, Hori? – upitao je.

– Trojica zlikovaca – objasnio je trgovac. – Upali su ovamo da kupe metke, a onda su počeli da se raspituju za braću Rajan. Kad sam im to rekao, oni su me udarili.

– Kažeš da su bila trojica? – upita krčmar. – Jedan mali s ožiljkom na bradi, onda drugi...

– Taj mali me je udario. Drškom revolvera. Ako ga se ikada dočepam, ja ću ga... ubiću ga!

– Dabome da hoćeš, Hori, dabome – potvrdio je Keš i žurno izašao. Lajens nije bio u stanju ikome da nešto pomogne. Doniger pohita preko ulice, u nameri da potraži Stjua Mulinsa i Henka Kartera.

Zatekao je Kartera kako vezuje pužavicu na verandi ispred kuće. Kada mu je krčmar na brzinu objasnio šta se desilo u salunu, Karter je bez reči ušao u kuću i vratio se otud s jednom starom pušketinom u ruci.

Pošli su preko ulice, koristeći se senkom i pomrčinom i ugledali Bena Elabija, koji je baš tada zavio za ugao i ušao u ulicu koja je vodila ka salunu. Išao je polako, kao da mu se o svaku nogu okačila cela planina. Doniger oseti kako mu hladna jeza prožima telo. Zadržao je Kartera i rekao:

– Pusti ga neka malo odmakne. Ne bi bilo zgodno da mu se nademo na putu.

Ostali su da čekaju u mraku, obojica uplašeni kako se može desiti da ih neko pozove u pomoć. Nije prošlo ni pet minuta, a pored njih je protrčao neki čovek. Kada je taj čovek prošao ispod svetiljke Doniger ga je prepoznao:

– Dok Holidej! Kako je uspeo da izađe iz ćelije? I kuda trči?

Karter je ćutke slegnuo ramenima. Znao je samo kako želi da bude što dalje odatle.

*

Zapadnjak je sačekao pun minut da se izduva, a onda je izvukao kolt iz futrole i proverio da li je pun. Elabi, sre-

ćom, još nije ušao u salun i verovatno se nalazio negde u blizini. Bio je ipak dovoljno mudar da ne uleti u klopku, ali je to mogao učiniti svakog trenutka i poginuti kao budala.

To bi za zapadnjaka u izvesnom smislu bilo čak i povoljno rešenje, jer ne bi bilo nikoga ko bi mogao da ga optuži za ubistvo Bida Rajana, koje nije počinio. Bila bi to možda ruka pravde, koja bi ispravila grešku nesavršenih ljudi. Ali nešto mu nije dozvoljavalo da dopusti da mu tok misli skrene u tom pravcu. Iako je grešio, Ben Elabi je samo vršio svoju dužnost, a, konačno, protiv njega su stajala tri okorela zlikovca, što je bio razlog više da Dok sada zanemari nepravdu koja mu je učinjena. Morao je pomoći Elabiju, a posle će već videti kako da dalje događaje skrene na put razložnosti i istine.

Vrativši revolver u futrolu, pošao je lagano još nekoliko koraka, pokušavajući da pronikne gde bi banditi mogli biti. Poznavao je unutrašnjost saluna i pretpostavljao je da je jedan od njih svakako sakriven pored stepenica, a da jedan mora biti negde na drugom kraju prostorije, verovatno iza potpornog stuba galerije. A treći? Verovatno kod sporednih vrata ili negde u blizini šanka. S tih pozicija njih trojica mogli su zasuti unakrsnom vatrom svakoga ko bi ušao na vrata. Ali zapadnjak nije nametavao da uđe tim putem.

Izvukao je revolver iz futrole, duboko udahnuo i punom brzinom potrčao ka salunu. Došavši do dvokrilnih ulaznih vrata zastao je za delić sekunde i ispalio hitac u petrolejku, obešenu o tavanicu. Staklo je prsnulo i u prostoriji

je zavladala tama, a istovremeno su mrak prosekla tri blistava plamčica. Tri pucnja su odjeknula i jedno tane je očešalo zapadnjakovo rame, a još dva su se zarila u vrata pre nego što je Dok odskočio do obližnjeg prozora i grunuvši kroz staklo, upao u mračnu prostoriju. Zadržavši u sećanju mesto pored vrata, odakle je pucao jedan od bandita, on je u magnovenju ispalio metak u tom pravcu, a zatim se šćućario pored šanka.

Hitac je bio ispaljen nasumice, ali je kroz prasak pucnjeva Dok čuo prigušeni krik i šum klizanja tela po podu. Ohrabren time, preskočio je šank i šmugnuo ka drugom kraju, praćen kuršumima ispaljenim iz dubine prostorije. U polumraku ugledao je mršavog, motkastog čoveka koji je posrćući načinio tri koraka prema vratima. Za delić sekunde njihovi su se pogledi sreli. Dugajlija je s naporom podigao revolver ali ga je Dok sasekao s dva metka. Bandit je zastao kao paralisan, a onda pao licem prema podu.

U tišini koja je nastala začuo se glas:

– Vile, izgleda da je Džejk pogođen.

– Izgleda.

– Čini mi se da protiv nas nije šerif.

– Nije. To je Holidej. Poznao sam ga. Ona hulja šerif svakako ga je zvao u pomoć. I on je verovatno negde u blizini. – Vil na čas začuta, a onda ponovo progovori: – Holideje, pseto, izadi ako smeš. Ovde je Vil Mendl, ako nisi znao.

Zapadnjak je mudro prećutao izazov jer nije želeo da otkrije svoj položaj. Sem toga, vreme više nije radilo za bandite. Ako je Ben bio negde u blizini, onda je odnos snaga bio izjednačen, što

Rajanovim momcima nije odgovaralo. Zapadnjak je očekivao da će, uplašeni neočekivanim obrtom, banditi ubrzo napustiti bojno polje. I zaista, napeta tišina trajala je samo nekoliko minuta, a onda je jedan od njih progovorio:

– Vile, šta da radimo?

Posle kraćeg ćutanja začu se odgovor:

– Ne daj mu da digne glavu dok se ne izvučemo!

Dok je čuo tutanj koraka u trku, a istovremeno prasnuo je revolver i nekoliko metaka zarilo se u šank i police na zidu, razbijajući poredane čaše i boce. Dok izviri iznad šanka i ugleda Vila u trku prema drugom kraju saluna. Holidej je ne nišaneći ispalio dva hica.

Vil je istrčao na zadnja vrata, a odmah za njim i Al.

Zapadnjak je ustao i potrčao za njima. Stigavši do zadnjih vrata zastao je i oprezno provirio. Bat trčećih koraka udaljavao se niz ulicu, a iza obližnje ograde neko je za njima ispalio dva hica. To je Ben, pomislio je Dok. Iza ograde dvaput je planuo revolver prema razbojnicima, koji su već bili pojahali konje i bežali u galopu. Zapadnjak rukom obrisa oznojeno čelo i nasloni se na zid. Opasnost je bila prošla.

Proteklo je nekoliko teških minuta. Mada je u životu bio u mnogim ovakim i još gorim situacijama, Dok nikada nije doživeo da iz zatvorske ćelije ode pravo u okršaj. Ipak, uspeo je da ostane živ! Prepustio je nepoznatom strelcu da za beguncima ispali još nekoliko hitaca, a on se vratio u salun. Kresnuo je palidrvce i zapalio fitilj petrolejke koji je buknuo dimljivim plamenom. Žučkasta

svetlost obasjala je salun i nekoliko trenutaka kasnije unutra se ušunjao Doniger. Zašavši iza šanka, izvadio je iz jedne fioke rezervno staklo za svetiljku i stavio ga na nju. Onda se obratio zapadnjaku:

– Jeste li ih sredili?

Dok nije odmah odgovorio. Prišao je kraju šanka, gde je ležao nepomični Džejk Lopez i kratko ga pregledavši, konstatovao je: – Mrtav je. – Onda se uspravio i pogledao krčmara: – Ako se vrate, mislim da će šerif moći izaći s njima na kraj... pogotovo ako mu pružite pomoć.

Izašao je iz saluna i udaljio se prema zatvoru pre nego što je Ben Elabi ušao. Sada, kada je deo posla bio obavljen, nije imao razloga da čeka šerifa. Na vratima šerifske kancelarije Rut mu je potrčala u zagrljaj.

– Oh, dragi, živ si! – zajecala je i čvrsto ga stisnula.

Dok ju je pomilovao po kosi. – Imao sam sreće... za sada. – Onda se obratio Šuleru: – Kao što vidite, održao sam reč. – Pustivši Rut iz zagrljaja, pošao je ka svojoj ćeliji. – Sada me možete ponovo zaključati i savest će vam biti mirna.

Rančer je nešto promrmeljao i pošao za zapadnjakom. Tek što je ključ u bravi škljocnuo, na vratima kancelarije pojavio se šerif Elabi, bled i pun pritaženog gneva. Ono čemu se potajno nadao nije se ostvarilo. Naprotiv. I pored svih njegovih nastojanja, Holidej ne samo da je ostao živ, već je s pravom mogao sebi pripisati najveći deo zasluge za proterivanje lupeža iz grada. Gledajući prisutne ispod oka, prišao je vra-

tima ćelije i proverio da li su zaključana. Onda se obratio rančeru:

– Učinili ste nedopustivu glupost, mister Šulere. Srećom sve se dobro završilo i vaš postupak je ostao bez posledica. Ali, moglo je biti i drugačije i onda biste odgovarali za učinjeni prestup.

– Nije strašno, Elabi – odgovorio je zapadnjak umesto rančera. – Kao što vidite, opet smo na početku, s nekim malim razlikama. I... kako se završilo?

– Jedan je mrtav – progundao je šerif. – To znate i sami.

– Znate li ko je taj? – upitao je Dok, gledajući rančera koji je stavljao pušku nazad u ormarić.

Ben odmahnu glavom.

– Ne, nisam imao šanse da ga pitam. Rekao bih da je onaj mršavi, motkasti.

– Džejk Lopez – zapadnjak se zadovoljno osmehnuo. – Lopez je najopasniji, a odmah za njim sledi grdosija Vil Mendl. Mada je s dvojicom lakše izaći na kraj nego s trojicom, mislim da opasnost još nije prošla. Oni će ponovo doći, samo sada na drugi način.

Elabi ga je s interesovanjem pogledao.

– Isprašio sam ih i naterao ih u bekstvo – rekao je.

– Jeste, to je tačno i služi vam na čast što ste to tako lepo izveli. Ali ne treba se zavaravati. Sada, kada su Hal i Bid Rajan mrtvi, Viliju Mendlu i Alu Kruku nije ostalo ništa drugo nego da pokušaju da se osvete onima koji su ih obezglavili. Hal i Bid su bili mozak bande. Želeće, dakle, da se osvete, ali sledeći put neće sedeti i čekati.

Ben Elabi oseti kako mu se niz lice sliva hladan znoj, ali je to prikrrio. Nije smeo da dopusti, ponajmanje pred Rut Šuler, da se o njemu pomisli da je kukavica. Prišao je Holidejevoj ćeliji i duže vreme ozbiljno i netremice gledao uhapšenika. Konačno je izustio:

– Pa lepo. Sad ćemo mi sedeti i čekati njih, mister Holideje. Bilo bi najbolje da pre toga malo odspavamo. – Onda se obratio rančeru: – Mislim da biste sada mogli da pođete kući. Postaraću se da se Holideju prilikom suđenja uzme u obzir okolnost što mi je pomogao u proterivanju bandita.

Šuler je sačekao još nekoliko trenutaka pre nego što je pošao. Gledao je izvesno vreme zapadnjaka, a onda ozbiljno klimnuo glavom. Rut je pošla prema rešetkama, ali joj je Ben bajagi slučajno preprečio put.

– Ako vam nešto bude trebalo, samo mi javite i ja ću doći. Pet milja nije veliko rastojanje.

– Doći ću opet, Dok – rekla je Rut izlazeći i Šuler je izvede u noć.

Ben se vratio do svog pisaćeg stola i skljkao se u stolicu. Uzdahnuo je duboko nekoliko puta, kao da je prevaleo dugačak put s velikim teretom na leđima.

– Ako budete ovako sedeli i čekali, šerife, oni će vas sigurno ubiti – reče mu zapadnjak. – Moram priznati da mi to ne bi bilo preterano krivo. Nevolja je, međutim, što bih posle toga i ja dobio svoje. Šta, zaboga, mislite da se sada zbiva u glavama ta dva bandita?

– Oni su u bekstvu i cilj im je da pobegnu.

– Cilj im je da pobjegnem samo toliko da bi vam izmakli iz ruku, ali ja vam tvrdim da će se vratiti i to vrlo brzo.

Samo petnaestak minuta kasnije dvojica konjanika su u trku dojahali niz ulicu, zaustavili se u mraku ispred zatvorske zgrade i kuršumima izrešetal prozore šerifske kancelarije. Ben je bio primoran da legne na pod, a zapadnjak je kliznuo pod svoj ležaj. Pucnjava je trajala samo nekoliko sekundi, a zatim su se konjanici u trku udaljili.

Holidej se izvukao iz svog zaklona.

– To je bio samo prvi napad – rekao je – a uveren sam da će ih biti još. Mislim da neće odustati dok nas obojicu ne izmuče i ne izlude.

Ben Elabi nije rekao ništa, ali kada je, posle nepunog časa, napad ponovljen, on je istrčao na zadnji ulaz i ispalio nekoliko hitaca za siluetama koje su nestale u noći, iako je to bilo isto kao da je pucao za duhovima. Vrativši se u kancelariju, shvatio je šta je zapadnjak imao na umu.

Sutra ujutru moraće da imenuje jednog ili dva pomoćnika dok ne reši problem Rajanove bande. Posle toga, valjda, će biti miran. U svakom slučaju ta zbrka ne može dugo trajati. Najdalje do završetka suđenja Holideju.

*

Ben je zaključao zadnja vrata zatvorske zgrade, stavio ključ u džep i proverio prozore. Uveren da je sve osigurano, izvukao je revolver iz futrole, otključao zapadnjakovu ćeliju i pokretom ruke dao mu znak da izađe.

Glatko izbrijan, u čistoj košulji i urednom odelu, koje mu je za dobru napoj-

nicu tog jutra očistio i ispeglaio hotelski momak, Holidej je više ličio na ozbiljnog biznismena, koji se sprema za poslovni sastanak nego na uhapšenika kojeg vode na sud, gde će mu se suditi po optužbi za ubistvo. Pre nego što je izašao iz šerifske kancelarije, Dok je u pepeljari ugasio opušak cigare, pritegao mašnu i namestio šešir. Bio je spreman da pođe i intimno dosta dobro raspoložen. Dan pre toga video je Rut i od nje čuo da je javno mnjenje raspoloženo njemu u prilog. Bez obzira što je sve bio glupi nesporazum, zakon je bio zakon i sve se moralo okončati po određenoj proceduri.

Tek kada je video gomilu okupljenu na ulici on se trgao i obuzela ga je plima napetosti.

– Nisam siguran da ćemo živi stići do sudnice, Elabi – obratio se svom pratiocu. – Možda su Mendl i Kruk negde u blizini.

Ben je izašao za njim i prešao pogledom po ulici. Ni njemu se nije dopadalo što vidi okupljenu toliko veliku gomilu. Da bi stigli do sudnice, trebalo je da prođu glavnom ulicom pored saluna i uličice koja je vodila u gradsku štalu, a zatim kroz poslovni deo grada, u kojem je obično bilo dosta građana, kola i konja. Do tamo im je bilo potrebno najmanje deset minuta hoda.

– Nema drugog izbora, Holideje. Učiniću sve što mogu da vas zaštitim od nekog napada, ali setite se da ste se sami uvalili u ovu nezgodu.

– Nisam i ne prihvatam to, jer nisam ubio braću Rajan – odvratio je zapadnjak resko. – Koliko puta treba to da vam ponovim?

– Meni nije potrebno. Recite to poroti.

Ben gurnu Holideja dodirom ruke ispred sebe i zatvori vrata kancelarije. Prešao je ozbiljnim pogledom po licima u gomili i zapazio da su među ostalima prisutni Keš Doniger i Hori Lajens.

– Priznajem da ste poslednjih dana načinili nekoliko odličnih poteza, šerife Elabi – doviknuo je krčmar. – Nadam se da ćete i danas posao obaviti kako valja.

Zapadnjak ga je presekao pogledom i Doniger se kiselo osmehnuo:

– Nemam ništa protiv vas, ali čini mi se da bi trebalo da smislite neku bolju priču od one koju ste do sada pričali.

Dok je zastao da nešto kaže, ali ga je Ben dodirnuo revolverom u leđa i on nastavi put.

– Ne obraćajte pažnju na njega – rekao je šerif Doku. – Ukoliko se pre uklonimo s ulice, utoliko bolje za nas obojicu.

Uputili su se ka sudnici. Stigli su tamo a da se usut ništa nije desilo, no Ben je odahnuo tek kada je zapadnjaka posadio na mesto ispred klupa u sudnici.

Kada se odaja napunila, Mops je ušao u sudnicu i mada je stari, sedokosi sudija bio čovek od autoriteta, trebalo mu je nekoliko minuta da uspostavi red i mir.

Konačno je objavio da sud zaseda i da je suđenje počelo, pa je zatražio od gradskog šerifa da izloži optužnicu protiv Holideja i čime je potkrepljuje. Ben je izložio šta se desilo u hotelskoj sobi i na ulici ispred gradske štale, a Džo Harvi je potvrdio da ga je Bid Rajan na-

pao, ali da pre nego što je pao onesvešćen nije video ni Holideja ni bilo koga drugog. Posle toga prepušteno je zapadnjaku da se brani.

Dok je ustao i u sudnici se začulo tiho mrmljanje jednog broja pripadnika lepšeg pola. Gordo dignutog čela, izgledao je zaista dostojanstveno i gledao je smelo i odlučno, bez traga pokornosti ili skrušenosti, kako su inače prisutni bili naviknuti da vide ljude u njegovom položaju. Kada je progovorio, glas mu je zvučao jasno i duboko, a izgovarana njegovim rečima istorija događaja u Lorna Kriku dobila je sasvim drugačiji prizvuk. Izlagao je činjenice ubedljivo i bez dvoumljenja, tako da je Ben Elabi naslućivao da će slučaj Holidej biti brzo okončan oslobađajućom presudom. Kao čoveku kome je zapadnjak pomogao da potera Rajanovu bandu bilo mu je donekle drago što je tako, ali, na drugoj strani, surevnjivost mu nije davala mira. Neprijatno ga je bocnulo kada je, rekavši da nije ubio braću Rajan, ali da bi to učinio da mu se pružila prilika, Holidej dobio aplauz mnogih ženskih ruku. U tim trenucima sudija Mops je imao dosta muke da održi red u sudnici.

Holidej je završio svoju izjavu i sudija Mops je pozvao porotu da se povuče i donese svoju odluku. Tada su se vrata sudnice otvorila i njihov široki otvor ispunila ogromna prilika Vila Mendla. U isto vreme Al Kruk je ušao na bočni ulaz.

Ben Elabi ih je primetio i potrčao prema zapadnjaku, ali je ovaj već bio polegao iza klupa za svedoke. Kiša kuršuma zarila se u tvrdo drvo i Elabi se

okrenuo da dočeka napad, pucajući iz revolvera. U sudnici je za tren oka nastao kaos, jer su se svi grabili da što pre pobegnu napolje.

Na Benovo zadovoljstvo nekoliko prisutnih muškaraca poteglo je revolvere, pripucali su na Vila Mendla i Ala Kruka i prinudili ih da se povuku. U opštoj gužvi to im nije bilo teško i Elabi je morao s mukom da se probija kroz uskomešanu masu da bi stigao do dvorišta. Stigao je tamo u poslednjem trenutku da vidi Kruka i Mendla kako se penju na konje i jure punom brzinom ka zatvorskoj zgradi na kraju grada. Ben je pažljivo nanišanio i ispalio dva hica. Mendl se trgao i ispravio u sedlu, a onda plegao po vratu svog konja. U prvom trenutku Ben nije bio siguran je li Mendl pogođen, ali kada je Al Kruk hitro pružio ruku i zgrabio Mendla za košulju, znao je da njegov hitac nije promašio. Kruk i Mendl su zajedno, u punom galopu, odjurili putem koji je vodio ka brdima...

Neko iz gomile glasno je povikao:

– Elabi! Uhapšenik beži!

Ben se okrenuo, pogledao niz ulicu i video kako je Holidej pojahao nečijeg konja i kako punom brzinom jaše ka izlazu iz grada. Odjednom, odnekud je odjeknuo pucanj i zapadnjak se trgao. Šerifu se učinilo da se Dok uhvatio rukom za bok...

Holidej je zategao vodice i zaustavio konja kraj jednog malog potoka izvan grada da bi pogledao svoju ranu. U žurbi da što pre umakne nije se mnogo brinuo zbog tupog bola, koji ga nije previše mučio. Osetio je da mu krv curi i natapa košulju, ali taj mali gubitak krvi

nije mu odneo mnogo snage. Sada, kada je pregledao ranu, video je da je tane samo malo dublje zagreblo na mestu gde se završavaju rebra i pod oštrim uglom probilo tkivo sve do iznad bubrega. Takva rana bila je laka i zarastala bi obično posle nedelju dana.

Pošto je maramicom zaustavio krv i oprao okolno tkivo, Dok je iscepao košulju, napravio provizoran zavoj kojim je utegao ranu, a zatim je namestio ostatak košulje, navukao sako i ponovo se vinuo u sedlo.

Jašući prema vrhu jednog ravnog brdskog prevoja, pogledao je prema severu i video krov jedne zgrade koji se presijavao na sunčevim zracima. Uputio se prema toj zgradi i ušavši u šumarak, koji je okruživao čistinu na kojoj se kuća nalazila, zastao iznenađen pred otvorom cevi puške koj je držao Šed Šuler.

Videvši ko je pred njim, Dok odahnu s olakšanjem.

– Drago mi je što sam naišao na prijateljsko lice – rekao je.

– Ne bih baš rekao – odvratio je rančer nabusito. – I ako je bilo, više nije.

– Šta to treba da znači, stari? Otkud ta promena?

– Promena do koje je davno trebalo da dođe. Ja nikada nisam imao simpatija za ubice, a sada ih imam još manje. Nego recite, Holideje, otkud vi ovde? Vidim da ste slobodni, a Ben Elabi je suviše revnosan šerif da bi dopustio da mu takva hulja pobegne.

Zapadnjak je zaustio da objasni kako se to desilo, kad je opazio Rut, koja se pojavila na vratima kuće.

– Šta se desilo? – upitala je nervozno.
– Jesi li dobro ?

– Skoro sasvim dobro, ako ne računamo laku ranu koju mi je nanela neka budala pucajući za mnom dok sam gonio zlikovce.

– Znači li to da vas i dalje traže zbog ubistva? – upita Šuler još oštrije.

– Pa, mislim da bi se tako moglo reći. Traže me zbog ubistva koje nisam izvršio i o kome ništa ne znam.

Šed Šuler se lukavo osmehnuo i pogledao Rut, koja je pošla ka Holideju. Onda, kao da je u njemu prekipelo, on prasnu:

– Nazad, Rut! Nazad u kuću! Ne želim da ovoj hulji prideš ni na milju daleko!

Rut je zastala, ali nije pokazivala želju da ga posluša.

Šuler je sada progovorio još grubljim glasom i cev puške uperio ka zapadnjaku.

– Da, on je ubica! Čovek koji je poslao na onaj svet ko zna koliko ljudi. Pritom nije važno da li su to uvek bili zločinci ili samo ljudi koji su po njegovom mišljenju nešto skrivili, jer oni su, u svakom slučaju, bili ljudska bića.

– Nije baš sve tako – rekao je Dok, ali je rančer koraknuo nazad i stavši ispred Rut pogledao zapadnjaka s neskriivenom mržnjom. Pri tom su mu zubi blesnuli kao u zveri koja se sprema da skoči na svoj plen.

– Ne zavitlavajte me, Holideje – planuo je. – Ja nisam senitimentalna mlada žena, koja je spremna da učini sve kako bi spasla svog muškarca da ne uleti u neku veliku nesreću. Ja sam čovek kome je do grla takvih ljudi kao što ste vi. Raznih Lija, braće Rajan, onih drugih nitkova koji žele vašu glavu i os-

talog šljama. Svi ste vi isti: dželati, ubice.

Rut se, iznenađena, odmakla od njenog svekra, a zapadnjak je duboko udahnuo:

– Ljudi iz bande Hala Rajana napali su sudnicu. Ben Elabi se svim silama borio da mi sačuva glavu, kao i još nekolicina građana, koji su se latili oružja. Nastala je panika i u opštem haosu ja sam umakao iz sudnice. Moja odbrana pred sudom veoma je uticala na razumne ljude i mislim da postoje velike šanse da budem oslobođen optužbe. No, bez obzira na to, čim sam se našao na ulici i ugledao Rajanove revolveraše kako beže iz grada, nešto me je podstaklo da ih se dočepam. Dograbio sam revolver od čoveka pored mene i skočio na prvog konja na kojeg sam naišao. Pošao sam za beguncima i znate šta se desilo? Neko je pucao na mene! Shvatate li? Na mene, a ne na Rajanove bandite!

Činilo se da zapadnjakove reči nisu ostavile nikakav utisak na Šeda Šulera.

– Sjašite – naredio je. – Moja snaha će vam pregledati i previti ranu, jer ne želim da umrete na mom ranču. Ali čim budete sposobni za jahanje, odvešću vas nazad u grad.

Zapadnjak ga je pažljivo i ozbiljno pogledao, znajući da starac zaista misli to što kaže. Ali zašto nije hteo da mu dozvoli da objasni stvar do kraja. To ga je zbunjivalo. Šta je Šuler imao protiv njega, sem činjenice da je neizmerno mrzeo revolveraše?

– Ako je već tako kako kažete, onda ne vidim da imam nekog izbora, Šulere. Ali ne verujem da ćete Elabiju učiniti

neku uslugu. On u ovom trenutku ima dosta briga i bez toga što mora da vodi brigu i o meni.

– Vi ste mi baš neka ptičica, Holideje. Zna se da ste ubijali, a čovek koji ne voli da ubija to i ne čini. Zato niste ništa bolji od ostalih ubica – razgnevio se rančer. – Ni reči više ili ću vas istreliti kao zmiju, što i jeste i okončati s ovim natezanjem.

Dok je s čuđenjem pogledao Rut i zaključio da je i ona začuđena svekrovim stavom. Ali da ne bi stvari još više zakomplikovao i da ne bi isprovocirao Šulera da učini nešto nepromišljeno, on je sjahao i pustivši vodice da vise do zemlje, pošao prema kući.

– Skinite tu košulju – reče mu rančer. – Ja ću vam dati drugu da tako ranjeni i krvavi ne biste probudili simpatije građana.

– Simpatije građana? – upita Dok začuđeno.

– Vaša slatkorečivost neće me nvesti da izmenim svoj sud o vama, Holideje. Ja znam kakvi ste vi, znam da niste ono u što me želite uveriti da jeste. I ni jednog trenutka više neću da slušam laži koje ste upotreбили u sudnici.

– Vi ste bili tamo? – upita Dok.

Šuler je odjednom izgubio samopouzdanje. Dolazeći iz kuhinje sa zdelom vrele vode, Rut je zastala kao ukopana.

– Tamo ste, dakle, bili, oče? – upitala je.

– Ne, nisam bio, ali sam čuo deo onoga što se zbivalo u sudnici – odgovorio je njen svekar užurbano.

– Od koga? – upitao ga je zapadnjak odmah, ne dajući mu vremena da se pribere.

– Od onih koji su tamo bili, do đavola!

Od grubosti tona kojim je njen svekar odgovorio Rut je zastao dah. Spustila je zdelu na sto i neodlučnim korakom pošla k njemu.

– Ja sam otišao iz grada pre manje od pola časa, Šulere – rekao je Holidej. – Ne sećam se da sam nekoga video ili pored nekoga prošao. A kad sam stigao ovamo, vi ste već bili tu. Dakle, jahali ste veoma brzo, mister.

Rančer se ispravio i bez reči tresnuo zapadnjaka puškom po glavi.

Dok je pao, a Rut je vrisnula, ostavši bez daha.

Rančer je ustuknuo dva koraka i rekao:

– Po njegovom izgledu ne bih rekao da je teško povređen, devojko. Zbog toga ćemo zaboraviti na previjanje rane. Iz ovih stopa odvešću ga nazad u grad.

Rut je zaustila da nešto kaže, ali ju je svekar oštro presekao:

– Sagledaj jednom u njemu ono što on jeste, devojko, a ne ono što bi ti htela da bude. Kažem ti da je on obična hulja, baš kao što su hulje bile Li, Hal Rajan i njegov brat, Bid. Svaki takav treba da bude zbrisan s lica zemlje da bi ga se sprečilo da nanese zlo poštenim i mirnim ljudima.

Vrativši se svesti, Dok je čuo te reči i počeo da shvata. Hal Rajan bio je ubijen metkom u potiljak od strane nepoznatog ubice, Bid Rajan je, takođe, ubijen od nekoga ko se skrivao u mraku iza gradske štale. I na njega samog neko je u gradu pucao... opet iz zasede, skriven, nevidljiv.

S velikm naporom je ustao, nameraavajući da ne učini ništa što bi Šulera na-

velo da opet nasilno reaguje. Stisnuo je glavu rukama i zastenjao, a zatim, teturajući se, pošao dva koraka napred a onda jedan nazad. Kada je na trbuhu osetio dodir Šulerove puške, digao je ruke iznad glave i molećivo ga pogledavši, izustio:

– Nemojte više...

Rančer ga je za trenutak podozrivo osmotrio, a onda se nasmejao:

– Nemojte više? – ponovio je. – To su zaista hrabre reči iz usta hrabrog čoveka.

– Ne želim da imam nikakvog posla s vama – nastavio je Dok. – Došao sam ovamo da potražim pomoć i sada mogu da idem svojim putem.

– Nećete vi nikuda ići – povikao je Šuler – sem tamo gde pripadaju svi vašega soja... A sada napred!

Izlazeći kroz vrata, Dok je opazio svog konja, koji je i dalje mirno stajao i u magnovenju je sračunao da mu treba manje od desetak sekundi da se nađe na njegovim leđima i izmakne daleko odavde.

Načinio je kao pijan još jedan korak i ispod oka primetio kako se Šuler okrenuo da nešto kaže Rut. Shvatio je da je to šansa koja mu se ukazuje, munjevito se okrenuo i uhvatio levom rukom rančerovu pušku. Desnom je gurnuo starca u prsa, a istovremeno levom snažno trgao pušku i oteo je iz Šulerovih ruku. Šuler se sapleo i pao, a Dok je potrčao. Za tren oka vinuo se konju na leđa i ošinio ga vođicama. Kao da je znala da se radi o životu ili smrti, životinja je iz mesta jurnula u vratoloman trk.

Kada je rančer uspeo da ustane i istrčao na verandu pred kućom, Dok je već bio na bezbednoj udaljenosti. Nije se čak ni trudio da pogleda preko ramena i proveriti. Znao je da je trenutno van opasnosti.

*

Ben Elabi je u glavi ponovo poslagao kockice događaja i duboko se zabrinuo. Imao je za to dva razloga. Kao prvo, nije mu pošlo za rukom da se dočepa Vila Mendla i Ala Kruka, a drugo, Dok Holidej mu je pobegao, iako ga je imao u rukama. Odmah posle napada na sudnicu skupio je poteru od sedmorice ljudi i poveo ih u potragu za Mendlom i Krukom. U brdima su naišli na mesto gde su se desperadosi zaustavili i na osnovu tragova utvrdili da jedan od njih krvari. Ali, mada su sva osmorica ostatak dana proveli u traženju tragova, nisu našli ništa što bi ih uputilo ka beguncima. Pokazalo se da je Al Kruk zaista prepreden, kao što je zapadnjak tvrdio.

Razočaran time, Ben je poteru poveo nazad u grad i stigavši tamo, zatekao Rut Šuler, koja ga je čekala u zatvorskoj zgradi. Ona nije oklevala da mu odmah ispriča o Dokovoj poseti njihovom ranču.

– Moj svekar je bio vrlo ogorčen, mister Elabi – rekla je. – Nikada ga ranije nisam takvog videla.

– Je li on bio u gradu na suđenju? – upita Ben.

– Kaže da nije, ali mora biti da ipak jeste. Rekao je da ne veruje nijednu reč od onoga što je Holidej rekao na sudu.

Ben je zamišljeno prošao iza stola i skinuo opasač s revolverom. Bio je

mrtav umoran, kosti su ga bolele od jahanja, ali je ipak našao dovoljno snage da složi činjenice isto onako kako je to zapadnjak učinio na Šulerovom ranču...

– Kojim pravcem je Holidej odjahao?

Rut zavrte glavom:

– Nisam videla, mister Elabi. Bila sam u kući i čula kako je moj svekar ludački zaurao. Odgurnuo me je kada sam izašla, kao da i mene mrzi... – Suze su joj zaiskrile u očima. – Nikada ranije nije bio takav. Šta se to moglo desiti s njim, mister Elabi?

– Mislím da znam – odgovorio je Ben.

Njegov odgovor još je više iznenadio Rut.

– Onda molim vas, recite mi, mister Elabi. Ja ovo ne mogu više da izdržim. Najpre moj muž, zatim Bili, a sada i moj svekar. I sva ta ubistva koja su se desila. Šta će biti s nama i ovim gradom?

– Ne znam šta će biti s gradom, misis Šuler, ali znam da ću učiniti sve da ga očistim od šljama. Šedovo mešanje u moj posao neće mi ni najmanje pomoći. Molio bih vas da ga nađete i da mi ga dovedete.

Šerifov predlog zaprepastio je Rut.

– A zašto bi trebalo da vam ga dovedem, šerife? Moguće je da se prema Holideju poneo surovo, ali, na kraju krajeva, Holidej je uhapšenik u bekstvu. Zar nije tako?

– Nisam više sasvim siguran u to.

Ben je uzeo Rut za ruku i izveo je na trotoar pred zatvorom. Od tog dodira krv mu je jurnula u glavu, ali je ipak uspeo da Rut to ne primeti. Zabrinuta i očajna, izgledala mu je lepša no ikada i on se zakleo da će na svaki način biti

njegova. Ako bude trebalo uhvatiće se u koštac s celom hordom revolveraša.

– Želim da nađete Šeda i da mi ga dovedete, misis Šuler. Vrlo je važno.

– Šta vi to znate, mister Elabi? – upitala je.

– Još ništa, misis Šuler. Možda u glavi imam neke kombinacije i nagađanja, ali, opet, može se desiti da iz tih kombinacija nikada ne iskrasne istina. Učinite samo kao što sam vam rekao i nađite Šeda. Dovedite ga ovamo. Moram da razgovaram s njim i da ga na neki način smirim.

Klonulih ramena, mlada žena se polagano udaljila. No zastala je posle nekoliko koraka, jer ju je Ben upitao:

– Sećate li se nekih detalja onoga dana kada je Bili sahranjen, misis Šuler?

– Na šta tačno mislite, šerife?

– Mislím, uglavnom, na kretanje vašeg svekra, Šeda. Zna li gde je bio tog jutra?

Rut je užasnuto razrogačila oči i, duboko uznemirena, okrenula se i vratila. U njenim pokretima nije više bilo umora, već grozničavog očajanja. Nesvesno je uzela Bena za ruku i prodrmusala, prisilivši ga tako da je pogleda u oči.

– Šta to hoćete da kažete, šerife? – upitala ga je žustro.

– Pokušavam da sve činjenice stavim na njihovo pravo mesto, misis Šuler. Znam gde je za to vreme bio Doniger, znam gde je bio Lajens i znam skoro za svakoga u gradu gde se nalazio. Samo ne znam gde je bio Šed.

– Ne mislite, valjda... oh, mister Elabi, vi sigurno ne mislite...

– Ne mislim ništa, misis Šuler. Samo želim da saznam. Kada budem video Šeda tražiću od njega da mi objasni gde je bio i šta je radio. Siguran sam da će moći da otkloni moje sumnje.

– Sumnje? – kriknula je Rut i uplašeno ustuknula nekoliko koraka. Zatim se uz još jedan prigušeni krik okrenula i potrčala trotoarom. Šerif otvori usta da je pozove da se vrati, ali je odustao jer je shvatio da je to beskorisno.

Odmahnuo je glavom i vratio se u svoju kancelariju. Ušavši, seo je za pisaoći sto i počeo da slaže mozaik. Sin Šeda Šulera ubijen je pre nekoliko godina, a ubio ga je neki revolveraš. Od tada je starac neprekidno gajio mržnju prema svim pripadnicima bratstva revolveraša. No pošto nije bio vešt u baratanju revolverom, nije mogao da izazove svakog od njih koji bi mu se našao na putu. Zbog toga je čekao svoj čas. No kada je Bili poginuo od zalutalog metka, Šedova mržnja je ponovo planula. Nije mogao da iskali mržnju na Džejku Liju, vinovniku Bilijeve pogibije, jer je ovoga ubio Hal Rajan. Ali Rajan je bio taj koji je prinudio Lija na obračun, a kuršum koji je usmrtio Bilija bio je ispaljen u tom obračunu.

Ben se zavalio na naslon stolice i provukao prstima kroz kosu. Nije hteo da nastavlja s nagađanjem. Morao je da zna, da bude siguran, ali prisilio je sebe da činjenice ostavi složene kako jesu.

Onoga jutra kada je Bili sahranjen Šed je mogao otići do sobe Hala Rajana, ubiti ga s leđa i još uvek stići na vreme da se pridruži Rut u povorci. Ben je želeo da zna samo da li se Šed toga jutra razdvajao od Rut i ako jeste, na

koliko dugo. Taj odgovor mu je bio potreban i mislio je da ako ga dozna, sve ostalo će se lako uklopiti.

Iznenada se na vratima šerifove kancelarije pojavio duboko zabrinut Karver Holms.

– Tražite li dvojicu nevaljalaca, koji su uznemirili ovu oblast, šerife? – upitao je.

Ben je skočio na noge i pružio ruku da uzme opasač s revolverom.

– Ti znaš gde su? – izustio je.

– Znam gde su bili. Bili su na mojoj farmi. Imao sam vraški mnogo muke da Elizu izvučem odande.

Ben je stao ispred stola, naspram svog posetioca.

– Koliko vremena je od tada prošlo? – upitao je.

– Trebalo mi je jedan čas da dojašem ovamo.

Šerif je bez reči pošao k vratima.

– Kuda ćete? – upita ga Karver.

– Da ih gonim. Šta bih drugo?

– Zar tako... sami?

– A kako bih drugačije?

Holms je zavrteo glavom:

– To tako ne može. Bilo bi to isto kao kad biste pokušali da hiljadu grla stoke gonite bez pomoći kauboja. Čini mi se, s obzirom da sam maločas ostavio na ulici moju ženu sa Rut Šuler i uprkos tome što znam da nije prešla toliki put samo zato da bi provela noć u sobi s Rut, da ću ipak morati da pođem s vama. Jeste li spremni?

Ben ga je neko vreme ozbiljno gledao, a onda klimnuo glavom:

– Može biti da se večeras nećeš vratiti. Onda ćeš mene kriviti što si upropastio bračnu noć, zar ne?

Holms je nehajno slegnuo ramenima:

– U svakom slučaju ću nekoga kriviti, a najrađe bih odrao kožu s leđa kukavnim građanima, počev od gazde Donigera i sve sile njegovih prijatelja. Reći ću im da imaju dobar, pristojan grad i dobrog, sposobnog šerifa, te da bi trebalo da mrdnu svoje stražnjice sa stolice i preduzmu nešto da mu pomognu kako bi taj grad i dalje ostao pristojan. – Okrenuo se i dodao: – Moj konj je napolju.

Osetivši se lakšim i sigurnijim, Ben krenu za njim u dvorište.

*

Holidejeva rana nije više krvarila, ali je glava počela da ga boli. Osećao je kako mu krv pulsira na mestu gde ga je pogodio kundak Šulerove puške i nije se iznenadio kada je pod prstima napipao čvorugu veliku skoro kao kokošje jaje. Izustio je glasnu kletvu na račun glupaka Šulera. Onda je naterao svog konja u jednu sporednu ulicu i pustio ga da uđe u jedno dvorište obraslo visokom travom.

Vratio se u Lorna Krik iz dva razloga. Prvi je bio da uzme svoje oružje, opremu i konja, a drugi da Benu Elabiju kaže istinu o događajima u Lorna Kriku. Kada to učini, bez obzira šta Elabi bude pokušao, odjahaće iz grada. Nije želeo da ima više ikakve veze sa starcem pomahnitalim od mržnje i gradom koji ne zaslužuje žrtve. Što se tiče Rut, u novonastaloj situaciji za nju će svakako biti bolje da nov život započne sama.

Najzad se privukao do dvorišta gradske štale i tamo ugledao Džoša Harvi-

ja, koji je sedeo na jednom sanduku s još neotvorenom bocom viskija pokraj sebe.

– Ne miči se, čoveče! Neću ti ništa učiniti – rekao je zapadnjak dubokim glasom.

Džoš Harvi se trgao, a zatim nezainteresovano pogledao zapadnjaka:

– Vi ste još uvek u blizini?

– Kao što vidiš, jesam, Harvi. Šta misliš, kako bi bilo da malo gucnem iz te boce?

Štalski momak je pogledao Dokovu okrvavljenju košulju i pružio mu bocu:

– I meni se čini da vam je piće potrebno.

Holidej je uzeo bocu, otčepio je i dobro potegao, a onda izvadio iz džepa svežanj novčanica i stavio jednu na sanduk pored Harvija. Još jednom je potegao piće, a Harvi je uzeo novčanicu i stavio je u džep. – Vidim da ste ranjeni – primetio je.

– Rana nije teška ali mi smeta.

– Izgubili ste i dosta krvi. Možda bi bilo dobro da vas previjem.

Eto opet jedne dobre duše, pomisli Dok. U životu pomoć obično stiže s one strane od koje se čovek najmanje nada.

– A zašto to činiš, Harvi? – upita.

– Onaj ko je mrzeo Rajana kao što ste ga vi mrzeli, mora biti čovek na svom mestu. Vi ga niste ubili?

Dok je ćutke odmahnuo glavom.

– Nisam ni mislio da ste ga vi ubili. Niste vi od onih koji čoveku pucaju u leđa.

Dok je nabrao obrve ne shvatajući šta je Harvi hteo time da kaže.

Štalar nije objasnio šta je mislio sve dok nije doneo tople vode, oprao Holi-

dejevu ranu i stavio na nju čist zavoj. Tek kada je posle toga našao jednu čistu košulju i naplatio za nju dolar i po, objasnio je šta je maločas mislio: – Elabi je rekao da vas je video kad ste posle pucnja pošli da se udaljite od Rajanovog tela. Rekao je da ste se nalazili nekoliko metara daleko i da ste išli prema štali. Ja sam se tada pitao zašto bi se čovek kao vi, mada i vi imate svojih bubica, trudio da pobegne.

– Nisam ni bežao već sam gonio čoveka koji je pucao.

Harvi ponovo odmahnu glavom.

– Ni to vas se nije ticalo, sem ako niste zagriženi neprijatelj revolveraša, kao što tvrdite. No sve to nije bitno. Ja sam kasnije proverio tragove s te strane štale, o kojima ste govorili.

Holidej je ćutke, pažljivo slušao.

– Tamo sam zaista našao tragove. Tragovi su pripadali nekom krupnom čoveku... i uz to starom čoveku.

Dok nabra čelo:

– Ti si to iz tragova pročitao?

– Naravno. Neki mlad čovek, koga gone, bežao bi krupnim skokovima. Otiške u zemlji načinio je čovek koji jedva da je mogao da pruži noge.

Dok se odjednom naljutio:

– Zašto, do đavola, to nisi rekao na sudu?

– Nisam tada ni znao. Tek kasnije sam proverio. Kiša u međuvremenu nije padala i tragovi su ostali jasni. Mslim da Elabi nije toliko bistar čova kao što bismo mi želeli, ali on je, u svakom slučaju, hrabar i za mene je to dovoljno.

Harvi uze bocu u ruke i potegnu nekoliko krupnih gutljaja.

– Hoćete li da se malo odmorite? – upita.

– Bilo bi dobro da se odmorim kraće vreme.

– O-kej. Idem da kupim još viskija. A šta nameravate posle toga?

– Potražiću Elabija.

– On je odjahao pre jednog sata s jednim mladim farmerom koji se zove Karver Holms. Ne znam kuda su otišli.

Rekavši to, štalar se udalji u smeru glavne ulice, a Dok je seo na sanduk u senci. Viski ga je prilično okrepio i više nije osećao nikakav bol.

*

Šed Šuler je zategao vođice svoje stare kobile u predgrađu i sakrio se u mrak, kada su dva konjanika naišla i brzo projahala pored njega. Utrošio je veći deo popodneva tražeći Holideja, ali je pri tom dva puta izgubio njegov trag, da bi ga konačno izgubio potpuno. Zaključio je, međutim, da će zapadnjak morati da se vrati u grad da bi potražio lekarsku pomoć.

Kada su konjanici prošli Šed je nastavio da jaše ulicom i nešto kasnije ugledao je jednog konja koji je pasao u dvorištu obraslom travom. Prišavši mu, zapazio je da je konj osedlan i još vruć od jahanja. Sjahao je, kresnuo šibicu i na sedlu ugledao tragove krvi. Sada je znao da je bio u pravu i da se Dok Holidej zaista vratio u Lorna Krik. Trebalo je samo da ga nađe i da ga ubije.

Ostavivši svog konja vezanog za ogradu, nastavio je pešice. I pored napornog dana nije bio umoran i osećao

se kao da nikada više umoran biti neće...

Oni su ubili njegovog sina. Ubili su mu i unuka. Želeo je da pobije sve one koji su za to odgovorni, a najpre Holideja, nadmenog pustolova i revolveraša, kao najboljeg od svih. Pitao se koliko ljudi je Holidej ubio i zakleo se u sebi da neće više ubiti nijednog. Ali dok bude tragao za njim ne sme da naleti na Bena Elabija, jer bi ovaj pokušao da ga spreči. I ako bi nekim slučajem bio dovoljno mudar da sazna šta je on, Šed, pre toga učinio, morao bi da ga uhapsi.

Gde li se sada nalazila Rut?

Zastao je i obrisao hladan znoj s lica i vrata. Bio je uznemiren više nego kada je ubio Hala Rajana. Nije mu se sviđalo to što je učinio, nije voleo da puca čoveku u potiljak. Ali morao se osigurati da se pucanj ne čuje na ulici. Kada se posle toga našao s Rut na putu ka groblju bio je opet uznemiren. I više od toga.

Stao je i pokušao da se pribere, ali je u njemu buktala mržnja prema zapadnjaku. Pitao se kako to da ga u početku nije tako mrzeo. Čak je hteo da mu pomogne da ode s Rut. U nekim trenucima želeo je da sve zaboravi. Ali kako čovek može zaboraviti smrt onih koje je voleo?

Šed je nastavio duboko da diše sve dok mu se glava nije potpuno razbistрила, a onda je produžio da hoda. Morao je negde nabaviti revolver. Zastao je da razmotri taj problem, a onda se setio revolvera izloženih kod Horijskog Lajensa. Hori će mu prodati te revolvere i onda će on biti spreman za Holideja. Pošto je doneo odluku, Šed je krenuo glavnom ulicom i s olakšanjem opazio svet-

lost u Lajensovom izlogu. Ali izloženi revolveri bili su uklonjeni. Ne gubeći nadu, Šed je došao do vrata i pokucao. Trenutak kasnije iz radnje je nervozno provirilo lice trgovca.

– Imam neki posao s tobom, Lajense – rekao je Šed.

Trgovac je prepoznao starog rančera i pustio ga unutra.

– Šta mogu da učinim za tebe, Šulere?

– Treba mi revolver, Hori.

Lajens nabra čelo.

– Treba ti revolver? Za kog boga tebi treba revolver, Šede?

– Da ubijem jednog čoveka.

Trgovac ga je zaprepašćeno pogledao:

– Ti da ubiješ čoveka?

– Hoću revolver, davo te odneo!

Lajens je uzmakao korak i primetio divlji sjaj Šulerovih očiju i njegovo teško disanje.

– Dobro, dobro, ne uzbuđuj se! Šta se, zaboga, desilo?

– Samo ti daj meni revolver! Nisam poneo novac sa sobom. Platiću ti sutra.

– Naravno, Šede, naravno.

Lajens je želeo da ga se što pre otarasi. Odjednom mu se učinilo da je Šuler naprasno poludeo. Imao je u poslednje vreme previše posla s takvim ljudima. Izneo je iz fioke revolvere Bida Rajana i stavio ih pred rančera, ali Šed jedva da ih je i pogledao. Bez reči je uzeo težak opasač i pripasao ga sebi oko pojasa.

– Ti revolveri mnogo vrede, Šede – reče mu trgovac. – Pripadali su jednom čuvenom revolverašu.

– Platiću ti sutra – odgovori rančer i izide.

Kada je Lajens zatvorio vrata za njim istovremeno ih je i zaključao s namerom da ih večeras više nikome ne otvara. Glava ga je toliko bolela da je mislio kako nikada neće prestati da ga boli.

*

Dok je posmatrala uplakanu Rut Šuler, Eliza Holms je neprekidno ponavljala u sebi svoje novo prezime. Želela je da pomogne mladoj ženi, ali nije uspjela da smisli ništa što bi je umirilo. Karver im je rekao šta se desilo.

– Poznajete li te ljude, koji su nas prepali u Karverovom domu? – upitala je konačno.

– Koje ljude? – glas Rut zvučao je nezainteresovano.

– One koji su uznemirili ceo grad. Jedan od njih imao je ožiljak na vrhu brade. Bio je vrlo nizak rastom, skoro patuljak. Drugi je bio prava grdosija i on je bio ranjen. Izgleda da ga je neko pogodio dok su bežali, ali taj džin je tvrdio da rana nije ozbiljna. Kažem vam: obojica su bili u pravom smislu reči strašni, ali Karver je uspeo da se neka-ko izvučemo.

Rut je sada prvi put pažljivije zagledala mladu ženu. Od trenutka kada ju je Karver Holms zamolio da pripazi na njegovu mladu, Rut je bila suviše obuzeta svojim problemima da bi se mogla posvetiti društvenoj obavezi prema osobi koja je nedavno stigla u grad. No sada, kada ju je bolje osmotrila, primetila je da je mlada žena vrlo privlačna i da joj se taj njen šarm podsvesno sviđa. Upitala ju je:

– Mislite li da će vam se Lorna Krik dopasti, misis Holms?

Pri pomenu njenog novog prezima Eliza se zarumenela.

– Znam da će mi se dopasti. Karver je bolji nego što sam se nadala. Misllila sam da će biti jedan od onih ogrube-
lih ljudi iz prerije, iz divljine, ali on uopšte nije takav. Blage je naravi i vrlo odmeren, a ipak mi je već rekao da me voli. – Eliza se glasno zasmejala i njen smeh je bio zvonak i prirodan, tako da se ona posle toga još više dopala Rut. Zatim je ponovo porumenela. – Ne verujem da me je zaista zavoleo, bar ne tako brzo. Ali mislim da će me zavoleti ako budem naučila da se brinem o njemu i da vodim domaćinstvo onako kako on to želi. No biće mi potreban neko ko će mi pomoći... savetom.

Rut joj se toplo osmehnula:

– Sve što želite da saznate o životu domaćice i žene na ranču mogu vam ja reći. Samo pitajte. Ja živim na ranču od svoje desete godine. I to je za mene bio lep život.

– Zašto ste onda sada toliko zabrinuti... bar se meni tako čini. Karver mi je rekao da se poslednjih dana desilo mnogo groznih stvari, da je neki čovek ubijen u salunskom obračunu i da je taj koji ga je ubio, takođe ubijen, ali u hotelskoj sobi. Kažu da je njega sredi-
dio Dok Holidej. Zatim mi je rekao kako je još neki neznanac ubijen s leđa kod gradske štale, ili tu negde, a da je takođe poginuo i šerif i... – Mlada žena naglo prinese šaku ustima, zgranuta sopstvenom brbljivošću.

Rut je žalosno klimnula glavom:

– Da, Eliza, sem svih tih ljudi, na ulici je poginuo i jedan dečak... – Ustala je sa svoje stolice u predvorju i prišla prozoru. Gledajući napolje, ponovo je u mislima odvagala Elizine reči. Neki čovek ubijen u salunu: to je bio Džek Li. Neki drugi čovek, ubijen u hotelskoj sobi: to je bio Hal Rajan. Za to drugo ubistvo osumnjičen je zapadnjak, ali ona je bila uverena da Dok s tim nema nikakve veze. Sticaj okolnosti namestio je stvari tako da sumnja padne na njega. Rut je stegla pesnice tako jako da su njoj se nokti zarili u kožu. Nije želela da se svega toga seća, ali znala je da mora. U vreme kada je Hal Rajan bio ubijen u svojoj hotelskoj sobi njen svekar je izvesno vreme bio odsutan iz ulične povorke. Pridružio joj se tek na putu ka groblju. Prisetila se, takođe, šokirana tim sećanjem, kako je bio strašno uznemiren. Činilo joj se sada da je tada otišao da popije nešto žestoko kako bi smirio živce.

– Jako mi je žao – rekla je Eliza. – Sve je to zbog toga što sam zbunjena i rastresena od saznanja šta se sve dogodilo. Ja mrzim nasilje.

– Svi ga mrzimo – izustila je Rut tiho. Krenula je ponovo tokom svojih razmišljanja, nadajući se da je Eliza neće prekidati. Još jedan čovek bio je ubijen kraj gradske štale: Bid Rajan. Dok je tvrdio da je neko iz mraka, skriven pored zida štale, ispalio taj smrtonosni hitac. Rut je obema rukama stisnula čelo kao da je htela tim stiskom da iz svesti izvuče delove sećanja. Gde je tada bio Šed? Ona se nalazila kod kuće i čekala ga. On se vratio rastresen i krajnje nespokojan i dosta vremena je proveo u ra-

sedlavanju konja. Ili je, možda, radio nešto drugo? Kada je konačno ušao u kuću, učinio je to sa zadnje strane. Kroz sporedna vrata. Šta je mogao da radi van kuće u to doba noći?

Hladna jeza prožela joj je celo telo i ona se okrenula, bleđa i uzdrhtala.

– Jeste li dobro, misis Šuler? – upitala ju je Eliza uplašeno.

Rut ju je pogledala ukočenim, tupim pogledom, kao da gleda kroz nju, sve tamo do njihovog ranča one kobne večeri. Šed je uvek držao pušku u toj zadnjoj prostoriji kuće. I, povrh svega, Dok ga je pitao da li je bio u gradu u vreme suđenja, što nije bilo bez razloga. Šed jeste bio u gradu. A neko je pucao u Doka s prozora u potkrovlju kada je on pošao u poteru za Rajanovim ljudima...

Eliza ju je uhvatila za ruku i ponovo je upitala da li se dobro oseća.

Rut je sklopila oči i noge su njoj počele klecati. Da je Eliza nije prihvatila u naručje, ona bi se srušila na pod.

– Ne! Ne! – kriknula je Rut užasnuto.

Eliza ju je prisilila da ostane ležeći na podu, a onda požurila da ovlaži maramicu. Vratila se i stavila Rut hladan oblog na čelo, ali je primetila da je Rut u nesvesti.

*

Ben Elabi i Karver Holms zatekli su na Holmsovom ranču kuću praznu i napuštenu. No unutra je bilo znakova da je Al Kruk utrošio mnogo vremena i truda pokušavajući da previje Mendlovu ranu.

Malo kasnije Holms je otkrio tragove dva konja, koji su vodili prema brdima. Ben je teško uzdahnulo. Bio je mrtav

umoran i nije mu se dalo da ide dalje u poteru.

– Izgleda da su otišli onuda – primetio je Holms.

– Izgleda – složio se Ben, tup od umora.

– Nema smisla ići dalje za njima, Bene. Mi smo učinili što smo mogli.

Šerif je pogledao nazad niz put koji je vodio prema gradu.

– Za sada, da – složio se. – Ujutru bismo mogli skupiti poteru i poći za njima.

– Ne ostaje nam ništa drugo – priznao je Holms. Bio je zadovoljan što je pošao s Benom Elabijem i što je o njemu saznao nešto više. To što je saznao bilo je pozitivno i sada je sa sigurnošću znao da će Ben potpuno odgovarati kao zamena za šerifa Toma Barkera. Možda će se pokazati vremenom čak i boljim.

Okrenuli su konje i uputili se nazad prema gradu. Karver je svom saputniku ispričao koliko je zadovoljan svojom mladom ženom. Ben ga je rasejano slušao, jer je na umu imao druge probleme: deo toga svodio se na pitanje kako da navede Rut da mu kaže sve što zna u vezi s Šedom. Mislio je da već zna odgovor, ali morao je da bude siguran. No, ako se pokaže da je odgovor tačan, onda će Rut više nego ikad biti potreban oslonac. A taj oslonac može biti samo muškarac. Čvrst, solidan i pouzdan. Pri takvom razmišljanju činilo mu se da njegovi izgledi rastu. Holidej joj je možda mogao ponuditi deo toga, a možda i nešto više, ali ženi u nevolji nisu potrebni sjaj, lepota i ležernost, već sigurnost. A tu je on bio bolji od avanturiste Holideja. Osmehnuo se u sebi s uve-

renjem da sreća polako prelazi na njegovu stranu.

Biće joj, dakle, potreban, ali da li će ga ona zavoleti?

Zamišljen i zabrinut zbog toga, Ben je jahao prema gradu i stigao do prvih kuća, ali kada su on i Holms ušli u glavnu ulicu odjednom su začuli pucnje. Zaustavili su konje i oslušnuli.

– Izgleda mi da su se pucnji čuli iz gradske štale – primeti Holms.

I Ben je to pomislio. Poterao je konja u trk i istovremeno izvukao revolver iz futrole. Prolazeći pored hotela, ugledao je Rut Šuler, koja je istrčala iz predvorja i potrčala trotoarom. Na njegovo dozivanje nije odgovorila, kao da ga nije čula.

*

Šed Šuler je proverio koga ima u salunu, iako nije očekivao da će tu naći Doka Holideja. Nije verovao da će čovek kakav je taj zapadnjak, tek tako izaći na čistinu i pojaviti se u salunu.

Povukao se neprimećen u jednu bočnu uličicu i stao da razmišlja o tome što je zapazio. Bilo je izvesno da se Holidej vratio u grad jer je njegovog konja našao u zakorovljenom dvorištu. Šta je iz toga dalje trebalo zaključiti? Ako je morao da potraži nečiju pomoć, od koga bi je najpre mogao dobiti, ako ne od čoveka kao što je Harvi, pomislio je. Ali Harvi se tog trenutka nalazio u salunu, gde je kupovao viski. Ako je nekoga bilo u štali, ko bi to mogao biti?

Šed je proverio revolvere i ustanovio da su puni. Sačekao je da nađe Harvi s bocom viskija, a onda, na kratkom

rastojanju pošao za njim. Slutio je da je na pragu osvete.

Harvi je ušao u štalu i doviknuo:

– Jeste li još uvek tu, mister Holideje?

Šed je izvukao jedan revolver iz futrole. Šaka mu je bila vlažna od znoja i on ju je nervozno obrisao o košulju. Bio je uzbuđen i to mu se nije svidalo, ali znao je da to neće dugo trajati. Kada bude obavio šta je naumio, odvešće Rut sa sobom. Do đavola s Holidejem i svim drugim tipovima njegovog kova! Ni on ni bilo ko drugi nije zaslužio tu divnu ženu! Možda bi neko drugi imao više prava na nju, neko ozbiljniji, iskusniji i bogatiji. Može biti da je budala što rizikuje život protiv jedne takve hulje kao što je Dok Holidej. Može se desiti da pogine, da bude ubijen kao što je Tom Barker bio ubijen, a pred njim su se pružale možda druge, lepše mogućnosti. No mržnja mu je opet okovala srce i on je čvršće stegao dršku revolvera.

– Da, Harvi, tu sam – začuo je Dokov odgovor. – Da li se Elabi vratio u grad?

– Još nije viđen.

Harvi je nestao s vidika i Šed je na prstima prišao do zida štale. Da, baš s tog mesta je pucao i ubio Bida Rajana. Ali ta hulja je to i zaslužila. Šed nije žalio jer ubice i lupeži ne zaslužuju sažaljenje. Da ih je pred svojim nišanom video što više...

– Zahvalan sam ti mnogo za sve, Harvi – nastavio je Dok. – Možda ću, kada se sve ovo stiša, jednoga dana opet naići ovuda pa ćemo isprazniti nekoliko boca.

– Ja ću biti ovde – Harvi je to rekao ravnodušno jer ga je iskustvo naučilo da ne gaji iluzije o budućnosti.

Šed je postao nestrpljiv. Nadao se samo da mu se Džoš Harvi neće isprečiti na putu. Harvi je bio dobar čovek.

Izišao je iz zaklona i stao na osvetljen otvor vrata s uperenim revolverom u ruci. Zapadnjak je sedeo na jednom sanduku i pio iz čaše, koju je štalar odnekud dobavio. Iznad ruba čaše ugledao je rančera, ali je pokušao da odglumi da ga nije primetio.

Harvi je čuo korake koji su se odjednom utišali i okrenuo se prema vratima.

– Šulere, šta ti, do đavola tražiš?

Šed je mahnuo revolverom.

– Ne mešaj se u ovo, Džoš. Nemam ništa protiv tebe i ne želim da te povredim.

Štalar je u nedoumici lagano ustao, uplašen kao nikada dotle. Zapanjio ga je neki čudni sjaj u rančеровим očima.

Zapadnjak je lagano spustio čašu. – Očekivao sam vas, Šulere. Jeste li došli da još nekoga ubijete?

Rančer iskolači oči:

– Ti ne znaš ništa, ubico!

Dok je ustao i raširio prazne šake.

– Znam, znam dosta. Znam da ste ubili Hala i Bida Rajana, mister, i da ste pokušali da ubijete i mene posle mog bekstva iz sudnice. Kako mi se čini, vi ste vrlo osvetoljubivi, mister, i dosta ste zadovoljili svoju žeđ za osvetom.

– Gospode Bože! – otelo se Džošu Harviju.

Šuler ga je otrovno pogledao i štalar je ustuknuo, podigavši ruke uvis.

Pre nego što je neko drugi bilo šta izustio, Dok je ponovo progovorio:

– Ne treba da se plašiš, Harvi. Tebi neće učiniti ništa nažao. Njemu su meta ljudi kao što su Li, braća Rajan i njio-

vi banditi. Smatra da su takvi ljudi ubili njegovog sina i unuka. Nažalost, u taj soj ubraja i mene, iako ja imam daleko bolje mišljenje o sebi.

– Svi ste vi svinje – procedio je rančer, teško dišući.

– Grešite, mister – odvratio je Dok hladnokrvno kao da se ne nalazi u predvorju smrti. – Čovek bi vam mogao oprostiti za ubistvo one dvojice lupeža, jer, u krajnjoj liniji, oni su dobili ono što su zaslužili. Ali ja sam nešto drugo, Šulere. Ako me ubijete, bićete obešeni. Sigurno.

– To me nije briga. I ti si svinja. Mora te neko sprečiti da i dalje ubijaš, a taj neko biću ja. Zar ne shvataš šta ti govorim?

– Shvatam ja zašto mislite da bi trebalo da me ubijete, Šulere. Ali kažem vam da grešite. Ja sam na vašoj strani, na strani pravde i poštenja. Ako sam nekada nešto učinio zlo, hoću reći, ako sam nekoga poslao na onaj svet, to je uvek bilo u časnom obračunu, a većinom u samoodbrani. Nikada nisam potegao revolver prvi, imajte to na umu! Ali priznaćete da nisam mogao tek tako dopustiti svakoj hulji ili svakom golobradom momku, željom revolveraške slave, da me izrešeta! To nijedan normalan čovek ne bi dopustio i nijedan razuman čovek ne bi mogao zbog toga da me optužuje. Spustite, dakle, taj revolver i hajde da lepo razgovaramo. Mi još uvek možemo biti prijatelji. Vaša bivša snaha sigurno vam nikada ne bi oprostila taj zločin.

– Ne mešaj Rut u to, do đavola! – povikao je Šuler. – Ne želim da kap krvi padne na njene ruke. Ja ovo što radim činim delimično i zbog nje, jer je ona

izgubila muža. A kao žena nije u stanju da se osveti onako kako ja to mogu.

– Ona u svakom slučaju ne bi nikome pucala u leđa – rekao je Dok, nastojeći da dobije u vremenu i nadajući se da Harvi neće napraviti grešku i pokušati da osujeti starčevu nameru. Nije znao koliko može uticati na luckastog starog čoveka, ali pošto mu je život zavisio od toga šta i kako govori, nameravao je da nastavi s razgovorom:

– Od onih koje ubrajam u ljude teško da bi bilo ko pucao čoveku u leđa, pa makar to bila i braća Rajan, Šulere. Gde vam je osećaj časti i poštenja? Gde vam je savest i smisao za pravdu?

– Zaveži! Ubiću te svakako, Holideje!

– Onda ćete biti gori nego što su bili braća Rajan ili Džek Li – Dok raširi ruke. – Hajdete onda! Pucajte i završite s tim!

Rančerovala ruka je podrhtavala.

– Moram da te ubijem. Zar ne možeš to da razumeš?

– Razumem. I te kako! – zapadnjak se odmakao korak nazad. Ako bi uspeo da starog dovoljno razljuti, on bi u besu verovatno prvi put promašio. A pre nego što bi opalio drugi hitac Dok je nameravao da se baci u stranu i dočepa se revolvera, koji je ostavio na jednoj klupici iza pregrade kada ga je Džoš Harvi previjao. Proklinjao je sebe zbog neopreznosti i što je zaboravio da oružje zadene za pojas. Sada je, međutim, bilo kasno za kajanje i valjalo se uzdati u to da će stari promašiti.

Harvi kao da je pročitao zapadnjakove misli, odlučio je da mu pomogne. Činjenica da Šed Šuler nije poricao ubistvo braće Rajan, krajnje ga je zaprepastila. Holidej je, dakle, bio nevin, što

je u Džošovim očima bio još jedan poen više u njegovu korist. Zapadnjak mu se dopadao i nadao se da Dokove reči kako će opet navratiti u Lorna Krik kada se sve smiri nisu bile prazno obećanje.

S time na umu, Harvi je progovorio:

– Sede, hajde da sednemo lepo kao ljudi, ispijemo po nekoliko gutljaja i porazgovaramo. Siguran sam da možemo doći do nekog...

– Ti zaveži, Džoš! Ovo nema nikakve veze s tobom. Zaveži ili se gubi odavde.

– Dobro, onda radije odlazim, ali hoću da ti kažem kako mislim da grešiš.

– To što ti misliš uopšte nije važno.

U toku razgovora rančer je za trenutak skrenuo pogled na Harvija i ugleđavši u tome šansu za sebe, Dok se bacio prema revolveru na klupici. Još dok je lebdeo u vazduhu Šulerov metak probio mu je košulju ispod pazuha. No odmah zatim zapadnjak je držao revolver u ruci i kotrljao se po zemlji, rušeći nogama naslagane sanduke.

Šuler je mahnito ispraznio revolver, pucajući u sanduke, a u istom trenutku Dok je uperio revolver i opalio. Hitac je pogodio Šulera u prsa. Stari rančer je bolno jauknuo i revolver mu je ispao iz mlitavih prstiju. Džoš Harvi se bacio napred i dograbio revolver pre nego što je ovaj pao na zemlju.

Šed se skrhanu spustio na kolena. Staklastim očima pogledao je zapadnjaka, koji se uspravio sa zadimljenim revolverom u ruci.

– Prljava svinjo! Ubico! – zastenjao je i mašio se drugog revolvera. Grčeći lice, krajnjim naporom digao je oružje prema Holideju.

Nemajući drugog izbora Dok ga je ustrelio, a onda besno bacio revolver.

– Prokletstvo! – prasnuo je. – Zar baš nigde na svetu neću imati mira?

*

Rut je videla Bena Elabija ali nije želela da s njim razgovara. Znala je otprilike šta Ben misli o njenom svezru i verovala je da Ben greši. Ali kada je iz pravca gradske štale začula pucanj, osetila je podsvesno da je u to umešan Šed.

Pritisnula je uši šakama da ne čuje pucnjeve, koji su odjeknuli iz istog pravca.

Ben je skočio s konja pre nego što se životinja zaustavila i pešice potrčao prema štali. Čuo je sitne Rutine korake i zaključio da ona trči za njim. Ušavši u štalu pogledao je ljutito zapadnjaka, koji je tog trenutka zadenuo revolver za opasač.

– Nije mi dao izbora – pravdao se Dok. – Morao sam da pucam.

Šed Šuler je zastenjao i šerif nije ništa odgovorio Holideju, već je prišao starcu. No Rut ga je odgurnula u stranu, podigla rukama svezrovu glavu s tla i stavila je sebi u krilo. Šuler ju je uhvatio rukom za podlakticu.

– Svršeno je, devojko – rekao je. – Ono što nikada nije trebalo da počne sada je završeno i to mi je milo.

– Ne smete da umrete – promucala je Rut kroz stisnuto grlo. – Neću...

– Umreću i treba da umrem, devojko. Ubijao sam, a to nisam smeo. Nisam ništa bolji od onih koje sam ubio. Sada mi je žao i stidim se. Ali razumećeš me. Probdeo sam mnoge noći moleći Boga da ubice dođu. Kada su došli znao sam šta moram da učinim... Morao sam da

s ovog sveta počistim deo dubreta. – Ali ima i dobrih ljudi... – Pogled mu je preleteo do zapadnjaka. – Ipak, radije nađi sebi nekog drugog, nekog s manje avanturističkog duha. I želim ti da budeš srećna.

Rančerovo telo zadrhtalo je u samrt-nom ropcu i umirilo se. Rut je briznula u plač.

Ljudi su se počeli okupljati na ulici i Ben je zatražio od Karvera Holmsa da ih zadrži na odstojanju. Zatim se obratio Holideju i Harviju:

– Čuli ste sve?

Obojica klimnuše glavom, Holidej dodade: – Ja bih mogao da još nešto pojasnim, ali mislim da ćete vi i sami načiniti celovitu sliku događanja, šerife.

Harvi nadlanicom obrisa oči:

– Eto tako je to bilo, Bene. On je prinudio Holideja da puca. Ništa nismo mogli da učinimo.

Ben je klimnuo glavom i obratio se zapadnjaku:

– Sada je sve jasno i mislim da više nema nikakvog razloga za optužbu protiv vas, mister Holideje. No ipak, čini mi se da bi bilo bolje ako biste otišli iz ovog grada.

Dok ga je pogledao, a zatim skrenuo pogled ka Rut, koja je još uvek klečeći plakala, a zatim se bez reči udaljio u pravcu hotela.

*

Blistav zrak jutarnjeg sunca obasjao je kutak hotelske sobe s krevetom i uz-

glavljem na kome je visio opasač s kol-tovima u futroli. Prošla je još jedna besana noć, ispunjena sentimentalnim sećanjima. I na kraju tog razapinjanja između razuma i mašte u kojoj je kao slatko priviđenje lebdela slika osmeh-nute Rut, Holidej je zaključio kako je jedino moguće rešenje – otići. Šed Šuler je bio u pravu. Rut je zaslužila postojanijeg čoveka, koji će joj doneti zasluženu sreću.

Ustao je i doterao se kao obično, a onda seo za sto. Pušeci mirisavu havanu napisao je Rut pismo koje će joj hotelski portir predati kad on otputuje. U pismu joj je rekao sve: da mu je draga i da baš zbog toga odlazi. Možda će joj ta iskrenost biti uteha... dok ne nađe na drugog muškarca koji će je biti dostojan. Zatvorio je kovertu i ubacivši u putnu torbu ono malo prtljaga koliko je imao, sišao je u predvorje. Sanjivi portir ga je pozdravio, s uslužnim osmehom uzeo pismo i napojnicu i produžio da drema. Dok je izašao u bistro sunčano jutro. Pogledao je plavo nebo i pomislio kako je, ipak, divno živeti.

Na stanici diližanse predao je putnu torbu vozaču i pre nego što je ušao u kola još jednom je obuhvatio pogledom Lorna Krik. Možda će se, ipak, ostvariti ono što je obećao Harviju. Zatim je ušao i seo na udobno, tapacirano sedište. Minut kasnije diližansa je krenula.

KRAJ

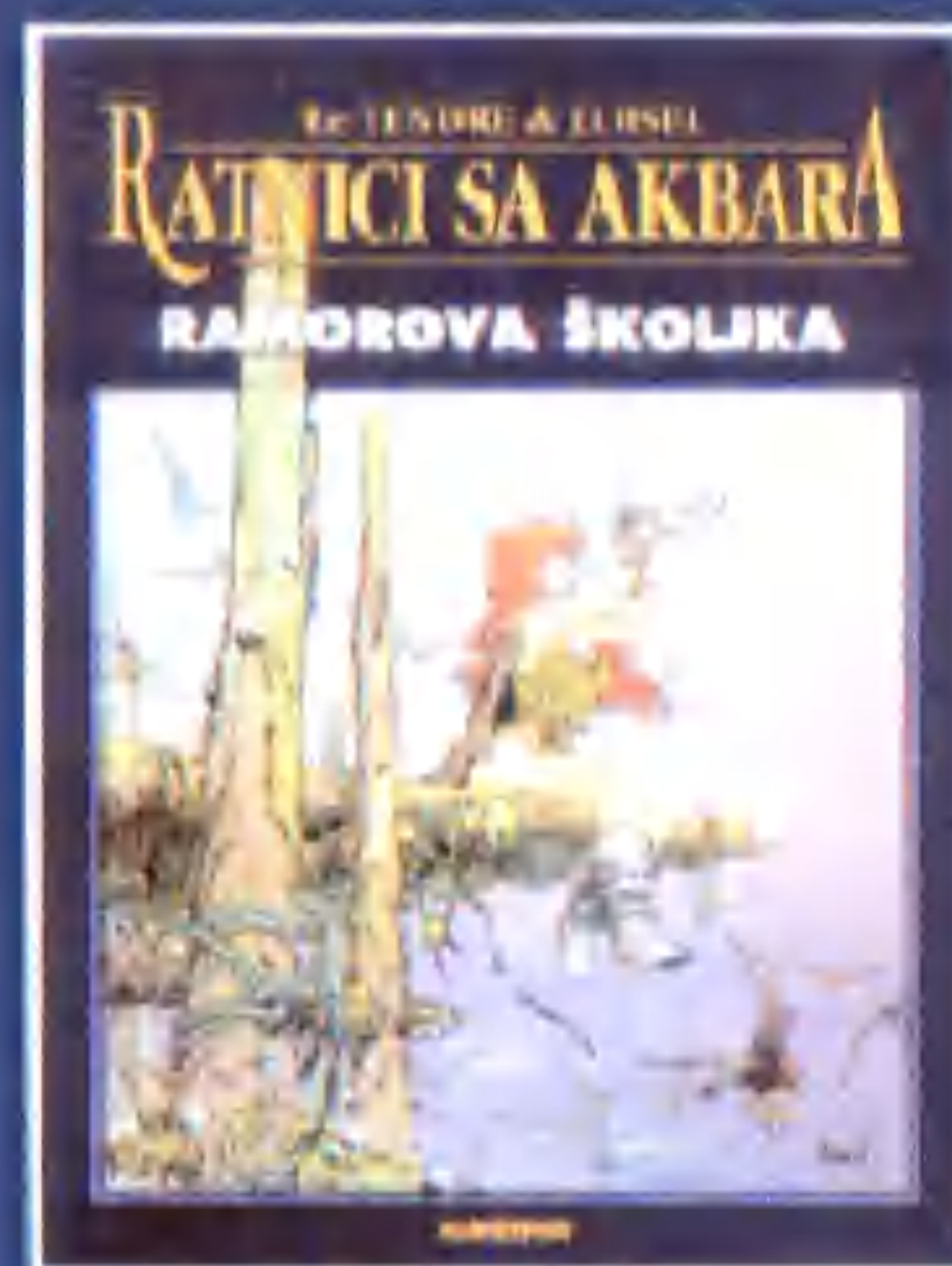
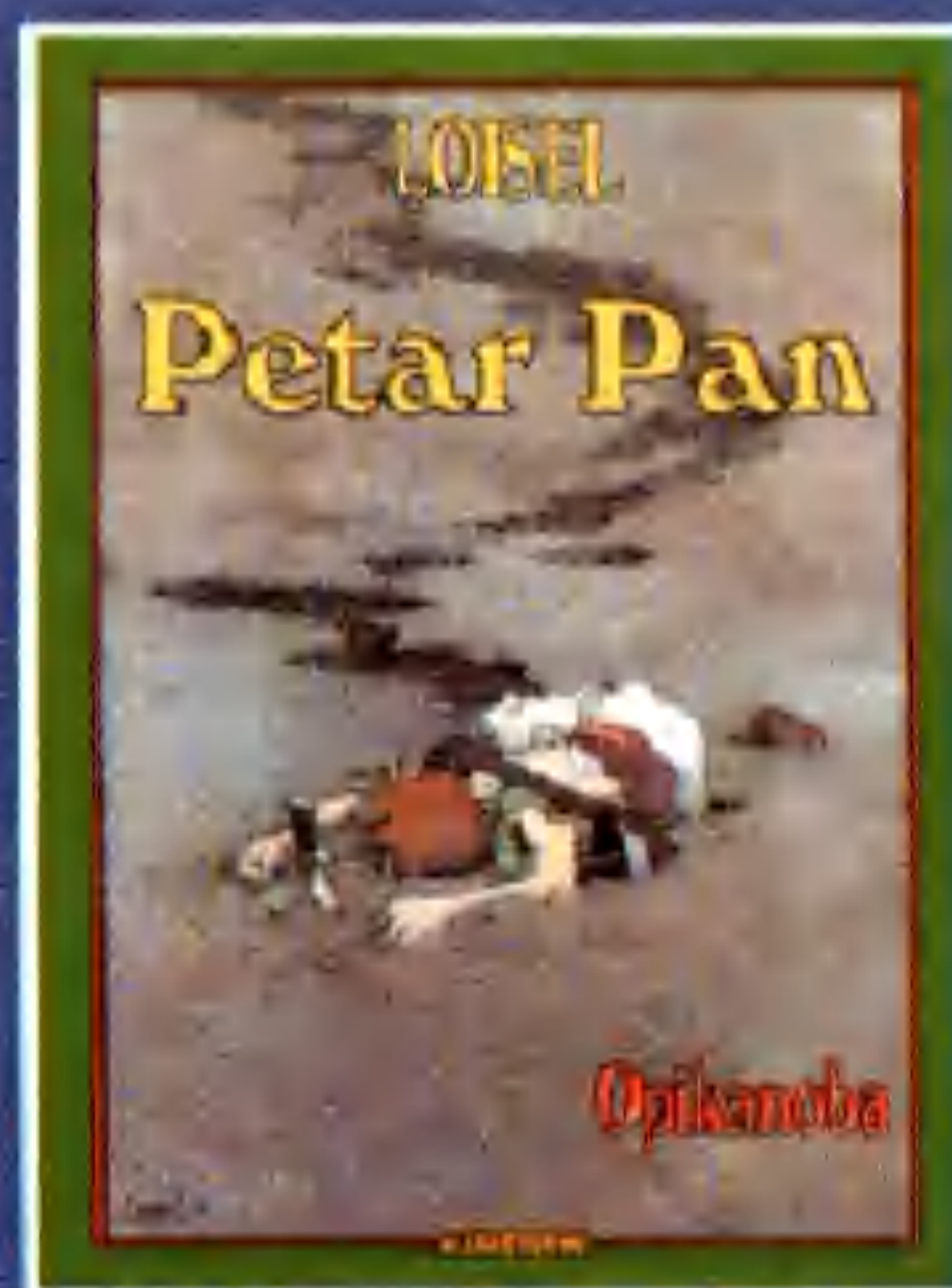
POTRAŽITE NAŠA REDOVNA STRIP IZDANJA

početkom meseca

sredinom meseca

VELIKI IZBOR STRIP ALBUMA

INFORMACIJE
NA TELEFON:
021 332 220

MARKETPRINT

YU ISSN 0353-0000

9 770353 000002

00364

